

**Sprawozdanie**  
**z działania wydziałowego systemu**  
**zapewniania jakości kształcenia**  
**na Wydziale Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku**  
**w roku akademickim 2023/2024**

## Spis treści

Skład zespołów wchodzących w skład systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji .....	3
Kierunki studiów i liczba studentów.....	4
1. Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami i doktorantami.....	7
2. Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia .....	26
3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych .....	48
4. Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów .....	61
5. Monitorowanie wsparcia studentów i doktorantów w procesie uczenia się .....	76
6. Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia .....	87
7. Uzyskiwanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów .....	92
8. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów .....	97

## **Skład zespołów wchodzących w skład systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji**

Nad zapewnieniem jakości kształcenia oraz doskonaleniem procesu dydaktycznego na Wydziale Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku czuwają:

- Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia,
- Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się.

Na posiedzeniu Rady Wydziału NoE UwB w dniu 19 września 2024 r. powołany został Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się (na kadencję 2024-2028). Zakres zadań ww. zespołów określa Uchwała nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku *w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia tworzą powołani przez Dziekana przedstawiciele pracowników akademickich:

dr hab. Katarzyna Borawska-Kalbarczyk, prof. UwB (przewodnicząca)

dr hab. Elżbieta Jaszczyszyn, prof. UwB

dr hab. Bożena Tołwińska

dr Edyta Bałakier

dr Joanna Borowik

dr Anna Chańko-Kraszewska

dr Joanna Dąbrowska

Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się tworzą powołani przez Dziekana przedstawiciele pracowników akademickich:

dr hab. Anna Krajewska

dr Emilia Jakubowska

dr Łukasz Kalisz

dr Katarzyna Skok

dr Walentyna Wróblewska

## **Kierunki studiów i liczba studentów**

W roku akademickim 2023/2024 na Wydziale Nauk o Edukacji prowadzone były na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych następujące kierunki studiów: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (jednolite magisterskie), Pedagogika specjalna (jednolite magisterskie), Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza (pierwszego i drugiego stopnia), Pedagogika resocjalizacyjna (pierwszego i drugiego stopnia), Pedagogika, Praca socjalna (pierwszego stopnia).

Ponadto w roku akademickim 2023/2024 przygotowano program nowego kierunku studiów Psychologia. Aktualnie trwa proces oceny wniosku przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Szczegóły dotyczące liczebności studentów (na poszczególnych kierunkach ze względu na moduły i rok studiów) znajdują się w tabelach – studia stacjonarne – tab. 1, studia niestacjonarne – tab. 2.

**Tabela 1.** Liczba studentów na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2023/2024  
(ze względu na kierunek, moduł i rok studiów)

Kierunek	Moduł	Rok studiów	Liczba studentów	Razem
Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna 5-letnie		I rok 5-letnie	83	410
		II rok 5-letnie	82	
		III rok 5-letnie	83	
		IV rok 5-letnie	78	
		V rok 5-letnie	84	
Pedagogika specjalna – 5-letnie		I rok 5-letnie	20	109
		II rok 5-letnie	16	
		III rok 5-letnie	26	
		IV rok 5-letnie	22	
		V rok 5-letnie	25	
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza – I stopnia		I rok I st.	47	141
		II rok I st.	46	
		III rok I st.	48	
Pedagogika resocjalizacyjna – I stopnia		I rok I st.	65	169
		II rok I st.	49	
		III rok I st.	55	
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza – II stopnia		I rok II st.	36	79
		II rok II st.	43	
Pedagogika resocjalizacyjna – II stopnia		I rok II st.	34	46
		II rok II st.	12	
Praca socjalna		II rok I st.	9	28
		III rok I st.	19	
<b>Studia stacjonarne razem</b>				<b>982</b>

**Tabela 2.** Liczba studentów na studiach niestacjonarnych w roku akademickim 2023/2024 (ze względu na kierunek, moduł i rok studiów)

Kierunek	Moduł	Rok studiów	Liczba studentów	Razem
Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna 5-letnie		I rok 5-letnie	32	180
		II rok 5-letnie	40	
		III rok 5-letnie	57	
		IV rok 5-letnie	51	
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza I stopnia		I rok I st.	23	73
		II rok I st.	20	
		III rok I st.	30	
Pedagogika resocjalizacyjna I stopnia		I rok I st.	34	75
		II rok I st.	11	
		III rok I st.	30	
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza – II stopnia		I rok II st.	43	73
		II rok II st.	30	
Pedagogika resocjalizacyjna – II stopnia		I rok II st.	24	43
		I rok II st.	19	
<b>Studia niestacjonarne razem</b>				<b>444</b>

W stosunku do ubiegłego roku liczba studentów studiów stacjonarnych wzrosła o 18 osób, natomiast liczba studentów studiów niestacjonarnych zmalała o 65 osób.

## **1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH I INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI I DOKTORANTAMI**

Proces monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami i doktorantami na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. W ramach Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia realizowane są prace, które dotyczą systematycznej analizy i oceny:

### **1. Pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia ich kwalifikacji zawodowych**

Na podstawie corocznych sprawozdań składanych przez nauczycieli akademickich w terminach wyznaczonych przez Dziekana odbywa się ocena kadry naukowo-dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych. *Karty osiągnięć i wyników pracy nauczyciela akademickiego* zawierają informacje dotyczące kursów, szkoleń, konferencji krajowych i międzynarodowych, w których uczestniczył pracownik, ich organizacji, uczestnictwa w kongresach, zjazdach, sympozjach naukowych itp. Przegląd i analiza kart osiągnięć i wyników pracy nauczycieli akademickich pozwala stwierdzić, że wszyscy nauczyciele realizują zróżnicowane formy doskonalenia kwalifikacji zawodowych. Są to zarówno studia podyplomowe, jak i webinaria oraz szkolenia.

W roku akademickim 2023/2024 na Wydziale Nauk o Edukacji odbyły się kolejne edycje staży online dla pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni ukraińskich nt. *Działalność dydaktyczno-badawcza we współczesnym uniwersytecie: wyzwania, przykłady rozwiązań, perspektywy*. Kontynuacja zajęć pozwoliła 350 wykładowcom z uczelni wyższych Ukrainy doskonalic kompetencje w zakresie stosowania różnorodnych metod i form pracy ze studentami (np. trening twórczego myślenia, praca metodą tutorską, narzędzia interaktywne online, komunikacja międzykulturowa) oraz wzbogacać warsztat badawczy w zakresie m.in. pisania artykułów naukowych oraz pozyskiwania grantów na

badania. Program koordynowała dr hab. Marta Kowalczuk-Walędziak, prof. UwB – prodziekan Wydziału Nauk o Edukacji ds. Współpracy Międzynarodowej. Wykładowcami byli: dr hab. Urszula Wróblewska, prof. UwB; dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB; dr hab. Bożena Tołwińska; dr Beata Kunat; dr Katarzyna Szorc; mgr Adam Naruszewicz; lic. Tomasz Krynicki.

Pracownicy Wydziału zorganizowali i zrealizowali certyfikowany kurs doskonalenia zawodowego dla nauczycieli szkół średnich pt. *Nowoczesna edukacja w szkole średniej: od globalnych trendów do lokalnych sukcesów*, którego celem było pogłębianie wiedzy i doskonalenie kompetencji nauczycieli szkół średnich w zakresie stosowania innowacyjnych metod i form pracy z uczniami. W toku odniesień do literatury międzynarodowej, analizy studiów przypadków oraz zadań praktycznych uczestnicy zapoznawali się z kontekstem europejskiej polityki edukacyjnej, doskonalili swoje kompetencje w zakresie stosowania innowacyjnych metod i form kształcenia w szkole średniej, dokonywali analizy potencjalnych korzyści i wyzwań związanych z ich stosowaniem, projektowali konkretne sposoby ich wdrażania we własnej praktyce edukacyjnej. Kurs obejmował trzy moduły tematyczne – w każdym cztery 90-minutowe webinary oraz pakiet cyfrowych materiałów szkoleniowych do wykorzystania przez uczestników.

W roku akademickim 2023/2024 podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywało się poprzez udział w projektach badawczych i dydaktycznych, m.in.:

1. W latach 2022-2024 na Wydziale Nauk o Edukacji jest realizowany międzynarodowy projekt ***Empowering Teachers for Automatic Recognition of learning periods abroad (ETAR)***. Projekt jest finansowany ze środków UE, a jego koordynatorką z ramienia UwB jest dr hab. Marta Kowalczuk-Walędziak, prof. UwB. W projekcie bierze udział także z ramienia UwB (jako trenerka i badaczka) – dr hab. Anna Młynarczuk-Sokołowska. Projekt powstał w ramach konsorcjum obejmującego organizacje pozarządowe zajmujące się mobilnościami uczniów (EFIL – lider konsorcjum; YFU Estonia; AFS Poland; AFS Belgium Flanders; Go!Network), instytucje akademickie (UwB) i stowarzyszenia kształcenia nauczycieli (Estonian Teacher Association). Wydział Nauk o Edukacji odpowiada za część badawczą projektu. Celem projektu jest implementacja w praktyce i sprawdzenie w toku badań użyteczności rozwiązań (opracowanych w 2020 r. przez zespół ekspertów Komisji Europejskiej)



mających na celu wypracowanie wspólnych dla krajów UE mechanizmów wspierających uznawalność efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą, a następnie dostosowanie ich do kontekstów edukacyjnych państw członkowskich. W szczególności dotyczy to modelu rozwoju zawodowego nauczycieli w zakresie przygotowania ich do automatycznego uznawania efektów uczenia się uczniów szkół ponadpodstawowych osiągniętych w okresach nauki za granicą, w trzech państwach: Estonia, Belgia i Polska. W projekcie wzięło udział 45 nauczycieli akademickich, 200 nauczycieli, 200 uczniów, a także 40 dyrektorów szkół, reprezentantów organizacji zajmujących się wymianą uczniowską, ministerstwa edukacji oraz krajowych agencji programu Erasmus+.

2. Dr hab. Marta Kowalczyk-Walędziak, prof. UwB prodekan Wydziału Nauk o Edukacji ds. Współpracy Międzynarodowej oraz dr hab. Izabela Kraśnicka, prof. UwB, prodekan Wydziału Prawa ds. współpracy międzynarodowej i rozwoju uczestniczyły w projekcie Erasmus plus pt. ***MONEUL – Inclusive digital learning about the European Union for humanities, languages and teacher training departments in Mongolia***. Głównym celem projektu MONEUL jest rozwijanie wiedzy studentek i studentów z czterech uczelni w Mongolii, pobierających naukę na wydziałach filologicznych, humanistycznych i pedagogicznych, na temat Unii Europejskiej, a w szczególności jej struktury instytucjonalnej, systemu prawnego i polityki edukacyjnej a także działań w zakresie transformacji cyfrowej, inkluzji i ochrony środowiska. Projekt został złożony w ramach konkursu Erasmus-EDU-2023-CBHE (Capacity building in the field of higher education) przez konsorcjum składające się z 6 podmiotów: Vrije Universiteit Brussel (Belgia), European Association for Education Law, Uniwersytet w Białymstoku, Mongolian National University of Education, Khovd Branch School of National University of Mongolia, Graduate University of Mongolia i Gurvan Erdene Pedagogical University. Liderem (koordynatorem) projektu jest Vrije Universiteit Brussel (prof. Gracienne Lauwers).
3. W roku akademickim 2022/23 kontynuowana była realizacja **projektu Erasmus+ pt. MELINC – Training Teachers for Inclusion in Mongolia**. Projekt jest koordynowany przez prof. Gracienne Lauwers z Vrije Universiteit Brussel. W projekcie biorą udział pracownicy Wydziału Nauk o Edukacji (dr Marta Kowalczyk-Walędziak – koordynator; dr hab. Wioleta Danilewicz, prof. UwB; dr Urszula Bielecka) i Efektem

zintensyfikowanej pracy władz wydziału Wydziału Prawa (dr Anna Drabarz; mgr Wojciech Zoń).

4. W roku akademickim 2023/2024 r. pracownicy Katedry Historii i Teorii Wychowania Wydziału Nauk o Wychowaniu: prof. dr hab. Elwira J. Kryńska, dr Joanna Dąbrowska, dr Agnieszka Suplicka, dr Łukasz Kalisz kontynuowali udział w projekcie: **Słowniki Bibliograficzne Uczonych Polskich w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki**. Projekt jest finansowany przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. Okres realizacji projektu: 2019–2024. Zamierzeniem projektu jest opracowanie obszernego słownika biograficznego polskich naukowców w poszczególnych dziedzinach nauki. Założeniem przyjętym w przedstawianym projekcie Polskiej Akademii Umiejętności było wydobycie, często z zapomnienia, wszystkich, którzy zaznaczyli swoją działalność w poszczególnych dziedzinach nauki w Polsce przez publikacje, książki, wykłady, kształcenie, organizację ośrodków itd. Liczba badaczy, którzy zostali opracowani w ośmiu słownikach biograficznych: polskich archeologów, astronomów, botaników, chemików, fizyków, geologów, matematyków i pedagogów, wynosiła ponad 11 tysięcy, co wielokrotnie przewyższa liczbę osób posiadających biogramy w istniejących wydawnictwach encyklopedycznych. Słowniki będą opublikowane w formie książkowej oraz w postaci portalu udostępniającego opracowane biogramy. Portal utrzymywany będzie na serwerach PAU również po zakończeniu projektu, a w przyszłości będzie mógł być rozbudowywany. Pracownicy Katedry Historii i Teorii Wychowania opracowali biogramy zasłużonych pedagogów oraz przedstawicieli innych dyscyplin naukowych zasłużonych dla pedagogiki, ze wskazaniem ich wkładu w rozwój naszej dyscypliny. Projekt obejmuje 1500 biogramów pedagogów polskich.
5. Od maja 2023 roku pracownicy Wydziału biorą udział w projekcie „**Szkoła dostępna dla wszystkich – szkolenia nauczycieli specjalistów w zakresie udzielania adekwatnego do potrzeb wsparcia uczniom, rodzicom i nauczycielom z uwzględnieniem zróżnicowania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży**” (Accessible School for All, <https://ibe.edu.pl/pl/szkola-dostepna-dla-wszystkich-opis-projektu>). Projekt realizowany jest przez Instytut Badań Edukacyjnych w partnerstwie z Ministerstwem Edukacji i Nauki ze środków UNICEF. Zakłada współpracę pomiędzy polskimi jednostkami naukowymi w celu realizacji działań szkoleniowych służących m.in. rozwijaniu kompetencji kadry pedagogicznej

do pracy w środowisku zróżnicowanym kulturowo, zgodnie z zasadami edukacji włączającej oraz badawczych mających na celu wprowadzanie zmian do polskiego systemu oświaty w zakresie wdrażania interwencji w toku działań edukacyjnych i integracyjnych. Projekt obejmuje m.in. działania szkoleniowe (cykl szkoleń dla nauczycieli specjalistów przygotowujących do wdrażania interwencji pedagogicznych, zrealizowany w okresie marzec – lipiec 2024), badawcze i ewaluacyjne (m.in. ocena skuteczności interwencji), metodyczne (opracowywanie materiałów metodycznych). W zrealizowanych działaniach wzięło udział 560 placówek edukacyjnych (szkół, przedszkoli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli) oraz 1120 zatrudnionych w nich nauczycieli specjalistów.

Pracownicy Wydziału odpowiedzialni za realizację szkoleń adresowanych do nauczycieli-specjalistów, których zadaniem było wdrażanie interwencji pedagogicznych, wzięli udział w szkoleniu „Metody aktywizujące i techniki dydaktyczne z wykorzystaniem możliwości technicznych platformy clickmeeting” (30.11.2023 r., Bogdanowo /on-line/), rozwijającym ich kompetencje w zakresie prowadzenia szkoleń w formie on-line. Organizatorem jest „Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Zyta Czechowska specjalni.pl”.

Przewidywany termin realizacji projektu: 05.2023 – 11.2025 r. . W projekcie uczestniczą:

- dr hab. Anna Młynarczuk-Sokołowska – w charakterze koordynatorki Zespołu nr 4 w ramach prac Zespołu 4: *Prowadzenie działań integracyjnych uczniów i ich rodzin z doświadczeniem migracyjnym, w tym uchodźców*; reprezentantki zespołu podczas konferencji otwierającej projekt (14.09.2023) <https://www.ibe.edu.pl/pl/aktualnosci/2135-inauguracja-projektu-szkola-dostepna-dla-wszystkich>; autorki materiałów metodycznych; trenerki; autorki kursu on-line z edukacji międzykulturowej adresowanego do nauczycieli; redaktorki książki *Przygody Innego*, cz. III i autorki rozdziałów książki;
- prof. UwB Wioleta Danilewicz – w charakterze koordynatorki Zespołu nr 4; autorki materiału metodycznego;
- dr hab. prof. UwB Dorota Misiejuk – jako członek Zespołu nr 4, autorka materiałów metodycznych; trenerka;
- dr Emilia Żyłkiewicz-Płońska – w charakterze trenerki;

- prof. Inna Osadchenko – jako autorka bajki międzykulturowej, cyklu scenariuszy w ramach programu *Przygody Innego*, cz. III i autorka rozdziału książki;
- mgr Agnieszka Sołbut – autorka bajki międzykulturowej i scenariuszy w ramach programu *Przygody Innego*, cz. III.

Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli akademickich realizowane jest również poprzez wyjazdy na inne uczelnie w celu prowadzenia zajęć, wizyt monitorujących i wyjazdów szkoleniowych, które odbywały się w ramach programu Erasmus+ w roku akademickim 2023/2024 (tabela 3).

**Tabela 3.** Udział pracowników Wydziału NoE w programie Erasmus+

<b>STA – wyjazdy w celu prowadzenia zajęć</b>	
Dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB	University of Malaga (Hiszpania)
Dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, prof. UwB	Istanbul Aydin University (Turcja)
Dr hab. Anna Józefowicz, prof. UwB	Istanbul Aydin University (Turcja)
Dr hab. Tomasz Bajkowski, prof. UwB	Constantine The Philosopher University in Nitra (Słowacja)
Dr Agata Butarewicz-Głowacka	University of Malaga (Hiszpania)
Dr hab. Bożena Tołwińska	Istanbul Aydin University (Turcja)
Dr Tomasz Prymak	University of Cordoba (Hiszpania)
Dr Anna Młynarczuk-Sokołowska	University of Patras (Grecja)
Dr Emilia Żyłkiewicz-Płońska	Klaipeda University (Litwa)
Dr Marta Mirosława Perkowska	Constantine The Philosopher University in Nitra (Słowacja)
Dr Marta Walewska	University of Malaga (Hiszpania)
Dr Beata Kunat	Instituto Politécnico de Coimbra (Portugalia)
Dr Katarzyna Szorc	Instituto Politécnico de Coimbra (Portugalia)
Mgr Urszula Namiotko	Constantine The Philosopher University in Nitra (Słowacja)
<b>STT – wyjazdy szkoleniowe</b>	
Dr hab. Karol Konaszewski, prof. UwB	Katholische Universität Eichstätt – Ingolstadt (Niemcy)
Mgr Jolanta Kotyńska	Istanbul Aydin University (Turcja)

Mgr Anna Dziejma	Universita Degli Studi Di Genova (Włochy)
Mgr Ewa Wieremiejuk	Universita Degli Studi Di Genova (Włochy)
Mgr Patryk Sienicki	Universita Degli Studi Di Genova (Włochy)
Mgr Kamila Andrzejuk	University of Tuscia (Włochy)
Mgr Marta Firańczyk	University of Tuscia (Włochy)
Mgr Małgorzata Kowalewska	University of Malaga (Hiszpania)
Mgr Izabela Konarzewska	University of Malaga (Hiszpania)
Mgr Magdalena Jarosz-Skiepko	Instituto Politecnico De Coimbra (Portugalia)
Mgr Izabela Tomasik	Instituto Politecnico De Coimbra (Portugalia)
Mgr Anna Wołkowycka	Instituto Politecnico De Coimbra (Portugalia)

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się również poprzez przygotowywanie wniosków o finansowanie projektów badawczych. W roku akademickim 2023/2024 dr hab. Karol Konaszewski, prof. UwB w ramach konsorcjum z Instytutem Psychologii Polskiej Akademii Nauk kontynuował grant NCN o wartości 563 091 zł. Projekt pt. **„Cechy osobowości, zachowania agresywne i charakterystyki sytuacji psychologicznych: badania wśród nieletnich w otwartym vs izolacyjnym systemie resocjalizacji”** miał na celu analizę uwarunkowań zachowań agresywnych w grupie młodzieży nieprzystosowanej społecznie. Zamierzeniem projektu jest sprawdzenie roli cech osobowości (ujętych w modelu Big Five: np. otwartość, sumienność, ugodowość) i charakterystyk sytuacji psychologicznych (odpowiadających taksonomii Ośmiu Diamentów Sytuacyjnych: np. Obowiązek, Intelpekt, Przeciwności, Towarzyskość).

Ponadto dr hab. Karol Konaszewski, prof. UwB otrzymał stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla wybitnych młodych naukowców. Stypendium przyznawane jest badaczom wykazującym się znaczącymi osiągnięciami w działalności naukowej. Stypendium zostało przyznane na okres 3 lat, a jego miesięczna wysokość wynosi 5.390 zł. Okres realizacji 2024–2026.

W roku akademickim 2023/2024 wnioski o grant złożyli:

1. dr Łukasz Kalisz – wniosek pt. “Polityka społeczna Państwa Polskiego a działalność opiekuńcza organizacji dobroczynnych w województwie wileńskim w okresie II Rzeczypospolitej” w ramach konkursu OPUS 25 oraz SONATA 19 NCN.
2. mgr Urszula Kulikowska – wniosek pt. “Postawy nauczycieli wobec wizerunku ciała uczniów w klasach 7-8” w ramach konkursu Preludium 22 NCN.
3. dr Alina Szwarc – wniosek pt. “Edukacja regionalna w Polsce – źródła, koncepcje, rozwiązania” w ramach konkursu Miniatura 7 NCN.

Nauczyciele akademicy podnoszą również swoje kwalifikacje podczas realizacji stażów krajowych i zagranicznych.

1. Dr hab. Marta Kowalczyk-Walędziak otrzymała stypendium Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) i Tempus Public Foundation na odbycie trzymiesięcznego stażu naukowego w Eötvös Lóránd University (Węgry), w trakcie którego – wspólnie z prof. Eriką Kopp – zrealizowała projekt badawczy nt. „Preparing pre-service teachers to embrace research-informed practice in Poland and Hungary”. Staż realizowany był w okresie 1.10.2023 – 31.12.2023 r.
2. Dr Marta Mirosława Perkowska otrzymała stypendium Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) na realizację miesięcznego stażu naukowego w University „Prof. D-r Asen Zlatarov” – Burgas w Bułgarii. Staż został zrealizowany w okresie 15.05 – 15.06.2024 r.
3. Dr hab. Tomasz Bajkowski, prof. UwB, otrzymał stypendium Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) na realizację miesięcznego stażu naukowego w University „Prof. Dr Asen Zlatarov” – Burgas w Bułgarii. Staż realizowany był w okresie 15.07–15.08.2024 r.
4. Dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, prof. UwB i dr Tomasz Prymak otrzymali stypendium Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) i Tempus Public Foundation na odbycie stażu naukowego w Eötvös Lóránd University, Faculty of Pedagogy and Psychology, Institute of Educational Science (Węgry) w roku akademickim 2024-2025, pod kierunkiem naukowym prof. Eriki Kopp. Celem stażu jest realizacja badań dotyczących doświadczeń przez kandydatów na nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej korzyści i trudności związanych z realizacją praktyk zawodowych.

W roku akademickim 2023/2024 krajowe staże naukowe zrealizowały cztery naukowczynie z Wydziału Nauk o Edukacji:

- dr Małgorzata Bilewicz – na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie (19.02.2024 – 03.03.2024),
- dr Edyta Bałakier – na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie (11.03.2024 – 24.03.2024),
- dr Anna Chańko-Kraszewska – na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (20.05.2024 – 9.06.2024),
- dr hab. Anna Młynarczuk-Sokołowska – na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji, Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie (24.06.2024 – 5.07.2024).

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się również poprzez wyjazdy na konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym, organizację Wydziałowych konferencji, seminariów naukowych i webinarów, a także dzięki uczestnictwu w wykładach i spotkaniach naukowych prowadzonych przez zaproszonych gości z Polski i z zagranicy.

Poniżej została umieszczona lista konferencji i seminariów naukowych zorganizowanych przez pracowników Wydziału Nauk o Edukacji w roku akademickim 2023/2024, w których czynny udział wzięli także studenci w ramach działalności kół naukowych:

1. **15 listopada 2023 r.** odbyło się I sympozjum z cyklu *BLIŻEJ PSYCHOLOGII: Po pandemii. Zrozumieć kryzys, rozwinąć zasoby*. Seminarium zostało zorganizowane przez Zakład Psychologii. Celem sympozjum było przedstawienie negatywnych skutków pandemii w obszarze zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Poruszane w trakcie wystąpień kwestie koncentrowały się na wielowymiarowości przejawów kryzysu zdrowia psychicznego oraz skutków pandemii w różnych płaszczyznach funkcjonowania dzieci i młodzieży. Oprócz zagrożeń ukazane zostały także kierunki wzmocnienia zdrowia psychicznego.
2. **1 grudnia 2023 r.** odbyło się IV Forum Doktorantów SDNS w ramach dyscypliny naukowej Pedagogika, w którym wzięli udział pracownicy naukowcy, doktoranci, studenci, a także osoby spoza społeczności akademickiej, które zainteresowane są poruszaną problematyką badawczą. Organizatorem była Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UwB.

3. **4 grudnia 2023 r.** odbyło się seminarium naukowe: *Fostering skills of teachers for internationalisation of school education* poświęcone zagadnieniom związanym z umiędzynarodowieniem edukacji szkolnej, zorganizowane w ramach Life Long Learning Week 2023 przez European Federation for Intercultural Learning (EFIL). W ramach seminarium wystąpiła dr hab. Marta Kowalczyk-Walędziak, prof. UwB, Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej – uczelni, która jest partnerem AFS Polska w konsorcjum ETAR. Uczona zaprezentowała procedurę badawczą i najważniejsze wyniki badań uzyskane w projekcie ETAR a dotyczące wiedzy, umiejętności i postaw nauczycielek i nauczycieli w zakresie oceny kompetencji przekrojowych uczniów zdobywanych i/lub rozwijanych w toku długoterminowych wyjazdów zagranicznych.
4. **12 grudnia 2023 r.** odbyło się seminarium naukowe: *Wolontariat szkolny i studencki Pamięci dr hab. Tomasza Sosnowskiego*, które jest cyklicznym wydarzeniem kierowanym do studentów kierunków pedagogicznych, organizowanym z okazji Dnia Wolontariusza. Podczas tegorocznego spotkania został oddany głos młodym ludziom, którzy działają na rzecz innych. Prezentowano aktywności studenckich kół naukowych Wydziału Nauk o Edukacji w szkołach podstawowych, średnich oraz na terenie uczelni. Wolontariusze – uczniowie i studenci – zaprezentowali praktykę wolontaryjną realizowaną w ich placówkach oraz opowiedzieli o różnych aspektach ich społecznego zaangażowania. Organizatorami byli: Zakład Pedagogiki Społecznej wraz ze Studenckim Kołem Pedagogów Społecznie Zaangażowanych oraz Katedra Pedagogiki Porównawczej wraz z Naukowym Kołem Mentoringu i Wolontariatu.
5. **9 marca 2024 r.** odbyło się seminarium naukowe: *Dobrostan współczesnej młodzieży – wyzwania dla edukatorów*, które zostało zorganizowane przez Zakład Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań Pedagogicznych oraz Zakład Pedagogiki Społecznej Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku. Gościem seminarium była Batia Gilad, była Przewodnicząca Międzynarodowego Stowarzyszenia im. Janusza Korczaka.
6. **25 kwietnia 2024 r.** odbyło się seminarium naukowe: *(Nie)obecność sztuk w edukacji* (online). Organizatorami spotkania byli: *Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*, Zakład Edukacji Artystycznej Wydziału Nauk o Edukacji, Instytut Pedagogiki, Wydział Nauk Społecznych,



Uniwersytet Śląski w Katowicach oraz Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

7. **16-17 maja 2024 r.** odbyła się multidyscyplinarna międzynarodowa konferencja naukowa: *Scientific Horizons of the XXI Century: Multidisciplinary Research*, zorganizowana przez Narodowy Uniwersytet w Użhorodzie, której partnerem był Wydział Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.
8. **23-25 maja 2024 r.** w Wilnie odbyła się XI Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa pt. *Miejsce Litwy i Polski w procesach integracji (dezintegracji) regionalnej i euroatlantyckiej – postępy, wyzwania, perspektywy*. Wydarzenie to zorganizowane zostało przez Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy, partnerami była Filia Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie oraz wiele ośrodków naukowych w Polsce i za granicą. W radzie programowej konferencji Uniwersytet w Białymstoku reprezentowała dr hab. Małgorzata Halicka, prof. UwB. W trakcie prowadzonych obrad oprócz sesji historycznych, ekonomicznych i prawnych odbyły się również trzy sesje gerontologiczne zorganizowane przez pracowników Zakładu Socjologii Edukacji i Gerontologii Społecznej oraz Pracowni Andragogiki i Gerontologii Edukacyjnej Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.
9. **10 czerwca 2024 r.** odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pedagogika integralna”, zorganizowana przez Akademickie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży przy UwB oraz Katedrę Historii i Teorii Wychowania Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Gościem specjalnym konferencji był ks. dr Marek Dziewiecki.
10. **13-14 czerwca 2024 r.** odbyło się IX Seminarium Metodologii Pedagogiki Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego: *Od ogólnej metodologii nauk do praktyk badawczych w pedagogice*, zorganizowane przez Zakład Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań Pedagogicznych oraz Polskie Towarzystwo Pedagogiczne – Oddział Białystok. Intencją naczelną Seminarium, podobnie jak ostatnich ośmiu, było i jest dzielenie się wiedzą o metodologii badań pedagogicznych, o ich uwarunkowaniach, o dobrych praktykach i kierunkach doskonalenia.

Oprócz wskazanych powyżej seminariów i konferencji pracownicy Katedr i Zakładów byli organizatorami **wykładów gościnnych, spotkań autorskich oraz wykładów szkoleniowych** naukowców z rozmaitych dyscyplin naukowych, w toku których mieli okazję podejmować dyskusję i wzbogacać wybrane obszary własnych kompetencji:

1. W dn. 17.10.2023 r. odbył się wykład **dr Lisy R. Pierce** profesor University of Illinois at Urbana-Champaign (UIUC) nt. "Kreowania inkluzyjnego, interaktywnego i komunikującego się środowiska wychowawczego". Organizatorem była **Katedra Edukacji Międzykulturowej i Elementarnej**.
2. W dn. 18.10. 2013 r. odbył się wykład **dr. Marka Michalaka**, Rzecznika Praw Dziecka w latach 2008-2018, pedagoga, działacza i literata – nt. „Prawa dziecka”. Wydarzenie poprzedzone było spektaklem pt. "Oskar i Pani Róża", przygotowanym przez wychowanki placówki twórczej resocjalizacji – Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego "Promyk" im. Unii Europejskiej w Goniądzu. Wydarzenie było realizowane przy współpracy z Fundacją „Szkłane Serca”, a organizatorem była **Katedra Pedagogiki Specjalnej i Działań Twórczych**.
3. W dn. 23.10.2023 r. odbył się wykład **Marty Bieleckiej** – psycholożki i psychoterapeutki nt. „Jak innych zapalać i samemu nie zgasnąć? – zasoby nauczyciela zagrożonego wypaleniem zawodowym”. Organizatorem była Katedra Historii i Teorii Wychowania oraz Akademickie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży przy UwB.
4. W dn. 9.11. 023 r. **dr hab. Jolanta Muszyńska, prof. UwB** kierownik Pracowni Edukacyjnych Badań Zasobów Indywidualnych i Społecznych Wydziału Nauk o Edukacji zorganizowała dla asystentów i studentów ostatnich lat szkolenie nt. „Projektowania kariery naukowej”, które poprowadzili: **dr hab. Karol Konaszewski, prof. UwB** oraz **dr Sebastian Skalski-Bednarz**.
5. W dn. 23.11.2023 r. odbyło się spotkanie autorskie z redaktor(k)ami i autor(k)ami rozdziałów zawartych w pracy "The Palgrave Handbook of Teacher Education in Central and Eastern Europe" (red. nauk. **Marta Kowalczuk-Wałędziak, Roza A. Valeeva, Marija Sablić, Ian Menter**), która ukazała się w 2023 roku nakładem wydawnictwa Palgrave Macmillan. Podczas spotkania redaktorzy książki opowiedzieli o kulisach jej powstawania, problemach i wyzwaniach, które musieli pokonywać, ale także wspominali o wadze koleżeństwa i stowarzyszeń międzynarodowych w rozwoju naukowców. Interesującą poznawczo częścią tego spotkania była dyskusja z udziałem autorów i autorek poszczególnych rozdziałów, którzy wyrażali swoje obawy, ale i nadzieje związane z kolejnymi przemianami w systemie kształcenia i rozwoju zawodowego nauczycieli. W spotkaniu wzięło udział ponad 40 badaczy i badaczek edukacji nauczycieli z całego świata, przedstawiciele

Association for Teacher Education in Europe, władz rektorskich i dziekańskich z kilku europejskich uniwersytetów. Uniwersytet w Białymstoku był reprezentowany przez prof. Izabelę Świącicką, Prorektor UwB ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej oraz dr hab. Alicję Korzeniecką-Bondar, prof. UwB, Prodziekan ds. Nauki Wydziału Nauk o Edukacji, która jest jednocześnie współautorką rozdziału o kształceniu nauczycieli w Polsce.

6. W dn. 27.02.2024 r. odbył się wykład z cyklu "Podlasie w badaniach naukowych z **dr Anną Młynarczuk-Sokołowską**" nt. „Szkolna codzienność Innego. Słów kilka na temat wyników badań »uważniających« głos uczniów ze środowiska przymusowych migrantów”. Podstawę treści prezentowanych w wykładzie były wyniki badań sytuujące w centrum procesu badawczego GŁOS uczniów oraz doświadczenia związane z wieloletnią pracą w środowisku zróżnicowanym kulturowo. Podlasie w badaniach naukowych to cykl wykładów pracowników naukowych Uniwersytetu w Białymstoku zainicjowany przez prof. dra hab. Jerzego Nikitorowicza, Rektora UwB w latach 2005-2012. Jest skierowany do studentów, nauczycieli akademickich oraz uczniów szkół średnich, a także wszystkich mieszkańców Białegostoku.
7. W dn. 18.04.2024 r. została otwarta wystawa pt. „Kobietom, dzieciom, społeczeństwu. Inicjatywy Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Polsce między wojnami” autorstwa dr Agnieszki Suplickiej, zorganizowanej przez Białostocki Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.
8. W dn. 23.04.2024 r. odbyła się debata studencka: *Czy książki są potrzebne w studiowaniu?* zorganizowana z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich. Organizatorzy: Samorząd Studencki Wydziału Nauk o Edukacji, Biblioteka Pedagogiczna oraz pomysłodawczynie spotkania – dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, Prodziekan ds. Nauki Wydziału Nauk o Edukacji.
9. W dn. 21.05.2024 r. odbył się wykład otwarty **dr. Ufuka Ataşa** (Artvin Çoruh University, Turcja) nt: “Exploring Teacher Identity in Diverse Contexts: Insights from English Language Teacher Candidates’ Practicum Experiences in Turkey”. Organizatorami byli pracownicy Zakładu Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań Pedagogicznych oraz Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej.
10. W dn. 12.06.2024 r. odbył się wykład **dr Matyldy Pachowicz** pt. “Opieka nad dzieckiem z zaburzeniami więzi (RAD) oraz z traumą rozwojową”. Organizatorem był Zakład Pedagogiki Inkluzyjnej w Katedrze Pedagogiki Specjalnej i Działań Twórczych.

W dn. 12.06.2024 r. odbyło się II Forum Tutoringu, podczas którego młodzi badacze ze szkół średnich prezentowali efekty kilkumiesięcznej pracy realizowanej pod opieką tutorów, w ramach programu Uniwersytetu w Białymstoku „Uczeń jako badacz, naukowiec i odkrywca”. Koordynatorką wydziałową programu była dr hab. Bożena Tołwińska. Wydział Nauk o Edukacji reprezentowała dr hab. Marta Kowalczuk-Walędziak, prof. UwB współtwórczyni programu tutorskiego. Na WNoE w II edycji programu tutorskiego wzięli udział:

- tutorka dr hab. Monika Halina Wróblewska, prof. UwB wraz z tutees Julią Popławską, Patrycją Piekarską i Weroniką Makałus,
- tutorka dr hab. Urszula Wróblewska, prof. UwB wraz z tutees Zuzanną Pigiel i Julią Ryczkowską,
- tutor dr Marcin Kolemba wraz z tutees Aleksandrą Budnik i Amelią Ławreszuk.

Obsady zajęć dydaktycznych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB w porozumieniu z Dziekanem dokonują kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni kierując się kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi, dorobkiem naukowym oraz udokumentowanym doświadczeniem zawodowym.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich potwierdzone jest przede wszystkim uzyskaniem przez nich tytułu lub stopnia naukowego i awansami z tego wynikającymi. W roku akademickim 2023/2024 dwie naukowczynie z Wydziału Nauk o Edukacji uzyskały awanse naukowe:

- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda postanowieniem z dnia 15 maja 2024 r. nadał **dr hab. Wiolecie Danilewicz, prof. UwB** z Wydziału Nauk o Edukacji UwB tytuł profesora nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.
- **Dr Anna Młynarczuk-Sokołowska** uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Otrzymanie stopni naukowych jest wskaźnikiem tego, że dorobek naukowy i doświadczenie pracowników wzrasta, co buduje potencjał naukowy Wydziału jako jednostki naukowej.

Należy szczególnie podkreślić, że decyzją Senatu Uniwersytetu Śląskiego (Uchwała nr 499/2024 z 19 marca 2024 r.), na wniosek Rady Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, **Prof. Jerzemu Nikitorowiczowi** została nadana najwyższa godność doktora *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego. Promotorem w postępowaniu byli: prof. dr hab. Ewa Jarosz, recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Lewowicki, prof. dr hab. Ewa Ogrodzka-Mazur, prof. dr hab. Zenon Jasiński. Uroczystość nadania doktora *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego Prof. Jerzemu Nikitorowiczowi odbyła się 25 czerwca 2024 roku.

Na uwagę zasługuje wyróżnienie, jakie otrzymał **dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB** w postaci tytułu "profesora honorowego" Mamun University w Urgencz (Uzbekistan) – za zaangażowanie w proces kształcenia i umiędzynarodowienia Mamun University. Uzyskane wyróżnienie miało związek z wizytą naukową, jaką odbył dn. 13-21 maja 2024 r. (wspólnie z prof. Anną Kwiatkowską z Instytutu Psychologii PAN), w Mamun University w Urgencz (Uzbekistan). Uczestniczył w konferencji naukowej, na której przedstawił wyzwania w pracy z młodzieżą zagrożoną w Polsce oraz odbył szereg spotkań z władzami uczelni dotyczących możliwości nawiązania współpracy naukowej i dydaktycznej.

W 2023 roku monografia autorstwa **dr hab. Anny Młynarczuk-Sokołowskiej** pt. „Codzienność polskiej szkoły z perspektywy dzieci i młodzieży ze środowiska przymusowych migrantów” zdobyła wyróżnienie w konkursie na wybitną monografię naukową z zakresu nauk pedagogicznych lub nauk pokrewnych za rok 2022. Konkurs jest organizowany cyklicznie przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne.

Doświadczenie badawcze i wiedza naukowa pracowników Wydziału Noe została doceniona w postaci **pełnienia roli eksperta** w różnorodnych gremiach naukowych, co ilustruje poniższe zestawienie:

**Prof. dr hab. Marek Konopczyński** jest członkiem Rady Doskonałości Naukowej na kadencję 2024–2027, w której reprezentuje dyscyplinę pedagogika obok prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej i prof. dr hab. Bogusława Śliwerskiego.

**Prof. dr hab. Mirosław Sobecki** i **prof. dr hab. Marek Konopczyński** reprezentują Wydział Nauk o Edukacji w Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2024–2027.

**Prof. dr hab. Marek Konopczyński** jest pełnomocnikiem Ministra Sprawiedliwości do spraw nieletnich. Zakres jego działalności obejmuje analizę zarówno obowiązujących

przepisów, jak i projektów aktów prawnych, dotyczących nieletnich, ponadto będzie też przedstawiał propozycje działań legislacyjnych w tym zakresie. Zadaniem pełnomocnika będzie koordynowanie działań w obszarze prawa nieletnich, współpraca z organami administracji publicznej i rządowej oraz z samorządami i organizacjami pozarządowymi, które w ramach działalności statutowej zajmują się prawami i ochroną nieletnich. Pełnomocnik będzie podejmował i wspierał inicjatywy promujące i upowszechniające problematykę ochrony praw nieletnich, a także dążące do eliminacji lub ograniczenia skutków powstałych w wyniku naruszenia tych praw. Oprócz tego, prof. dr hab. Marek Konopczyński jest zastępcą przewodniczącego Rady Polityki Penitencjarnej przy Ministerstwie Sprawiedliwości na kadencję 2020-2024. Rada Polityki Penitencjarnej zajmuje się m.in.: inicjowaniem nowych kierunków oddziaływań penitencjarnych; oceną bieżącej polityki penitencjarnej; inicjowaniem, przeprowadzaniem i wspieraniem badań naukowych dotyczących zadań Służby Więziennej. Ponadto, prof. dr hab. Marek Konopczyński jest członkiem Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, która jest organem opiniodawczo-doradczym działającym przy Ministrze Sprawiedliwości.

**Prof. dr hab. Mirosław Sobecki** jest członkiem Prezydium Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w kadencji 2024–2028. Komitet Nauk Pedagogicznych PAN reprezentuje krajowe środowisko naukowe pedagogów, podejmuje działania na rzecz nauk pedagogicznych, środowiska naukowego, oświatowego oraz służy integrowaniu akademików z całego kraju wokół najważniejszych problemów i zadań polskiej pedagogiki.

**Prof. dr hab. Wioleta Danilewicz** została pełnomocnikiem Wojewody podlaskiego ds. dzieci i młodzieży.

**Dr hab. Marta Kowalczuk-Wałędziak, prof. UwB** jest ekspertką w zespole *EU Network of Experts on Recognition of Outcomes of Learning Periods Abroad in General Secondary Education*, powołanym przez Komisję Europejską. W pracach zespołu dr hab. Marta Kowalczuk-Wałędziak reprezentuje Association for Teacher Education in Europe (ATEE) i Uniwersytet w Białymstoku. Członkowie grupy eksperckiej wspólnie opracują dla Komisji raport na temat istniejących w krajach członkowskich rozwiązań w zakresie podejścia do uznawalności okresów pobytu za granicą uczniów szkół średnich, które podjęte na poziomie UE mają stanowić rekomendacje dla władz krajowych, szkół średnich i innych właściwych zainteresowanych stron. Ważnym zadaniem ekspertów jest też

opracowanie narzędzi badawczych do mierzenia efektów uczenia się za granicą (tzw. transversal skills). Celem takich działań jest zapewnienie upowszechnienia oraz ułatwienie walidacji i uznawania okresów kształcenia uczniów za granicą. Zespół ekspertów składa się z badaczy, praktyków pracujących w organach krajowych i organizacjach pozarządowych, nauczycieli i dyrektorów oraz innych osób zainteresowanych problematyką.

Ponadto, **dr hab. Marta Kowalczuk-Walędziak, prof. UwB** pełni funkcję eksperta Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej do oceny i recenzowania wniosków w następujących obszarach: mobilność krótkookresowa, programy dla studentów, umiędzynarodowienie uczelni (na podstawie par. 2 ust. 4 pkt. 2 Zasad powoływania i współpracy z ekspertami zewnętrznymi NAWA).

Dr hab. Marta Kowalczuk-Walędziak, prof. UwB pełni funkcję członka grupy roboczej w **oddziale krajowym** Coalition for Advancing Research Assessment (**CoARA**). CoARA to koalicja instytucji europejskich i pozaeuropejskich, które w lipcu 2022 r. zawarły porozumienie o współpracy na rzecz reformy systemu oceny badań naukowych. Do koalicji należy już 646 organizacji. Polska jest reprezentowana przez ponad 50 instytucji, w tym Uniwersytet w Białymstoku. Porozumienie zobowiązuje sygnatariuszy do uwzględniania dziesięciu wytycznych dotyczących oceny badań naukowych, w tym m.in.: różnorodności form udziału w rozwoju nauki, zindywidualizowanych ścieżek karier naukowych, zgodnych z charakterem prowadzonych badań, systemu ocen opartego na kryteriach jakościowych, przede wszystkim z wykorzystaniem opinii eksperckich (peer review), traktowania wskaźników bibliometrycznych jako elementów pomocniczych, unikania stosowania wyników rankingów uczelni w ocenie badań. Struktura CoARA obejmuje 13 tematycznych grup roboczych oraz oddziały krajowe (National Chapter).

**Dr hab. Krzysztof Sawicki**, prof. UwB jest recenzentem w programie Horyzont Europa w Programie Ramowym Unii Europejskiej Horyzont Europa (największym w historii Unii programem w zakresie badań naukowych i innowacji). Recenzuje wnioski projektowe w ramach konkursów TRANSFORMATIONS. Pełni także funkcję recenzenta wniosków projektowych programu Interreg VI-A Lithuania-Poland 2021–2027 *Cross-border Cooperation Programme*.

**dr hab. Anna Młynarczyk-Sokołowska** pełni rolę eksperta (cyklicznie od 2018) w Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,

gdzie zajmuje się oceną wniosków grantowych (w ramach Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich, Rządowego Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich *NOWEFIO*). Ponadto, cyklicznie od 2019 roku jest ekspertem w Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (pion programów dla naukowców), gdzie do jej zadań należy ocena wniosków grantowych (w obszarze: mobilność krótkookresowa, programy dla studentów, umiędzynarodowienie uczelni, np. program M. Bekkera). Jest także od 2021 roku ekspertem Narodowego Centrum Nauki – dokonuje oceny wniosków grantowych (np. program Opus).

**Dr hab. szt. Paweł Chomczyk, prof. UwB** był dyrektorem artystycznym podczas festiwalu teatralnego LasFest, który odbył się w teatrze Solniki 44 w dniach 30.04–5.05 2024 roku (<https://www.solniki44.pl/wydarzenia/lasfest-2024prolog>).

**Mgr Aleksandra Lewandowska** weszła do zarządu Europejskiej Rady Doktorantów i Młodych Naukowców (Eurodoc) na kadencję 2023–2024. Rada reprezentuje interesy młodych badaczy na forum europejskim. Główną misją Eurodoc jest przede wszystkim opowiadanie się za pozytywnymi zmianami w polityce, kulturze i środowisku, które wpływają na jakość kształcenia, warunki zatrudnienia, ale także zdrowie psychiczne początkujących. W ramach aktywności w roli członka Zarządu brała udział w licznych konferencjach i spotkaniach, m.in.: Ogólnopolska Konferencja Krajowej Reprezentacji Doktorantów (22–23.03.2024 r., Politechnika Śląska); European University Association – Council for Doctoral Education Thematic Workshop: Leadership in and for doctoral education (31.01–2.02.2024 r., Uniwersytet Karola w Pradze); LXXXVIII spotkanie Bologna Follow-Up Group European Higher Education Area (19–20.02.2024 r., Bruksela); The 5th FORUM Conference na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (15–17.04.2024 r., Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); Konferencja Ministerialna Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (29–30.05.2024 r., Tirana); Eurodoc Conference 2024: Towards a United European Research Area: The Ljubljana process and beyond (4–5.06.2024 r., Lublana); II. Kongres Umiędzynarodowienia Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (11–12.09.2024 r., Uniwersytet Warszawski).

Liczba pracowników samodzielnych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB w 2024 r. wzrosła o 1 osobę. Corocznie aktualizowany jest skład kadrowy dla prowadzonych kierunków i poziomów studiów zgodnie z przepisami wewnątrzuczelnianymi



i wewnątrzwydziałowymi dotyczącymi monitorowania standardów akademickich w ramach wydziałowego systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Uwzględniane są następujące kryteria: stopień lub tytuł naukowy oraz dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów. Systematyczna ocena składu i jakości kadry nauczającej na danym kierunku i poziomie studiów jest jednym z elementów monitorowania standardów akademickich. Analizy i oceny składu oraz jakości kadry naukowo-dydaktycznej, dokonuje – jak co roku – Dziekan we współpracy z Prodziekanami w oparciu o karty obciążeń dydaktycznych oraz dorobek naukowy pracowników zatrudnionych na Wydziale.

Obsadę kadrową dla wszystkich kierunków i poziomów kształcenia prowadzonych na Wydziale NoE UwB ustalono przed rozpoczęciem roku akademickiego 2023/2024.

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

Należy kontynuować inicjatywy dotyczące zwiększenia aktywności pracowników w zakresie uzyskiwania grantów oraz zachęcania pracowników do wyjazdów zagranicznych, celem prowadzenia zajęć w ramach programu Erasmus+ oraz uzyskiwanie stypendiów na naukowe staże zagraniczne (np. z programu NAWA).

### **Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:**

Efektem zintensyfikowanej pracy władz wydziału, zwłaszcza Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej zwiększyła się liczba osób realizujących staże krajowe i zagraniczne oraz osób prowadzących zajęcia na uczelniach zagranicznych w ramach programu Erasmus+ (w roku sprawozdawczym 26, wzrost o 10 osób). Kolegium Dziekańskie w ramach zwiększenia aktywności naukowej pracowników w obszarze wniosków o granty naukowe prowadziło systematyczną akcję informacyjną, celem której było informowanie pracowników o konkursach na granty oraz procedurach pozyskiwania stypendiów na naukowe staże w uczelniach zagranicznych.

## 2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Ocena procesu kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w § 5 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku. W ramach monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia dokonano analizy i oceny programu studiów oraz ich realizacji, odpowiednio do specyfiki kształcenia:

### 1) Zgodność koncepcji kształcenia ze strategią Wydziału i uczelni

Koncepcje kształcenia na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Wydział NoE są spójne z założeniami dokumentu *Strategia Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2023–2030* (<https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/misja-i-strategia-rozwoju>) oraz Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030 (Załącznik do Uchwały nr 3057 Senatu UwB z dnia 29 czerwca 2022 r.).

Koncepcja kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB wpisuje się zarówno w nadrzędną misję UwB, jak i jej cele strategiczne. W roku akademickim 2023-2024 kontynuowano starania związane z doskonaleniem **wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia** wpisujące się w cel strategiczny: *wysoka jakość kształcenia*; cel operacyjny: *doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia*, a w szczególności:

- doskonalenie procedur ukierunkowanych na podnoszenie jakości kształcenia poprzez monitorowanie sposobów weryfikacji efektów kształcenia, rozkładów ocen z prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych,
- systematyczna ewaluacja oferty edukacyjnej na studiach pierwszego i drugiego stopnia, także podyplomowych,
- zwiększanie roli wydziałowych rad konsultacyjnych ds. współpracy z otoczeniem w zakresie kształtowania kierunków i treści kształcenia oraz efektów uczenia się,
- monitorowanie zgodności oferty edukacyjnej Wydziału z potrzebami studentów, aktualnego rynku pracy i całonocnego uczenia się.

oraz działania związane z **doskonaleniem procesu dydaktycznego** (cel operacyjny Strategii Wydziału Noe):

- uwzględnianie wyników badań naukowych w programach i treściach zajęć dydaktycznych,

- motywowanie nauczycieli akademickich do podnoszenia kompetencji dydaktycznych, organizacja szkoleń dla pracowników w zakresie twórczych, innowacyjnych metod pracy ze studentami,
- rozbudowywanie oferty praktyk studenckich w sposób zapewniający profesjonalne przygotowanie absolwentów do pracy zawodowej,
- rozwijanie nowoczesnych form kształcenia (w tym kształcenia zdalnego), e-learningu i innych zwiększających dostępność oferty dydaktycznej Wydziału,
- poszerzanie zbiorów biblioteki, w tym wydawnictw elektronicznych i cyfrowych baz danych,
- zwiększenie udziału nauczycieli z uczelni krajowych i zagranicznych zaangażowanych w proces kształcenia na Wydziale (np. profesorów wizytujących).

W roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji efektów uczenia się kontynuował podjęte wcześniej działania w ramach bezpośrednich dyskusji między poszczególnymi członkami komisji.

## **2) Adekwatność programu studiów do zakładanych efektów uczenia się**

W koncepcjach kształcenia nie wprowadzano w roku akademickim 2023/2024 żadnych zmian. Koncepcje kształcenia zawierają wszystkie wymagane elementy m.in. moduły kształcenia, przypisane efekty uczenia się itp. Opis efektów uczenia się uwzględnia wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które student zdobywa w trakcie studiów. Ze względu na interdyscyplinarność koncepcji kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji efekty uczenia się umiejscowione są w kilku dyscyplinach: pedagogice jako dyscyplinie wiodącej, językoznawstwie, informatyce, naukach prawnych, naukach socjologicznych, naukach o kulturze i religii, psychologii, filozofii, naukach o zdrowiu, naukach o komunikacji społecznej i mediach, naukach o zarządzaniu i jakości. Programy poszczególnych kierunków studiów wyposażają studenta w elementarną wiedzę oraz praktyczne umiejętności i kompetencje społeczne, przygotowują absolwentów do podjęcia indywidualnej i grupowej pracy w sektorze edukacji, umożliwia także aplikowanie na studia doktoranckie. Realizowany program studiów w pełni umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

W roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuował podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

### **3) Zgodność programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów**

Zaplanowane w programie studiów przedmioty, przypisane do nich treści kształcenia oraz dobrane metody dydaktyczne w pełni umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się dla profilu, poziomu i wymogów określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla danego poziomu.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach z wykorzystaniem metod podających i problemowych, takich jak: wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwencjonalny, konwersatoryjny i problemowy. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie w czasie ćwiczeń i konwersatoriów za pomocą metod aktywizujących i praktycznych, tj.: dyskusja, metody ćwiczebne, metoda projektów, analiza przypadków (gry dydaktyczne), ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, analiza dokumentów, praca z tekstem itp. Wśród form organizacyjnych wspomagających realizację treści sylabusów wskazuje się pracę indywidualną studenta czy pracę w grupach. Szczegółowe metody dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się opisane są w sylabusach przedmiotów. Szczególnie istotne są seminaria dyplomowe, które wraz ze wzrostem samodzielności studenta przybierają kształt indywidualnej relacji między studentem a promotorem, w której metody są tak dobierane, aby najpełniej służyły nabywaniu przez studenta umiejętności badawczych. W procesie tym ważne są także indywidualne konsultacje (ustne i pisemne) studenta z promotorem.

Zaproponowane moduły kształcenia odpowiadają specyfice profilu ogólnoakademickiego i pozwalają na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W roku akademickim 2023/2024 w wyniku ewaluacji programu kształcenia 5-letnich jednolitych studiów magisterskich na kierunku **Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna** oraz sposobu jego realizacji, Rada ds. akredytacji kierunku PPiW po przeprowadzeniu wielu analiz (sylabusów, treści kształcenia), dokonaniu przeglądu osiąganych efektów uczenia się studentów, a także rozmów ze studentami,

zapropowała pakiet zmian, które miałyby obowiązywać od roku akademickiego 2024/2025. Jednocześnie podkreślono, że sugerowane zmiany w programie studiów: nie zmieniają liczby godzin ani punktów ECTS; nie zaburzają osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się; nie powodują zmian w strukturze programu w odniesieniu do wyłonionych modułów grup zajęć i liczby godzin w tych modułach. W ramach zmian w programie i harmonogramie studiów:

- zwiększono liczbę godzin w jednym przedmiocie (metodyka kształcenia zintegrowanego w klasach I-III szkoły podstawowej), dokonując przesunięcia 5 godzin z przedmiotu: planowanie i dokumentacja pracy w przedszkolu (powód: sugestia osób prowadzących przedmioty);
- usunięto z programu studiów jeden przedmiot: wprowadzenie do metody matematycznej, a treści zostały włączone do przedmiotu: podstawy edukacji matematycznej (powód: uwzględnienie wskazań zawartych w standardach kształcenia nauczycieli);
- wprowadzono do programu studiów nowe przedmioty w miejsca tych, których treści zostały włączone do przedmiotów już istniejących (sugestia studentów);
- dokonano przesunięć w harmonogramie studiów dotyczących kolejności realizacji przedmiotów (dotyczy 2);
- wprowadzono korektę nazw przedmiotów (dotyczy 9).

Dzięki wprowadzonym zmianom zapewniono lepszą organizację procesu kształcenia. Wyeliminowano powtarzające się treści, a w ich miejsce zaproponowano nowe przedmioty i treści będące odpowiedzią na zapotrzebowanie studentów.

W roku akademickim 2023/2024, po zakończeniu cyklu kształcenia, Rada Programowa kierunku Pedagogika specjalna przeprowadziła ewaluację kierunku **jednolitych 5-letnich studiów magisterskich Pedagogika specjalna**. Jej efektem jest zestaw zmian programowych i organizacyjnych, które obowiązują od roku akademickiego 2024/2025. Dokonano analizy dotychczasowych doświadczeń z realizacji programu studiów, uwzględniając opinie studentów, pracowników będących także praktykami oraz interesariuszy zewnętrznych zasiadających w Radzie Programowej. W procesie zmian kierowano się aktualnymi regulacjami prawnymi oraz tendencjami dotyczącymi wymagań w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego. Program studiów uwzględnia wytyczne zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego,

nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r., załącznik nr 3). Wprowadzone modyfikacje w programie studiów i harmonogramie jego realizacji obejmują m.in. rezygnację z niektórych przedmiotów i wprowadzenie nowych, a także zmiany w nazwach, treściach merytorycznych przedmiotów, liczbie godzin przeznaczonych na ich realizację oraz sposobie zaliczenia/egzaminu. Dzięki temu wyeliminowano wielokrotnie powtarzające się treści w ramach poszczególnych przedmiotów, a także włączono lub rozbudowano brakujące elementy. Uzyskano bardziej efektywne wykorzystanie godzin przewidzianych na realizację programu studiów oraz lepsze ukierunkowanie na oczekiwane przez pracodawców kompetencje, w tym praktyczne, w zakresie przygotowania do pracy w zawodzie nauczyciela pedagoga specjalnego.

W roku akademickim 2023/2024 podjęto prace, których rezultatem było utworzenie kierunku studiów II stopnia pod nazwą **Twórcza resocjalizacja z arteterapią**, obowiązujących od roku akademickiego 2024/2025. Kierunek ten zastąpił tradycyjną Pedagogikę resocjalizacyjną. Twórcza resocjalizacja z arteterapią łączy wiedzę z zakresu nauk społecznych, psychologii, pedagogiki oraz sztuki w celu uzyskania przez absolwentów studiów kompetencji do podejmowania działań resocjalizacyjnych z wykorzystaniem metod twórczej resocjalizacji. W założeniu, mają one umożliwić nie tylko zmianę tożsamości osobowej osób niedostosowanych społecznie, a także rozwój ich potencjałów twórczych niezbędnych do efektywnego i jakościowego ich uczestnictwa w życiu społecznym. Zaangażowanie praktyczne studentów w różnego rodzaju projekty artystyczne obejmujące tworzenie dzieł, organizowanie wydarzeń kulturalnych i uczestniczenie w spektaklach, może w przyszłości zaowocować posiadaniem umiejętności zmieniających percepcję postrzegania rzeczywistości i wejście w zupełnie nowe role społeczne osób pochodzących ze środowisk defaworyzowanych. Wyposażenie studentów w kompetencje związane z umiejętnością stosowania w pracy resocjalizacyjnych technik autoterapeutycznych zwiększa nie tylko zakres ich kompetencji, ale także stanowi niewątpliwą atrybut, który zwiększa ich wartość na rynku pracy.

W roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia monitorował zgodność programu studiów na poszczególnych kierunkach z zakresem

wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się i kontynuował podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

#### **4) Prawidłowości stosowania punktów ECTS**

Analiza programów studiów na kierunkach realizowanych przez Wydział Nauk o Edukacji UwB wskazuje na zgodność zakładanych efektów uczenia się z KRK. Liczba semestrów studiów oraz liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia. Programy studiów mają właściwie wyodrębnione moduły kształcenia, do których właściwie przypisane są efekty uczenia się oraz punkty ECTS uwzględniające odpowiednie elementy nakładu pracy studenta niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Opracowane programy studiów umożliwiają studentowi wybór modułów kształcenia. Przypisane są do nich punkty ECTS w wymiarze koniecznym do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.

Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynosi 50% w każdym z modułów przewidzianych w planie studiów I i II stopnia (stacjonarnych oraz niestacjonarnych). Szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się (w tym w module specjalistycznym przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela).

W roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuował podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

#### **5) Zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów**

Dobór treści programowych zawartych w sylabusach zgodny jest z programem studiów i zakładanymi efektami uczenia się. Widoczne jest powiązanie procesu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi mające swoje odzwierciedlenie we wprowadzeniu w sylabusach przedmiotów odpowiedniego zestawu literatury z badań własnych oraz przeglądu literatury zagranicznej. Dobór treści kształcenia, ale także czas trwania kształcenia dają możliwość studentom na osiągnięcie zaprojektowanych efektów. W sylabusach przedmiotów opisane są ponadto szczegółowe metody dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się.

Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia dokonuje systematycznej oceny programu studiów, która obejmuje: weryfikację efektów uczenia się na podstawie analizy zawartości sylabusów (ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się), ocen z poszczególnych przedmiotów, prac końcowych oraz prac dyplomowych. Wnioski z oceny programu studiów przekazuje Dziekanowi i Radzie Wydziału w celu doskonalenia tego programu. Ostatni raport z 2017 r. zawierał analizy rozkładu ocen zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz zawartości sylabusów B realizowanych przedmiotów.

W roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuował podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

**6) Sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania**

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się odbywa się z zastosowaniem zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Monitorowanie efektów uczenia się na ocenianych kierunkach studiów I i II stopnia oraz jednolitych 5-letnich studiach magisterskich odbywa się za pomocą prac etapowych, w tym zaliczeniowych i egzaminacyjnych, oraz prac dyplomowych. W sylabusach przedmiotowych koordynatorzy opracowują metody sprawdzenia efektów uczenia się. W rubryce „Metody i kryteria oceniania” znajdują się m.in.: kolokwium, referat, praca pisemna, projekt (indywidualny i grupowy), egzamin ustny, egzamin pisemny, itp. Nauczyciel akademicki na pierwszych zajęciach omawia sylabus (udostępniony studentom w USOSweb), informuje jakiego rodzaju wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne student nabędzie w ramach przedmiotu oraz w jaki sposób będą one weryfikowane, jaka problematyka przewidziana jest do realizacji, w oparciu o jaką literaturę, wymagania konieczne do zaliczenia przedmiotu, nakład pracy studenta i nauczyciela, liczba punktów ECTS, terminy konsultacji. Student może liczyć na wsparcie udzielane w procesie uczenia się ze strony nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (m.in. konsultacje mailowe i w siedzibie Wydziału).



Osiąganie efektów uczenia się monitorowane jest przez poszczególnych prowadzących zajęcia, przy okazji a) różnorodnych prac cząstkowych (np. kolokwia, referaty, projekty, itp.), b) obserwowania aktywności studenta oraz sposobu realizacji podejmowanych zadań; c) zaliczeń i egzaminów pisemnych lub ustnych. Odbywa się także na zakończenie procesu studiowania (w toku procesu dyplomowania). Osiąganie efektów uczenia się okresowo monitorowane jest przez Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są dostosowane do rodzaju i formy realizacji danego przedmiotu oraz przypisanych efektów uczenia się. W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się poprzez bieżącą kontrolę postępów w nauce, a zaliczenia i egzaminy kończące określone zajęcia odbywają się z wykorzystaniem narzędzi rekomendowanych przez Rektora UwB.

## **7) System weryfikacji końcowych efektów uczenia się**

Na Wydziale Nauk o Edukacji UwB obowiązują odpowiednie procedury przyjęte Uchwałą Rady Wydziału NoE UwB. Określają one m.in. terminy składania przez promotorów w dziekanatach wykazu tematów prac dyplomowych studentów ostatniego roku studiów przygotowujących w danym roku akademickim prace magisterskie i licencjackie do ich obrony, tryb zatwierdzania tematów prac dyplomowych, podstawy i tryb dokonywanej oceny samodzielności pracy, wykorzystania jednolitego systemu antyplagiatowego JSA. Tematy prac dyplomowych powinny być adekwatne do kierunku studiów oraz nawiązywać do realizowanej przez studenta specjalności.

Określono, że warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- zaliczenie przedmiotów objętych planem studiów i zdanie obowiązujących egzaminów oraz spełnienie innych wymagań przewidzianych planem studiów, a tym samym uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS;
- złożenie pracy dyplomowej najpóźniej do końca sesji głównej (Dziekan może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do końca sesji poprawkowej);
- uzyskanie pozytywnego raportu dotyczącego pracy z programu antyplagiatowego JSA oraz pozytywnych ocen (promotora i recenzenta) z pracy dyplomowej;

- zamieszczenie przez studenta pracy w Archiwum Prac Dyplomowych zgodnie z obowiązującymi wymogami.

Proces dyplomowania jest końcowym weryfikatorem efektów uczenia się.

W tym zakresie w roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji efektów uczenia się kontynuował podjęte wcześniej działania.

W tym zakresie w roku akademickim 2023/2024 Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuował podjęte wcześniej działania. Przedmiotem szczególnych zainteresowań Zespołu była dalsza dyskusja w zakresie dyplomowania oraz kryteriów oceny prac dyplomowych, co było spowodowane uwagami zawartymi w ostatnim Raporcie zespołu oceniającego PKA z wizytacji na kierunku pedagogika (czerwiec 2020). Z uwag PKA wynikało, że warto rozważyć formę pomocy promotorom i recenzentom w przygotowaniu bardziej precyzyjnych, zróżnicowanych i obiektywnych recenzji, umożliwiających uniknięcie ogólnikowych ocen. W Zespole ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się przyjęto także, iż byłoby korzystne, aby udostępnić studentom takie szczegółowe kryteria oceny, ponieważ już na etapie przygotowania pracy promocyjnej mieliby świadomość, jakie są wymagania i oczekiwania w tym zakresie. Prace w tym zakresie zostały zakończone i stosowny projekt „Kryteriów oceny prac promocyjnych” (zgodnie z aktualnym formularzem) został przekazany do sekretariatu Dziekana Wydziału NoE, w celu dalszych konsultacji i uzgodnień. Jednocześnie w ramach prac Zespołu rozpoczęto dyskusję dotyczącą opisu projektu na pracy socjalnej oraz kryteriów oceny prac projektowych.

Ponadto, w trosce o jakość zawartości treściowej i poprawność konstruowania sylabusów przedmiotów władze wydziału prowadzą działalność promocyjną i zachęcają pracowników do doskonalenia wymienionych kompetencji. W roku akademickim 2023/2024 dr Alina Szwarc, uczestniczyła w szkoleniu dla pracowników UwB prowadzących zajęcia na Wydziale Filologicznym pt. "Konstruowanie sylabusów" (17 września 2024, MS Teams, prowadzenie: dr hab. Mariusz Leś, prof. UwB). W efekcie odbytych szkoleń, z inicjatywy Prodziekana ds. Studentów i Kształcenia dr hab. Krzysztofa Sawickiego, prof. UwB oraz dr Aliny Szwarc, na Wydziale podjęto szereg działań w ramach podnoszenia efektywności kształcenia, m.in. dr Alina Szwarc poprowadziła w dniu 24.09.2024 r. warsztaty dla pracowników Wydziału Nauk o Edukacji dotyczące konstrukcji sylabusów (online MS Teams), w których uczestniczyli wyznaczeni przedstawiciele poszczególnych Katedr i Zakładów.

## **8) Realizacja programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się**

Zgodnie ze standardami kształcenia na kierunkach Praca socjalna, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Pedagogika specjalna, Pedagogika resocjalizacyjna i Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna studenci stacjonarni i niestacjonarni Wydziału Nauk o Edukacji mieli możliwość konfrontacji zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce.

W roku akademickim 2023/2024 studenci studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich realizowali praktyki w różnych placówkach i instytucjach na terenie Białegostoku i województwa, adekwatnie dobrane do profilu kształcenia. Praktyki studenckie realizowane były zgodnie z Regulaminem Praktyk Wydziału Nauk o Edukacji UwB w instytucjach związanych ze studiowanym kierunkiem. Stosowany był właściwy system ich kontroli i zaliczenia.

Efekty uczenia się przypisane do praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć – treści programowe określone dla praktyk, wymiar godzinowy praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór i weryfikacja miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk przez studentów, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie celów, umożliwiły skuteczne przeprowadzenie ich ewaluacji i sprawdzenie osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Wydział kontynuuje działania zmierzające do poszerzenia bazy placówek, w których możliwe jest odbywanie kształcenia praktycznego studentów. Zawarte zostały kolejne porozumienia dotyczące współpracy z państwowymi i pozarządowymi instytucjami i organizacjami. Oferta placówek, w których studenci Wydziału NoE UwB mogą realizować praktyki, aktualnie obejmuje 390 podmiotów.

Zgodnie ze standardami kształcenia na poszczególnych kierunkach studenci Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku mają możliwość konfrontacji zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce. Praktyki studenckie realizowane były zgodnie z Regulaminem Praktyk Wydziału Nauk o Edukacji w instytucjach związanych ze studiowaną specjalnością lub kierunkiem. Oferta placówek do odbycia praktyk przez

naszych studentów była bardzo zróżnicowana. W roku akademickim 2023/2024 wydział zawarł 324 umowy dotyczące współpracy z państwowymi ośrodkami i pozarządowymi organizacjami pożytku publicznego na dany rok akademicki. Studenci wszystkich kierunków mieli do wyboru możliwość odbycia praktyk w instytucjach o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, opiekuńczo-wychowawczym.

Studenci Pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej odbyli praktyki w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych dla dzieci 6-letnich w szkołach podstawowych, w klasach I-III szkół podstawowych, w placówkach oświatowo-wychowawczych, do których uczęszczają dzieci w wieku przedszkolnym: szkoły podstawowe, przedszkola, zespoły szkolno-przedszkolne.

W roku akademickim 2022/23 Wydział rozpoczął współpracę z Fundacją #BiałystokDziałaMY. Efektem wspólnych działań była organizacja wakacyjnych półkolonii, podczas których studenci mogli zrealizować praktyki zawodowe.

Studenci Pedagogiki specjalnej odbyli praktyki w przedszkolach oraz szkołach (integracyjnych, specjalnych, ogólnodostępnych) lub innych placówkach systemu oświaty ze specjalnymi możliwościami edukacyjnymi, w oddziałach specjalnych lub w placówkach dostosowanych odpowiednio do specjalności, tj. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, Pedagogika resocjalizacyjna. Praktyka na tym kierunku odbywa się modułowo, odpowiednio od przyswojonej wiedzy na studiach, w zależności od roku studiów:

- klinika metodyczna – moduł 1, 2 (praktyka obserwacyjna): przedszkola i szkoły integracyjne, specjalne lub ogólnodostępne lub inne placówki systemu oświaty, do których uczęszczają dzieci (uczniowie) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- klinika metodyczna – moduł 3 (praktyka o charakterze asystenckim): oddziały specjalne,
- klinika metodyczna – moduł 4 (praktyka o charakterze asystencko-pedagogicznym): przedszkola, szkoły integracyjne, ogólnodostępne, do których uczęszczają dzieci (uczniowie) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Studenci Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej odbyli praktyki w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, takich jak: środowiskowe domy opieki nad dziećmi i młodzieżą, świetlice środowiskowe, warsztaty terapii zajęciowej, instytucje wychowania pozaszkolnego, a także w placówkach typu: wsparcia dziennego, interwencyjnych, rodzinnych, socjalizacyjnych oraz placówkach oświatowych (jako pedagodzy szkolni):

szkoły podstawowe, licea i inne szkoły ponadgimnazjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze, świetlice socjoterapeutyczne, ośrodki szkolno-wychowawcze i terapeutyczne, warsztaty terapii zajęciowej, komendy policji.

Studenci Pedagogiki resocjalizacyjnej odbyli praktyki w instytucjach państwowych, samorządowych i pozarządowych realizujących zadania z zakresu resocjalizacji, profilaktyki społecznej, zapobiegania przestępczości (policja, straż miejska), w instytucjach i placówkach zajmujących się problematyką demoralizacji i przestępczości nieletnich (w instytucjach izolacyjnych, placówkach: diagnostycznych, opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia w zakresie leczenia uzależnień; w ośrodkach pomocy społecznej, w instytucjach do spraw uchodźców, w instytucjach zajmujących się pracą z bezdomnymi, bezrobotnymi, świadczących pomoc post-penitencjarną): zakłady karne, sądy, komendy policji, areszty śledcze, domy dziecka, ośrodki pomocy społecznej i rodzinie, wielofunkcyjne placówki opiekuńczo-wychowawcze, gimnazja, pogotowie opiekuńcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki terapeutyczne, stowarzyszenia, świetlice socjoterapeutyczne, zakłady opieki zdrowotnej.

Studenci kierunku Praca socjalna odbyli praktyki w regionalnych ośrodkach polityki społecznej, w powiatowych centrach pomocy rodzinie, w ośrodkach pomocy społecznej, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w domach pomocy społecznej dla osób starszych oraz niepełnosprawnych (intelektualnie, psychicznie, fizycznie), w jednostkach organizacyjnych do spraw zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, w ośrodkach wsparcia, w placówkach dla bezdomnych, alkoholików, narkomanów, w zakładach karnych: ośrodki pomocy społecznej i rodzinie, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy dziecka, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki wsparcia.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie *studenckich praktyk zawodowych* ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem nr 5 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 stycznia 2018 r. przeprowadzone zostały anonimowe ankiety oceny praktyk zawodowych.

Nie wszyscy studenci realizujący praktyki dokonali ich oceny. W raportowanym roku akademickim 2023/2024 oceny praktyk dokonało 51 studentów (10% realizujących praktyki). W ubiegłym roku było to 34 studentów (2,2% realizujących).

**Tabela 4.** Ocena organizacji i realizacji praktyk w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %).

KATEGORIE OCENY ORGANIZACJI I REALIZACJI PRAKTYK	Skala oceny				
	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>nie</i>	<i>ani tak ani nie</i>	<i>tak</i>	<i>zdecydowanie tak</i>
Czy informacje na temat organizacji i przebiegu praktyk zamieszczone na stronie internetowej Wydziału Nauk o Edukacji UwB były wystarczające?	6,0	4,0	20,0	40,0	30,0
Czy proces kierowania na praktykę prowadzony przez Wydział Nauk o Edukacji UwB był dla Pani/Pana zrozumiały?	6,3	6,3	12,5	42,0	33,0
Czy praktyka była odbywana zgodnie z programem i regulaminem praktyk?	2,0	2,0	0,0	20,0	76,0
Czy instytucja przyjmująca zapewniła Pani/Panu opiekę sprawowaną przez osoby z doświadczeniem zawodowym?	0,0	0,0	6,0	10,0	84,0
Czy instytucja przyjmująca na praktykę zapewniła Pani/Panu planowany wymiar godzin realizacji praktyki?	0,0	0,0	4,0	10,0	86,0
Czy przydzielane Pani/Panu w trakcie praktyki zadania były zgodne z programem praktyki?	2,0	2,0	4,0	14,0	78,0
Czy przed rozpoczęciem praktyk zapoznał/a się Pan/Pani z Regulaminem, programem oraz harmonogramem praktyk?	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Czy uczestniczył/a Pan/Pani w zebraniu dotyczącym organizacji i przebiegu praktyki?	0,0	11,0	0,0	0,0	89,0
Czy korzystał/a Pan/Pani z pomocy opiekuna praktyk z ramienia Uczelni?	0,0	56,0	0,0	0,0	44,0
Czy od opiekuna praktyk ze strony Uczelni uzyskał/a Pan/Pani informacje dotyczące organizacji praktyk, ich przebiegu, przygotowania dokumentów wymaganych do ich zaliczenia?	0,0	20,0	0,0	0,0	80,0

Organizacja i realizacja praktyk przez większość studentów została oceniona dobrze lub bardzo dobrze (tak, zdecydowanie tak) i odnosi się to do dziewięciu kryteriów ocenianych przez studentów (poza pytaniem: *Czy korzystał/a Pan/Pani z pomocy*

opiekuna praktyk z ramienia Uczelni?). Odsetek osób wyrażających negatywne opinie był niewielki w większości kategorii. Jedynie ocena kategorii „uzyskanie od opiekuna informacji dotyczących organizacji praktyk, ich przebiegu, przygotowania dokumentów wymaganych do ich zaliczenia” została negatywnie oceniona przez 20% grupy.

**Tabela 5.** Ocena rezultatów zrealizowanych praktyk w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

KATEGORIE OCENY REZULTATÓW ZREALIZOWANYCH PRAKTYK	Skala oceny				
	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>nie</i>	<i>ani tak ani nie</i>	<i>tak</i>	<i>zdecydowanie tak</i>
Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony ze zrealizowanej praktyki?	2,0	6,0	4,0	16,0	72,0
Czy praktyka pozwoliła Pani/Panu na poznanie struktury organizacyjnej instytucji?	0,0	0,0	4,0	20,0	76,0
Czy praktyka pozwoliła Pani/Panu na poznanie zasad obiegu dokumentów?	2,0	4,0	12,0	20,0	62,0
Czy praktyka pozwoliła Pani/Panu na poznanie przepisów regulujących działanie instytucji?	4,0	4,0	4,0	18,0	70,0
Czy podczas praktyki miał/a Pan/Pani możliwość wykorzystania zdobytej podczas studiów wiedzy teoretycznej?	2,0	4,0	12,0	24,0	58,0
Czy zrealizowana praktyka wzmocniła Pani/Pana poczucie kompetencji zawodowych?	2,0	0,0	10,0	25,0	63,0
Czy infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których odbywał/a Pan/Pani praktykę pozwalała na realizację programu praktyki?	2,0	0,0	2,0	16,00	80,00
Czy podczas realizacji praktyki zwracano uwagę na przestrzeganie zasad etyki i tajemnicy zawodowej?	0,0	2,0	6,0	16,0	76,0

W roku sprawozdawczym dodatkowo uzyskano odpowiedzi na pytania o występowanie czynników utrudniających realizację praktyk. W opinii zdecydowanej większości (82,0%) ankietowanych studentów takich przeszkód nie ma, zaś 18,0% z nich deklaruje ich występowanie.

Jak wynika z analizy danych przedstawionych w tabeli 5. większość badanych studentów deklarowała zadowolenie ze zrealizowanej praktyki i dobrze lub bardzo dobrze (*tak; zdecydowanie tak*) oceniła rezultaty zrealizowanych praktyk.

Analiza ilościowa została uzupełniona oceną jakościową oceny realizowanych praktyk, czego wyrazem było 7 załączonych komentarzy (w tym 3 studentów studiów niestacjonarnych). Wyrażona opinia dotyczy w większości oczekiwania na bardziej przejrzysty system komunikowania zasad odbywania praktyk i troski o przepływ informacji dotyczących trybu i sposobów realizacji praktyk:

- *Brak klarowności w tym, co jest napisane w programie praktyk a rzeczywistą możliwością ich odbycia. "Przymus" odbycia ich w placówce oświatowej.*
- *Ze względu na termin w jakim nasz rok musiał odbyć praktykę (w czerwcu) wiele placówek odmawiało odbycia praktyk. Przyczyniło się to do dłuższego szukania placówek.*
- *Miałem początkowo problem z umową na rozpoczęcie praktyki w placówce. Tak samo nie do końca było powiedziane jak uzupełnić drugą stronę i, że jest to konieczne do zaliczenia praktyki.*
- *Oprócz tego, że nikt nie zorganizował spotkania na uczelni odnośnie praktyk i nie przekazał żadnych informacji to było dobrze.*
- *Brak spotkania z opiekunem praktyk, utrudniony z nim kontakt, brak poinformowania nas o tym w jaki sposób uzupełnić dziennik czy inne dokumenty, wszystko trzeba było na własną rękę szukać i organizować, spotkanie z opiekunem odbyło się, ale dla 1/3 osób.*
- *Utrudniony kontakt z opiekunem praktyk, oraz brak konkretnych informacji dotyczących składanych dokumentów odnośnie praktyk.*

Oceny podjętych przez Wydział Nauk o Edukacji UwB działań składających się na proces kształcenia (ankieta ewaluacyjna) dokonało 167 studentów, co stanowi 12,2% uprawnionych (rok wcześniej było to 59 osób, co stanowiło 3,03%). Zatem w badaniu w roku akademickim 2023/2024 wzięła udział większa liczba osób w stosunku do ubiegłego roku. Należy zaznaczyć, że w związku ze spadającą liczbą osób dokonujących ewaluacji Samorząd Studencki na Wydziale NoE przeprowadził akcję promującą ankietyzację i wyjaśniającą korzyści z niej wynikające, czego efektem był wzrost liczby studentów uczestniczących w badaniu ankietowym.



**Tabela 6.** Ogólna ocena kierunków studiów w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

OGÓLNA OCENA KIERUNKU STUDIÓW	Skala oceny					
	<i>zdecydowanie tak</i>	<i>raczej tak</i>	<i>ani tak ani nie</i>	<i>raczej nie</i>	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z odbywanych studiów?	16,2	55,1	16,2	8,4	4,2	0,0
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	6,0	46,1	21,6	22,8	3,6	0,0
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	7,8	49,7	24,0	13,8	4,8	0,0
Czy uważa Pan/Pani, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów itp.) jest wystarczająca?	6,0	46,1	21,6	22,8	3,6	0,0
Czy uważa Pan/Pani, że proporcje między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi są właściwe?	3,6	28,7	14,4	33,5	19,8	0,0
Czy zależałoby Pan/Pani na tym, by intensywność nauki na Pana/Pani kierunku była większa niż obecnie?	12,0	13,8	21,6	34,1	18,0	0,6

Prezentowane w tabeli 6 wyniki wskazują na to, że większość badanych studentów pozytywnie ocenia wybrany przez siebie kierunek studiów. Zadowolonych z procesu kształcenia na odbywanych studiach (odpowiedzi *zdecydowanie tak* i *raczej tak*) jest 71,3% badanych. Dostępność oraz jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu, jako wystarczające oceniło 52,1% badanych. Blisko 60% (w poprzednim roku było 70%)

badanych studentów oceniło, że sposoby prowadzenia zajęć i metod nauczania są odpowiednie (odpowiedzi *zdecydowanie tak; raczej tak*).

Oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, wykładów monograficznych itp.) jest wystarczająca w ocenie 35,3% (w ubiegłym roku tak oceniła ponad połowa badanych – 54,2%).

Podobnie, jedna trzecia część ankietowanych 32,3% (poprzednio nieco mniej niż połowa badanych: 45,7%) wskazuje, że proporcje między zajęciami teoretycznymi i praktycznymi są właściwe.

W roku akademickim 2023/2024 jedynie czwarta część osób ankietowanych (25,8%) zadeklarowała, że zależy im na większej intensywności nauki na kierunku (w poprzednim roku była to jedna trzecia ankietowanych, czyli 35,6%). Natomiast ponad połowa (52,1%) stwierdziła, że nie odczuwa takiej potrzeby (poprzednio było 45,7%).

**Tabela 7.** Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Oceniane elementy procesu dydaktycznego	Skala oceny						
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>przeciętnie</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>	<i>nie dotyczy</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Wykłady	12,0	41,3	32,9	7,8	6,0	0,0	0,0
Ćwiczenia i konwersatoria	2,4	44,9	25,1	6,0	20,4	0,0	1,2
Seminaria i proseminaria	24,0	18,6	12,0	2,4	5,4	36,5	1,2
Przedmioty fakultatywne	7,8	25,1	13,8	4,2	3,0	44,3	1,8
Lektoraty	18,0	34,7	21,6	9,0	3,0	13,2	0,6
Warsztaty i laboratoria	15,0	42,5	15,6	4,8	1,2	19,8	1,2
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	18,0	29,3	16,2	4,2	4,2	28,1	0,0
Celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	8,4	37,7	35,3	10,2	8,4	0,0	0,0
Indywidualne konsultacje	21,0	25,1	19,8	2,4	1,2	29,3	1,2

Uzyskane wyniki (tabela 7a) – **po wyłączeniu** z obliczeń liczby studentów zaznaczających kategorię „**nie dotyczy**” – wskazują, że spośród zajęć prowadzonych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB w roku akademickim 2023/2024 studenci najwyżej (*bardzo dobrze, dobrze*) ocenili seminaria – łączna ocena 68,3% osób, których dotyczy ta

forma zajęć. Na kolejnych miejscach znalazły się: konsultacje indywidualne (66,4%) oraz praktyki i zajęcia poza Uczelnią (65,8%). Ćwiczenia i konwersatoria oraz lektoraty i przedmioty fakultatywne uzyskały ocenę „dobrą” i „bardzo dobrą” w opinii 66,1% badanych studentów. Wykłady – jako powszechna metoda kształcenia akademickiego – zostały ocenione wysoko w deklaracjach 53,3% studentów. Należy tu wskazać, że celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania 18,4% badanych oceniło jako złą i bardzo złą.

**Tabela 7a.** Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Oceniane elementy procesu dydaktycznego	Skala oceny				
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>przeciętnie</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Wykłady	12,0	41,3	32,9	7,8	6,0
Ćwiczenia i konwersatoria	20,6	45,5	25,5	6,1	2,4
Seminaria i proseminaria	38,5	29,8	19,2	3,8	8,7
Przedmioty fakultatywne	14,4	46,7	25,6	7,8	5,6
Lektoraty	20,8	40,3	25,0	10,4	3,5
Warsztaty i laboratoria	18,9	53,8	19,7	6,1	1,5
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	25,0	40,8	22,5	5,8	5,8
Celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	8,4	37,7	35,3	10,2	8,4
Indywidualne konsultacje	30,2	36,2	28,4	3,4	1,7

Warto podkreślić, że ankietowani studenci chętnie komentowali pytania – na 167 studentów, biorących udział w ewaluacji, zostało zamieszczonych aż 116 komentarzy. Studenci wskazywali również na możliwości zmian w celu poprawy ogólnej jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB. Podobnie, jak w poprzednich latach, powtarzają się apele o zwiększenie liczby godzin zajęć praktycznych oraz o zwiększenie liczby zajęć praktycznych poza uczelnią w placówkach dotyczących wybranych kierunków.

Analiza komentarzy i ocen studentów odpowiadających na pytanie: *Co zdaniem należałoby zmienić przede wszystkim, by poprawić ogólną jakość kształcenia na Pana/Pani kierunku?* – pozwoliła pogrupować je w kilka kategorii. Dotyczyły one:

1. Poczucia potrzeby większej ilości godzin zajęć praktycznych lub rozczarowania nadmiarem treści teoretycznych, np. (poniżej wybrane opinie):

- *Więcej zajęć praktycznych przygotowujących do przyszłego zawodu.*
- *Więcej zajęć warsztatowych, praktycznych i poza uczelnią.*
- *Większy nacisk na praktyczne informacje, które przydadzą się w pracy. Mniej teorii a więcej praktyki.*

2. Oceny doboru treści kształcenia w programie studiów, np.:

- *Usunąć powtarzające się przedmioty.*
- *Większa liczba godzin zajęć – więcej zajęć związanych z kierunkiem studiów.*
- *Bardziej dostosowane przedmioty do kierunku.*
- *Usunąć z planu studiów powtarzające się przedmioty oraz przedmioty, które nie mają nic wspólnego z pracą w placówkach. Zmienić liczbę godzin niektórych przedmiotów – część zwiększyć, część zdecydowanie zmniejszyć; treści przedmiotowe powinny być opracowywane bardziej pod kątem praktyki.*

3. Sposobu realizacji zajęć i weryfikacji efektów uczenia się, np.:

- *Mniej zadawania prezentacji.*
- *Preferowałabym więcej ćwiczeń niż wykładów. Przeszkadza mi, że ćwiczenia nad wyraz często polegają na samodzielnym opracowywaniu literatury przez grupy studentów i przekazywaniu tego reszcie.*
- *Prowadzący mogliby wymagać czasem więcej i nie bać się nie zaliczać przedmiotów osobom, które na to zasługują.*
- *Przede wszystkim inne sprawdzanie wiedzy, a nie w postaci egzaminowania.*

4. Oceny osób prowadzących zajęcia, np.:

- *Większa przychylność wobec studentów.*
- *Większa wyrozumiałość wykładowców dla studentów studiów niestacjonarnych.*

5. Planowania zajęć dydaktycznych, np.

- *Ilość wolnych godzin między zajęciami.*
- *Należy poprawić organizację zajęć w planie, zmniejszyć liczbę „okienek” między zajęciami przez co zajęcia trwają do wieczora, a przerwa w ciągu dnia wynosi od 3 do 5 godzin (studia niestacjonarne), dodatkowo można bardziej proporcjonalnie rozkładać ilość zajęć*

*(mianowicie chodzi o fakt, że jednego dnia liczba zajęć wynosi dwa a następnego dnia zajęcia trwają od rana do wieczora).*

6. Kwestii wyposażenia sal i infrastruktury, np.:

- *Rezygnacja z rzutników na rzecz nowocześniejszych, bardziej widocznych i sprawniejszych monitorów.*
- *(...) Internet na wydziale.*

Wśród komentarzy znalazły się także liczne opinie pozytywne: *Jest w porządku; Nic bym nie zmieniała; Moim skromnym zdaniem uważam, że nie ma potrzeby zmiany czegoś konkretnie, ponieważ kierunek na którym jestem, jest bardzo dobrze rozplanowany. Według mnie nic nie wymaga zmiany. Wszystko jest odpowiednie.*

Problematyka organizacji i jakości procesu kształcenia dyskutowana była wielokrotnie w trakcie posiedzeń Rady Wydziału Nauk o Edukacji w roku akademickim 2023/2024 r. Terminy wraz z omawianymi zagadnieniami – poniżej:

- **14.09.2023 r.**
  - Upoważnienie przez Radę Wydziału promotorów z tytułem doktora do prowadzenia seminariów dyplomowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2023/2024.
- **23.11.2023 r.**
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie projektu programu studiów na kierunku Psychologia Edukacji i Wspierania Rozwoju – profil praktyczny.
  - Sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia za rok akademicki 2022/2023.
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie nowelizacji warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na: jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025.
- **14.12.2023 r.**
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie zmian w programie i harmonogramie studiów na kierunku Pedagogika specjalna obowiązujących od roku akademickiego 2024/2025.
- **18.01.2024 r.**
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie projektu programu studiów drugiego stopnia na kierunku Twórcza resocjalizacja z arteterapią.

- Opinia Rady Wydziału w sprawie zmian w programie i harmonogramie studiów na kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna obowiązujących od roku akademickiego 2024/2025.
- Opinia Rady Wydziału w sprawie projektu zmodyfikowanego programu kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB – dyscyplina pedagogika.
- Opinia Rady Wydziału w sprawie tematów prac dyplomowych.
- **15.02.2024 r.**
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie projektu programu studiów na kierunku Psychologia.
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie tematów prac dyplomowych.
- **11.04.2024 r.**
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie przyjmowania laureatów i finalistów olimpiady „Dziedzictwo pokoleń. Doświadczenie – pamięć – literatura” na studia stacjonarne i niestacjonarne, pierwszego stopnia na kierunki: Pedagogika resocjalizacyjna, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Praca Socjalna oraz jednolite studia magisterskie na kierunku: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, Pedagogika specjalna od roku akademickiego 2024/2025.
  - Opinia Rady Wydziału w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2025/2026.
- **24.06.2024 r.**
  - Opinia Rady Wydziału Nauk o Edukacji w sprawie wprowadzenia zmian w programie studiów na kierunku Psychologia.

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

- Wskazanie potrzeby podjęcia działań zmierzających do usprawnienia systemu komunikowania zasad odbywania praktyk i polepszenia przepływu informacji dotyczących trybu i sposobów realizacji praktyk.
- Wskazanie potrzeby dokonania oceny programów studiów przez właściwe im rady programowe pod kątem aktualizacji realizowanych treści.

- Wskazywanie potrzeby realizacji zajęć metodami aktywizującymi i umożliwiającymi uprzątnienie omawianych treści, co może przyczynić się do poprawy oceny ćwiczeń i konwersatoriów.
- Kontynuowanie działań zachęcających studentów do uzupełniania ankiet.

### **Realizacja rekomendacji WZDJK z poprzedniego roku akademickiego**

W związku z tym, że obserwowany był spadek liczby osób, które wypełniają ankietę, Samorząd Studencki (działający na Wydziale Nauk o Edukacji) przeprowadził akcję uświadamiającą korzyści wynikające z udziału w ankietyzacji dla podniesienia jakości kształcenia. Przedstawiciele Samorządu we współpracy z pracownikami Wydziału zorganizowali spotkania na wszystkich latach, na wszystkich kierunkach. W rezultacie nastąpił wzrost odsetka studentów uczestniczących w ankietyzacji i ewaluacji zajęć.

### **3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH**

Ocena jakości zajęć dydaktycznych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w § 6 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Jest ona dokonywana w oparciu o analizę protokołów hospitacji zajęć oraz wyników ankietowania studentów oceniających jakość zajęć dydaktycznych, realizowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Ocena studentów oraz uwagi zawarte w protokołach hospitacji zajęć dydaktycznych są wykorzystywane podczas okresowej oceny pracownika i stanowią jedno z jej kryteriów.

#### **1) analiza protokołów hospitacji zajęć**

Zgodnie z § 7 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni lub wyznaczeni przez Dziekana Wydziału pracownicy samodzielni dokonali hospitacji zajęć prowadzonych przez asystentów, adiunktów, profesorów uczelni. Zgodnie z opracowanym w roku akademickim 2023/2024 harmonogramem hospitacji pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Nauk o Edukacji przeprowadzono 5 hospitacji: 3 hospitacje ćwiczeń, 1 hospitację wykładu i 1 hospitację laboratorium (w ub. roku 8).

Z analizy protokołów hospitacji wynika, że prowadzący zajęcia są przygotowani do realizowanych przez siebie zajęć, właściwie dobierają prezentowane treści do tematu, ponadto są one zgodne z programem przedmiotu i sylwetką absolwenta danego kierunku. Prowadzący wykorzystują różne pomoce dydaktyczne i naukowe, w sposób właściwy przekazują materiał dotyczący realizowanego tematu – poprawnie merytorycznie i metodycznie. Kontakt osób prowadzących ze studentami hospitujący oceniają wysoko. W zaleceniach pojawiają się sugestie dotyczące konieczności zadbania przez prowadzącego o dobre oświetlenie sali w trakcie prezentacji oraz o to, aby studenci siadali z przodu sali i nie wychodzili/przychodzili w trakcie realizowanego wykładu.

Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma: Dziekan, osoby upoważnione przez Dziekana, bezpośredni przełożony hospitowanego oraz właściwe komisje oceniające.



## 2) analiza oceny studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem

W celu monitorowania opinii studentów w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem przez osoby prowadzące zajęcia, corocznie realizowane są badania ankietowe z wykorzystaniem platformy USOSweb. Ankiety online są doskonałą okazją do tego, aby studenci – uczestnicy zajęć dydaktycznych – mogli anonimowo udzielić informacji zwrotnych nauczycielom akademickim. Informacje te dotyczą nie tylko samego sposobu prowadzenia zajęć, ale i postawy nauczyciela wobec realizowanego przedmiotu oraz samego Studenta. Badania wśród studentów odbyły się zgodnie z § 8 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.

Analiza procesu realizacji badań i ich opracowania: ankietowanie badanych studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych odbyło się w formie elektronicznej z wykorzystaniem platformy USOS. Udział w badaniu był dobrowolny. Badania były anonimowe. Wyznaczony przez panią Dziekan pracownik pracowni komputerowej wygenerował dane z systemu USOS i opracował je statystycznie. Szczegółowe wyniki badań są udostępniane pracownikom w systemie USOS z początkiem semestru zimowego.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonał merytorycznego opracowania wyników badań ankietowych. W roku akademickim 2023/2024 przeprowadzono badania ankietowe wśród studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Udział procentowy i liczbowy ukształtował się w sposób następujący:

**Tabela 8.** Liczba studentów Wydziału Nauk o Edukacji NoE dokonujących oceny w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem (rok akademicki 2023/2024)

Liczba studentów	Studenci, którzy wypełnili ankiety	Ogółem
		530
Liczba ankiet	Ankiety wypełnione	Ankiety ogółem
	4288	46167
Liczba ocenionych pracowników	190	
Liczba ocenionych zajęć	920	
Liczba komentarzy do zajęć	325	

Studenci, którzy dokonali oceny w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem, stanowią 33,4% całkowitej liczby studentów uprawnionych do udziału w badaniu. W porównaniu z rokiem poprzednim widoczny jest spadek liczby respondentów o 12,3%. Analogicznie, spadła także (o 3,9% w stosunku do roku akademickiego 2022/2023) liczba ankiet wypełnionych przez studentów.

**Tabela 9.** Wypełnianie przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem w roku akademickim 2023/2024 w ocenie studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Kryteria oceny	Skala oceny				
	<i>bardzo wysoko</i>	<i>wysoko</i>	<i>ani nisko, ani wysoko</i>	<i>nisko</i>	<i>bardzo nisko</i>
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	62,6	16,6	15,8	1,5	3,5
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	54,6	21,2	13,9	4,5	5,8
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	53,0	17,4	13,8	6,2	9,6
Jasność kryteriów zaliczeniowych	61,6	20,0	8,9	3,8	5,7
Klarowność wykładanego materiału	55,8	20,8	12,4	4,8	6,2
Nastawienie do studenta (szacunek)	63,2	18,2	9,5	3,7	5,4
Obiektywność oceniania	60,5	18,5	11,9	3,3	5,8
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	61,8	20,7	11,0	2,9	3,6
Punktualność prowadzącego	63,7	21,3	9,0	2,7	3,3

Wszystkie składowe oceny pracy nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem studenci oceniają wysoko (*bardzo wysoko, wysoko*). Wśród ocenianych kryteriów najwyżej ocenione są: *punktualność prowadzącego (63,7%), nastawienie do studenta (szacunek) (63,2%), dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji (62,6%), przygotowanie prowadzącego do zajęć (61,8%)*. Ocena studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia

obowiązków związanych z kształceniem jest dla nauczycieli akademickich Wydziału NoE bardzo korzystna.

Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonał szczegółowej analizy ocen i opinii studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem. W roku akademickim 2023/2024 studenci wystawili 325 komentarzy do zajęć, co w porównaniu z rokiem 2022/2023 wskazuje na znaczny spadek ich ilości. Z przeprowadzonych obliczeń wynika, iż w roku 2023/2024 studenci napisali aż o 677 mniej komentarzy niż w poprzednim roku akademickim (było ich wówczas 1002).

Uwagi studentów zawarte w komentarzach można pogrupować według dziesięciu wymiarów, które są uwzględnione w ankiecie, tj.:

### **1. Przygotowanie prowadzącego**

Studenci wskazują na odpowiednie przygotowanie nauczycieli akademickich do realizowanych przez nich zajęć:

- *Wykładowczyni z bardzo dużą wiedzą praktyczną. Zawsze przygotowana. Kompetentna, super zajęcia.*
- *Bardzo kompetentna prowadząca, zawsze świetnie przygotowana do zajęć, odpowiedni człowiek na odpowiednim miejscu*
- *Bardzo dobre przygotowanie do zajęć, ogrom wiedzy.*
- *Kompetencja, olbrzymia wiedza.*
- *Wartościowe i ciekawie prowadzone wykłady, takiego mówcy można słuchać godzinami. Przygotowanie na najwyższym poziomie.*
- *Przygotowanie prowadzącej budzi podziw. Praktyk, teoretyk, świetny mówca.*
- *Pan X jest moim zdaniem najlepiej przygotowanym prowadzącym do zajęć. Zawsze na czas, wszystko przemyślane i w ciekawy sposób proponuję wykonanie zadań, potrafi naprowadzić na właściwą drogę dając delikatne wskazówki, do tego jest bardzo sympatycznym i empatycznym człowiekiem. Oby więcej takich wykładowców z powołania.*
- *Jeden z najlepszych wykładowców na Wydziale Nauk o Edukacji, który przekazuje nie tylko suchą, nudną i teoretyczną wiedzę, ale przede wszystkim dużo praktyki. Przygotowanie na najwyższym poziomie.*
- *Lepszej promotorki do pracy dyplomowej student by nie znalazł. Pani Doktor w klarowny sposób tłumaczy charakterystykę pisania owej pracy i zawsze jest przygotowana.*

Wśród komentarzy studentów znajdują się również wypowiedzi, które sugerują, iż prowadzący powinni pogłębić bądź zaktualizować swoją wiedzę, być bardziej

przygotowani do realizowanych zajęć, stronić od dygresji wskazujących na osobiste poglądy i narzucania studentom własnego zdania:

- *Trudno ocenić na przykład przygotowanie prowadzącej do zajęć lub klarowność wykładanego materiału, ponieważ wszystkie zajęcia prowadzili studenci, a prowadząca bardzo rzadko lub wcale nie komentowała prezentacji oraz nic nie dodawała od siebie.*
- *Materiały dydaktyczne niezmiennie od minimum 10 lat te same. Warto byłoby zaktualizować wyświetlane prezentacje o nowszą literaturę.*
- *Prowadząca powinna mieć większą wiedzę od studentów, zamiast opowiadać grupie o swoim życiu rodzinnym.*
- *Wykładowca porusza trudne tematy, a podczas dyskusji osoby, które mają odmienne zdanie są „ciągnięte” za język, jeśli uczestnik tego zdania nie zmieni następuje zmiana osoby. Uważam, że zajęcia są prowadzone głównie pod kątem poglądów wykładowcy.*

## **2. Punktualność prowadzącego**

W komentarzach studentów jest tylko kilka wypowiedzi dotyczących punktualności osób prowadzących, mimo, że ten aspekt funkcjonowania nauczycieli akademickich został oceniony wysoko:

- *Pani doktor zawsze na czas.*
- *Pani doktor zawsze dostępna i otwarta na pytania.*
- *Rzetelność, punktualność, otwartość na studenta i jego problemy.*
- *Punktualność, poziom wiedzy, zaangażowanie - wszystko na bardzo wysokim poziomie.*

Pojawia się natomiast szereg komentarzy wskazujących na to, iż prowadzący spóźniają się na swoje zajęcia, co spotyka się z dezaprobatą studentów i dezorganizuje im czas:

- *Pani doktor notorycznie spóźniała się na zajęcia, albo w ogóle na nie przychodziła na nie, nie informując wcześniej, że jej nie będzie (...) lub wychodziła nagle w trakcie zajęć i nie było jej bardzo długi czas.*
- *Utrudniona komunikacja z wykładowcą na każdej płaszczyźnie (...) ignorowanie i nie pojawianie się na terminach ustalonych przez samego wykładowcę.*
- *Na większość zajęć prowadząca przybywała spóźniona, niezorganizowana, wiele zajęć nam przepadło, których nie odpracowaliśmy.*

## **3. Klarowność wykładanego materiału**

Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat klarowności prezentowanego przez prowadzących materiału:

- *Doktor w sposób klarowny potrafił przekazać wiedzę. Dużo można było zapamiętać z zajęć, poprzez stosowanie aktywnych ćwiczeń.*
- *Fenomenalne zajęcia, jedne z najlepszych na tym kierunku. Wiedza merytoryczna - niebywała, bardzo dobry przekaz.*
- *Jeden z lepszych wykładowców, Pani Profesor posiada duże zasoby wiedzy, które klarownie przekazuje, osoba również bardzo kontaktowa.*
- *Podobało mi się, że wykłady były prowadzone w sposób uporządkowany, ważne aspekty były powtarzane kilka razy, a Pani Profesor podawała dużo przykładów powiązanych z naszym kierunkiem studiów.*
- *Pani X jest osobą, której zależy na studentach oraz chce dla nich jak najlepiej. W jasny i klarowny sposób przekazuje informacje oraz dba by zajęcia były nie tylko teoretyczne ale również i praktyczne. Z przyjemnością uczęszcza się na jej zajęcia.*

Wśród wypowiedzi osób ankietowanych znajdują się także komentarze, świadczące o tym, iż wykładany materiał nie był zaprezentowany przez prowadzących w sposób jasny i klarowny:

- *Słabo wyjaśniony materiał zajęć.*
- *Na zajęciach jest dużo materiału do zrealizowania, który nie zostaje do końca wytłumaczony oraz jest robiony w szybkim tempie.*

#### **4. Sposób prowadzenia zajęć**

Studenci wysoko oceniają to, w jaki sposób nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia. Osoby ankietowane podkreślają zwłaszcza znaczenie łączenia przez prowadzących posiadanej wiedzy z realizowaną przez siebie praktyką, aktywizowania studentów podczas zajęć, skłaniania do refleksji, pobudzania kreatywności, a także przekazywania prezentowanego materiału w sposób zrozumiały dla odbiorcy (z możliwością zadawania pytań i uzyskiwania na nie odpowiedzi) itd.

- *Bardzo ciekawe zajęcia, prowadzone w sposób praktyczny, aktywizujący studentów. Dużo można się nauczyć. Prowadzący bardzo przyjemny w obyciu, motywujący.*
- *Bardzo ciekawe ćwiczenia. Poprowadzone w sposób nietypowy były inspiracją do przyszłej pracy oraz lekcją na całe życie.*
- *Wykłady prowadzone w bardzo ciekawy sposób. Łączenie opowiadania o praktyce i teorii było idealnym rozwiązaniem.*
- *Zajęcia były ciekawe, zrozumiałe, wiedza zdobyta na tych zajęcia będzie mi towarzyszyła przez lata. Pokazywanie przez praktykę jak prowadzić zajęcia, jakie zachowania są prawidłowe podczas takich zajęć. Zadania aktywizujące, które wpływały na grupę pozytywnie i które możemy wykorzystać w przyszłości*

- *Zajęcia prowadzone w ciekawy sposób. Zadania, które skłaniały do refleksji. Treść klarowna, która poparta była rozmowami, zadaniami aby pokazać to w praktyce.*
- *Bardzo ciekawy sposób prowadzenia zajęć angażujący studentów do współpracy.*
- *Zajęcia były przeprowadzone w bardzo przyjemny i kreatywny sposób oraz pobudzały naszą kreatywność. Atmosfera była naprawdę świetna i integrowała grupę.*
- *Prowadzący, gdy był jakiś problem od razu pomógł go rozwiązać. Te zajęcia na pewno zostaną długo w mojej pamięci, a metody które zostały wykorzystane na zajęciach postaram się wykorzystać w praktyce w przyszłości.*
- *Zajęcia prowadzone w ciekawy i zrozumiały sposób. Na takie aż się chce przychodzić! Super ma Pan osobowość.*

Pojawiły się również komentarze, wskazujące na nieatrakcyjne dla studenta formy realizacji zajęć, niezrozumiały przekaz czy niewłaściwą postawę nauczyciela akademickiego:

- *Pani Profesor prowadzi wykłady tak jakby nie chciała na nich być, ciężko jest zrozumieć jej przekaz. Wiedzę przekazuje w sposób obojętny, ciężki do przyswojenia.*
- *Pani magister ma wiedzę i umiejętności, natomiast absolutnie nie potrafi ich przekazać. Lekcje nie są interesujące ani w żaden sposób urozmaicane. Wiele osób z grupy nie rozumie wykładanego materiału.*

## **5. Nastawienie do studenta**

Właściwe nastawienie do studenta to duży atut nauczycieli akademickich pracujących na Wydziale Nauk o Edukacji, o czym świadczą liczne komentarze respondentów:

- *Bardzo miłe nastawienie do studenta, chęć pomocy i wyrozumiałość.*
- *Cudowna Pani Dr, podejście do studenta było na wyższym poziomie niż "bardzo wysoko". Bardzo dziękuję za to, że mogliśmy mieć zajęcia z tak cudowną Panią prowadzącą. Liczę na to, że jeszcze na jakiś zajęciach będziemy mogły się spotkać!*
- *Pani Doktor ma fantastyczne podejście do studentów.*
- *Wykładowca z dużym szacunkiem do studenta, zajęcia przyjemne, ciekawe.*
- *Pan Magister jest niezwykle kochany przez wszystkich uczestników zajęć z powodu swojej empatii, zaangażowania i pozytywnego podejścia.*
- *Bardzo pozytywne nastawienie do studentów.*
- *Bardzo miłe nastawienie do studenta, chęć pomocy i wyrozumiałość.*
- *Prowadzący ma bardzo dobre podejście do studenta, ocenia sprawiedliwie, a sposób prowadzenia zajęć jest jasny i ciekawy! Z przyjemnością chodzi się na te zajęcia.*

Studenci odnoszą się również krytycznie do postaw niektórych prowadzących:

- *Niewystarczający poziom kompetencji oraz szacunku do studenta, a nawet własnego przedmiotu.*
- *Prowadząca odnosi się do studentów bez szacunku. Na jakiegokolwiek zadane jej pytanie odpowiada, że nie rozumie pytania i nie będzie dyskutować.*

## **6. Inspirowanie do samodzielnego myślenia**

W komentarzach studentów, które mają wydźwięk pozytywny, pojawia się wdzięczność za to, że osoby prowadzące zajęcia inspirowały odbiorców do własnej aktywności i samodzielnego myślenia:

- *Wspaniały i inspirujący człowiek, bardzo wyrozumiały, pomocny i wspierający.*
- *Wspaniała specjalistka w swojej dziedzinie. Duży zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej. Oby więcej takich wykładowców. Potrafi zaciekawić i zainteresować omawianą tematyką. Wiele zaczerpnęłam dla siebie z zajęć z Panią magister.*
- *Zajęcia były prowadzone w sposób kreatywny i pobudzały myślenie. Materiał, który był realizowany był jasno wytłumaczony i w ciekawy sposób realizowany, co inspirowało do myślenia i integrowało grupę.*
- *Zajęcia są prowadzone w sposób bardzo interesujący i zachęcający studentów do pracy samodzielnej. mimo udzielania błędnej odpowiedzi podczas wypowiedzi ustnych, nie zostaje się zlekceważony, ani poniżony. Praca na tych zajęciach to ogromna przyjemność.*
- *Zajęcia prowadzone w sposób ciekawy, zachęcający do samodzielnych rozważań.*
- *Ćwiczenia z Panią profesor były bardzo inspirujące i wartościujące na całe życie.*

Pojawiają się także nieliczne komentarze świadczące o zjawisku wręcz odwrotnym:

- *Czujemy się z panią doktor jakbyśmy byli w podstawówce, każdy nasz ruch jest oceniany.*
- *Podczas odpowiedzi na zadane pytanie studenta zostaje lekceważony oraz skrytykowany mimo niedokończenia swojej wypowiedzi, ponieważ zostaje ona przerwana przez prowadzącego.*
- *Musi być pod dyktando. Student nie może wyrazić swojego zdania.*

## **7. Obiektywność oceniania**

To, w jaki sposób prowadzący oceniają pracę studentów na zajęciach, zostało również określone w komentarzach respondentów. Z jednej strony wskazują oni na obiektywność w procesie oceniania:

- *Prowadzący ma bardzo dobre podejście do studenta, ocenia sprawiedliwie, obiektywnie, a sposób prowadzenia zajęć jest jasny i ciekawy! Z przyjemnością chodzi się na te zajęcia.*
- *Bardzo doceniam obiektywność oceniania i dziękuję za to.*
- *Prowadzący ocenia sprawiedliwie.*

- *Jasne kryteria oceniania!*
- *Zawsze chętnie pomaga i tłumaczy jak należy wykonać zadanie, kiedy student ma wątpliwości. Kryteria oceniania są jasne, zrozumiałe i przedstawione szczegółowo.*

Z drugiej strony ankietowani wskazywali na brak owej obiektywności, ale należy tu zauważyć brak merytorycznego uzasadnienia wskazywanej nieobiektywności oceniania:

- *Ocenia bardzo niesprawiedliwie.*
- *Złe ocenianie, nieadekwatne do zaangażowania studenta i starań.*
- *Brak obiektywnego oceniania, osoby z tabletem są bardziej uważane oraz dostają więcej punktów za notatki.*
- *Brak obiektywnego oceniania, brak kontaktu jakiegokolwiek z Panią Profesor, bardzo nudne prowadzenie zajęć.*

## **8. Jasność kryteriów zaliczeniowych**

Studenci wypełniający ankietę przykładają znaczenie do tego, czy kryteria zaliczenia poszczególnych przedmiotów są dla nich jasne. Wypowiadają się zatem pozytywnie o tych prowadzących, u których wiedza dotycząca tego, co studenci mają zrobić/przygotować, aby dostać ocenę oraz przebieg i kryteria procesu oceniania, nie budzą wątpliwości.

Ważna jest także niezmienność raz wskazanych kryteriów oceny:

- *Przejrzyste kryteria zaliczenia.*
- *Klarowność wymagań na egzaminie.*
- *Pan Profesor jest człowiekiem z pasją, który podchodzi do studenta jak do człowieka. Egzamin był w formie ustnej co pozwoliła na rozszerzenie umiejętności.*
- *Mogliśmy negocjować z doktor kryteria zaliczenia przedmiotu, dzięki czemu mieliśmy realny wpływ na to, jak będzie wyglądał nasz egzamin i jego forma.*
- *Świetne podejście do studenta, wyrozumiałość, jasne wymagania, nie było wątpliwości co trzeba zrobić, aby przedmiot zaliczyć.*

W swoich komentarzach respondenci niejednokrotnie wskazują jednak na to, iż nie mają jasności co do kryteriów zaliczeniowych niektórych przedmiotów:

- *Niedotrzymanie sposobu zaliczenia, który był ustalony na początku zajęć. Brak możliwości wyjaśnienia, gdyż „zabiera to prowadzącego cenny czas”.*
- *Ustalenia dotyczące zaliczenia wykładów były niejasne i zmieniały się z każdym pytaniem o nie, studenci mieli prowadzić wykłady – przygotowywać prezentację bez żadnych wytycznych co do treści, jakie mają się w nich znajdować, co miało być składową oceny, po czym okazało się, że nie ma na nią wpływu.*



## 9. Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji

Studenci w swoich komentarzach odnoszą się bardzo często do ogólnej dostępności prowadzących jako osób, które utrzymują pozytywną relację ze słuchaczami oraz pomagają w chwilowych trudnościach, odpowiadają na nurtujące pytania itd.:

- *Świetna współpraca, pomocny, zawsze dostępny. Świetny promotor.*
- *Wspaniały człowiek, otwarty na potrzeby studentów niezależnie od dnia i godziny.*
- *Wykładowca bardzo pomocny z każdym problem można przyjść po pomoc.*
- *Poświęcała czas dla każdego ze studentów odnosząc się z szacunkiem.*

Jeśli chodzi o moment konsultacji – studenci skłonni są raczej wskazywać na absencję prowadzących i związane z tym niedogodności:

- *Nie odpisywała na maile oraz nie było dostępnych konsultacji.*
- *Brak kontaktu z prowadzącym na konsultacjach. Nawet jak się umawiał to chyba zapominał.*

Zgodnie z § 6 ust. 3 Uchwały nr 2624 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. informacje dotyczące poszczególnych nauczycieli pochodzące z ankiet i hospitacji są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników. Każdy z nauczycieli ma dostęp do wyników ankiet na swoim profilu USOS.

W listopadzie 2023 roku zakończyła się I edycja studiów podyplomowych „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny”. Na ich zakończenie chętni studenci wypełnili ankiety ewaluacyjne w wersji papierowej, w których zostali poproszeni o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. W badaniu udział wzięło 48 respondentów (96%, na 50 słuchaczy ogółem). Oceny dotyczyły: spełnienia oczekiwań dotyczących studiów podyplomowych, poszerzenia wiedzy na temat wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodzin, przydatności wiedzy w pracy zawodowej, umiejętności wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, oceny warsztatu pracy w zakresie prowadzenia zajęć terapeutycznych; przydatności otrzymanych materiałów szkoleniowych; planowania i informowania słuchaczy o miejscu i czasie zajęć; rekomendacji udziału w zrealizowanych studiach podyplomowych.

**Tabela 10.** Ocena jakości zajęć studiów podyplomowych „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny” (I edycja) w opinii słuchaczy Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %).

Kategorie oceny studiów	Skala oceny				
	zdecydowanie tak	raczej tak	trudno powiedzieć	raczej nie	zdecydowanie nie
Spełnienie oczekiwań dotyczących studiów	75,0	20,0	2,1	2,1	0,0
Poszerzenie wiedzy na temat wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodzin	85,4	14,6	0,0	0,0	0,0
Przydatność wiedzy w pracy zawodowej	81,3	16,6	0,0	0,0	2,1
Umiejętności wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny	81,3	18,8	0,0	0,0	0,0
Ocena warsztatu pracy w zakresie prowadzenia zajęć terapeutycznych	77,1	16,7	2,1	4,2	0,0
Przydatność otrzymanych materiałów szkoleniowych	79,2	20,8	0,0	0,0	0,0
Planowanie i informowanie słuchaczy o miejscu i czasie zajęć	56,3	41,7	0,0	2,1	0,0
Rekomendacja udziału w zrealizowanych studiach podyplomowych	75,0	16,7	2,1	4,2	2,1

Najwyższy odsetek absolwentów ocenił najwyżej (zdecydowanie tak) kategorie: „poszerzenie wiedzy na temat wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodzin” (85,4%); „przydatność wiedzy w pracy zawodowej” i „umiejętności wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny” (po 81,3%). Pozostałe oceniane kategorie uzyskały równie wysokie noty (dominowały odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak).

Z jakościowej analizy informacji ankiet ewaluacyjnych wynika, że Słuchacze wysoko oceniają jakość zrealizowanych studiów. Studenci docenili „możliwość uczestnictwa w dyskusji, wymianie wiedzy i doświadczeń” oraz „poszerzenie wiedzy, skupienie się na wiadomościach, które można wprowadzić w życie, podmiotowe podejście”. Wśród korzyści wymieniali: „ogrom wiedzy jaki zdobyłam na studiach. Wiedza była przekazana w bardzo przejrzysty i prosty sposób”, „poznanie wielu inspirujących prowadzących. przybliżenie teorii i wiedzy o rozwoju dziecka, usystematyzowanie wiedzy. Dobra

atmosfera” oraz „wzrost kompetencji i umiejętności diagnostycznych i terapeutycznych. Gotowe narzędzia do pracy”. Słuchacze wskazywali na „wysokie kompetencje kadry oraz ich dobre przygotowanie do zajęć”, „nawiązanie relacji ze specjalistami z różnych dziedzin” oraz „nawiązanie cudownych relacji, cudownych specjalistów z wielu dziedzin. Bardzo ciekawe i ciekawe prowadzone zajęcia. Znakomici specjaliści, dzielący się wiedzą i doświadczeniem”.

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

1. Z uwagi na spadek udziału studentów w badaniu jakości zajęć należy zachęcać studentów do udziału w badaniach ankietowych i/lub wprowadzić możliwość realizacji badania na ostatnich zajęciach z prowadzącym (jako ewaluacja prowadzonych zajęć; warto wygospodarować czas na informacje zwrotne płynące od studenta do prowadzącego).
2. Należy utrzymywać wysoki standard prowadzenia wykładów i ćwiczeń oraz pozostałych form realizacji treści, ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących.
3. Konieczne jest przekazywanie (najlepiej na pierwszym spotkaniu) jasnych dla studentów kryteriów zaliczenia przedmiotu oraz sposobu ich egzekwowania.
4. Warto podtrzymać zasadę indywidualnych rozmów kierowników jednostek z pracownikami, którzy otrzymali negatywne komentarze do zajęć oraz przeprowadzać hospitację zajęć takiego pracownika.

### **Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego**

1. Uwagi krytyczne dotyczące osób prowadzących zajęcia były brane pod uwagę w czasie ocen pracowników.
2. Studenci zostali poinformowani o tym, że ich udział w badaniach ankietowych po zakończeniu zajęć jest niezwykle istotny, w kontekście podnoszenia jakości kształcenia na WNoE. Zostali również poinstruowani, w jakiej formie powinien zostać sformułowany komentarz – jako konstruktywna informacja zwrotna, a nie wulgarna wypowiedź obrażająca osobę prowadzącą.

3. Kierownicy Katedr i Zakładów posiadają wgląd w opinie wystawiane nauczycielom akademickim przez studentów i w przypadku osób negatywnie opiniowanych przez studentów podjęli z nimi indywidualne rozmowy.

#### 4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w §9 *Uchwały 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku* oraz w *Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

Przedmiotem oceny są następujące obszary:

##### **1) Ocena zasobów bibliotecznych, dostępu do komputerowych baz danych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych**

**Biblioteka Pedagogiczna Biblioteki Uniwersyteckiej** jest specjalistyczną biblioteką naukową wchodzącą w skład systemu informacyjno-bibliotecznego Uniwersytetu w Białymstoku. Od 1 października 2019 weszła w skład struktury organizacyjnej Biblioteki Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia w Białymstoku. Biblioteka w swoich zbiorach posiada 121 376 woluminów, w tym: książki (103387 woluminów), czasopisma (17068 woluminów) oraz zbiory specjalne (921 sztuk). Biblioteka udostępnia 46 baz ogólnouczelnianych osiągalnych z komputerów UwB oraz prywatnych, które uzyskały specjalny dostęp oraz 2 bazy własne Uniwersytetu w Białymstoku dostępne w formie Open Access (Podlaska Biblioteka Cyfrowa i Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku). Przez system biblioteczny *ALEPH* udostępniane są również inne bazy ogólnodostępne (5 baz, np. baza publikacji pracowników UwB, prac doktorskich i habilitacyjnych, itp.).

Czytelnia (ogólna i naukowa) posiada 68 miejsc dla czytelników, 10 stanowisk komputerowych – 8 z dostępem tylko do katalogów systemu bibliotecznego-informacyjnego UwB oraz 2 z dostępem do Internetu, w tym 1 dostosowany do użytkowników niepełnosprawnych wyposażony w specjalistyczne oprogramowanie oraz 1 z dostępem do systemu USOSweb. Osoby z niepełnosprawnością kończyn górnych mają możliwość korzystania z klawiatury z powiększonymi klawiszami oraz nakładki zapobiegającej omyłkowemu wciśnięciu klawiszy, w razie potrzeby także z urządzenia umożliwiającego

obsługiwanie komputera bez użycia rąk (mysz sterowana głową). Osoby z niepełnosprawnością wzroku mogą korzystać ze znajdującego się w czytelni powiększalnika stacjonarnego. Urządzenie to oprócz powiększania tekstu, potrafi również przeczytać go na głos w czasie rzeczywistym. W bibliotece znajduje się także kserokopiarka, z której korzystają potrzebujący studenci z niepełnosprawnością. W czytelni ponadto znajduje się dostępny dla studentów i pracowników skaner. W razie konieczności, istnieje możliwość wypożyczenia na potrzeby studenta (z Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych) urządzeń przenośnych, w tym laptopów i maszyny do pisania brajlem.

W roku akademickim 2023/2024 na stan biblioteki wpłynęło 651 woluminów, w tym 523 książek i 128 czasopism oraz numery czasopism z bieżącej prenumeraty. Z zakupów pochodzi 486 woluminów, zaś 165 od darczyńców. Częstotliwość dokonywania zakupów książek odbywa się dwa razy w tygodniu lub częściej w zależności od potrzeb zgłaszanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych bądź studentów po akceptacji przedstawionych tytułów przez Dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej.

W celu analizy nowości wydawniczych codziennie przeglądane są strony internetowe wydawnictw naukowych, księgarń i innych dystrybutorów z dziedziny pedagogiki i psychologii oraz nauk pokrewnych (np. GWP, PWN, naukowa.pl, itp.), oraz nowości wydawniczych w hurtowniach książek. Systematycznie odwiedzane są lokalne księgarnie i antykwariaty (raz na 2 tygodnie).

Zarówno w czytelni, jak i wypożyczalni zamówienia realizowane są na bieżąco. W przypadku dużej ilości złożonych zamówień czas ich realizacji może wydłużyć się do 15 minut. Na bieżąco opracowywane są również nowe wydawnictwa. W wyjątkowych przypadkach (w sytuacji potrzeby konsultacji z fachowcami dziedzinowymi, w sytuacji braku opisu w NUKAT) czas opracowania może wydłużyć się do tygodnia (wówczas opis bibliograficzny wymaga tylko uzupełnienia w późniejszym czasie o hasła przedmiotowe).

Księgozbiór Biblioteki Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej jest bardzo bogaty, systematycznie wzbogacany. Studenci mają dostęp do elektronicznych baz danych (m.in. EBSCO), natomiast w czytelni studenci mają dostęp do wielu polskich i zagranicznych czasopism naukowych.

**Tabela 11.** Częstotliwość korzystania z poszczególnych bibliotek i czytelni przez studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Rodzaje bibliotek	Częstotliwość korzystania				
	Przynajmniej kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w roku	Rzadziej	Brak odpowiedzi
Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia	3	5,4	19,2	71,9	0,6
Biblioteka jednostki uniwersyteckiej, w której studiuje respondent	8,4	25,1	35,9	29,9	0,6
Inna, niewymieniona wyżej biblioteka	3,6	18,6	26,9	49,1	1,8

Ankietowani studenci korzystają głównie z Biblioteki Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej, która jest w ich ocenie dobrze wyposażona w niezbędną literaturę naukową. W świetle otrzymanych danych prawie 8,5% studentów korzysta z czytelni i/lub Biblioteki Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej przynajmniej kilka razy w tygodniu, natomiast co czwarty student (25,1%) – kilka razy w miesiącu. Mimo nieograniczonego dostępu do biblioteki znajdującej się na terenie Wydziału i biblioteki uczelni w roku 2023/2024 wskaźniki częstotliwości korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia oraz Biblioteki Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej nie uległy istotnym zmianom w stosunku do poprzedniego roku akademickiego i są mało satysfakcjonujące. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy doszukiwać się w bezproblemowym dostępie do literatury (podręczników, tekstów w czasopiśmie specjalistycznych, materiałów audiowizualnych) w wersji cyfrowej.

Wybrane aspekty korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej (tabele: 12 i 13) studenci oceniają bardzo dobrze. Studenci podkreślali głównie takie walory, jak sprawność obsługi, przyjazność obsługi oraz warunki pracy (zwłaszcza w czytelni). Badani studenci docenili możliwość korzystania z elektronicznych baz danych, dostępność literatury podstawowej oraz ogólne bogactwo księgozbioru w zakresie tematyki studiów w Bibliotece Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej. Zasoby księgozbioru Biblioteki Uniwersyteckiej uzyskały 62% ocen bardzo dobrych i dobrych. Niewielu studentów wyrażało zadowolenie w stosunku do aktualności księgozbioru (10%). Parametry najniżej ocenione stanowią kierunek poprawy warunków kształcenia i organizacji studiów.

**Tabela 12.** Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %).

Wybrane aspekty korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej	Skala oceny					
	1-ocena najniższa	2	3	4	5-ocena najwyższa	Brak odpowiedzi
Dostępność literatury podstawowej	3,0	2,4	25,7	31,1	28,1	9,6
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	3,6	1,8	22,8	36,5	25,7	9,6
Aktualność księgozbioru	3,0	4,8	24,0	36,5	22,2	9,6
Sprawność obsługi	3,6	1,8	16,8	26,9	41,3	9,6
Przyjazność obsługi	3,6	2,4	17,4	25,1	41,3	10,2
Godziny otwarcia	6,0	4,8	25,1	28,7	25,7	9,6
Warunki pracy	3,6	2,4	16,8	33,5	34,1	9,6
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	5,4	4,2	21,6	32,3	26,3	10,2

**Tabela 13.** Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej w opinii studentów (w %).

Wybrane aspekty korzystania z Pedagogicznej Biblioteki Uniwersyteckiej	Skala oceny					
	1-ocena najniższa	2	3	4	5-ocena najwyższa	Brak odpowiedzi
Dostępność literatury podstawowej	3,0	4,2	22,8	28,7	32,9	8,4
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	2,4	4,8	24,0	28,7	31,7	8,4
Aktualność księgozbioru	1,8	7,8	24,6	29,3	26,9	9,6
Sprawność obsługi	2,4	3,0	15,0	25,1	44,9	9,6
Przyjazność obsługi	2,4	1,8	16,2	25,1	44,3	10,2
Godziny otwarcia	4,8	6,0	21,6	28,1	29,9	9,6
Warunki pracy	2,4	3,0	13,2	34,1	37,1	10,2
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	3,0	6,0	24,0	25,1	31,7	10,2



## **2) Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych**

W roku akademickim 2023/2024 infrastruktura dydaktyczna nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego. Liczba i wielkość sal wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych oraz ich wyposażenie w pełni dostosowana jest do liczby studentów Wydziału NoE. Sale wykładowe wyposażone są w nagłośnienie, wideo projektory i ekrany zdalnie sterowane. Sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone są w krzesła z odkładanymi stolikami, w krzesła z pulpitemi lub tradycyjne ławki z krzesłami, a także w tablice standardowe, suchościeralne lub typu flipchart. Wszystkie Katedry i Zakłady wyposażone są w komputery i drukarki. Pracownicy tych jednostek mogą korzystać z sieci Internet, oprogramowania służącego do edycji dokumentów i wykonywać obliczenia na potrzeby prowadzonych badań. Istnieje możliwość prowadzenia zajęć zdalnie i/lub hybrydowo. Udostępnionych jest 20 stanowisk do zdalnego nauczania – komputery wyposażone w kamery, mikrofony, głośniki.

Pieczę nad racjonalnym wykorzystywaniem pomieszczeń sprawuje wydziałowy Administrator, a za właściwe zarządzanie salami dydaktycznymi odpowiadają osoby układające rozkład zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (planiści). W całym budynku Wydziału dostępna jest bezprzewodowa sieć Internetu Wi-Fi. W części Wydziału w salach specjalnie do tego wyposażonych odbywają się zajęcia warsztatowe z zakresu malarstwa, rzeźby, tańca, śpiewu czy teatru. Aula w budynku C wyposażona jest w system nagłośnienia konferencyjnego i system prezentacji obrazu. Dlatego w Auli dydaktyczno-widowiskowej oprócz wykładów odbywają się też przedstawienia, koncerty, konferencje, sympozja naukowe. Sala jest klimatyzowana, ze sterowanymi roletami okiennymi i sterowanym oświetleniem. Aula zapewnia znakomite warunki do realizacji zajęć zarówno pracownikom, jak i studentom Wydziału Nauk o Edukacji UwB.

Zagospodarowany jest również teren wokół budynku. Wydział posiada własny parking, z którego korzystają pracownicy (parking wewnętrzny) i studenci. Budynek Wydziału usytuowany jest wśród zieleni, a elementy małej architektury na powietrzu (amfiteatr, ławki, altana, alejki) sprzyjają wspólnemu spędzaniu czasu przez studentów/i pracowników oraz organizowaniu wydarzeń wydziałowych i ogólnouczelnianych (np. Dni Wydziału, koncerty).

Na parterze oraz półpiętrach budynku znajdują się tablice, na których studenci mogą zamieszczać informacje o organizowanych imprezach. Koła naukowe i organizacje studenckie mają do dyspozycji gabloty umieszczone na korytarzach. W holach Wydziału znajdują się przestrzenie wykorzystywane do ekspozycji wystawienniczej. Przy Katedrach i Zakładach zawieszono są gabloty przeznaczone do umieszczania informacji dotyczących rozwoju naukowego pracowników tych jednostek oraz informacji dla studentów (godziny konsultacji oraz realizacji zajęć dydaktycznych). Poza tym gabloty znajdują się przy dziekanatach wszystkich kierunków i są wykorzystywane do przekazywania informacji niezbędnych pracownikom i studentom.

Budynki Wydziału (A i B) są w większości dostosowane pod względem architektonicznym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Znajdują się w nich podjazdy dla wózków, dwie windy, sześć toalet. Studenci z dysfunkcją narządu ruchu mają organizowane zajęcia w części dostępnej. W jednej z sal wykładowych zainstalowana jest tzw. pętla indukcyjna umożliwiająca osobom słabosłyszącym lepszą jakość słyszenia podczas uczestniczenia w zajęciach czy innych organizowanych w niej wydarzeniach. Na potrzeby przeprowadzenia egzaminu istnieje możliwość zainstalowania małej, przenośnej pętli indukcyjnej. Drzwi katedr, zakładów, dziekanatów i sekretariatów opatrzone zostały informacjami w piśmie punktowym (tzw. alfabet Braille'a). Informacje ułatwiające orientację w przestrzeni Wydziału zostały także umieszczone na poręczach schodów w alfabecie Braille'a. Zamontowane zostały dodatkowe poręcze ułatwiające przemieszczanie się osób z niepełnosprawnością ruchu.

Studenci Wydziału Nauk o Edukacji mogą korzystać z nowoczesnej hali sportowej mieszczącej się w sąsiedztwie budynku dydaktycznego Wydziału, tj. przy ul. Świerkowej 20A. Na bazę rekreacyjną hali sportowej składa się pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej, siłownia, mała sala służąca do zajęć aerobiku, gimnastyki oraz tańca.

W budynku C znajduje się jeden bufet oraz kilka automatów z napojami zimnymi, gorącymi i słodkimi (także w budynku A i B). Na parterze budynku A ustawione są ogólnodostępne kserokopiarki samoobsługowe. Na każdej kondygnacji budynku A, B, C znajdują się sanitariaty, w tym przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową (budynek C).

**Tabela 14.** Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

<b>Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie nauczania</b>	<b>Skala oceny</b>						
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>przeciętnie</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>	<i>nie dotyczy</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Sale wykładowe	16,8	46,7	25,7	8,4	2,4	0,0	0,0
Sale ćwiczeniowe	10,2	47,3	30,5	7,8	2,4	1,2	0,6
Środki audiowizualne i multimedialne	16,8	51,5	23,4	4,8	1,8	1,8	0,0
Wyposażenie laboratorium	6,6	27,5	21,0	2,4	2,4	39,5	0,6
Dostęp do Internetu	7,2	18,0	22,2	26,3	22,8	3,6	0,0

Jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania oceniona została przez badanych wysoko. Dotyczy to zarówno stanu sal wykładowych 63,5%, środków audiowizualnych i multimedialnych 68,3%, sal ćwiczeniowych 57,5%, wyposażenie laboratorium 31,4%, Najniższy wynik dotyczy możliwości dostępu do Internetu 25,2%. Wydział NoE w ocenie większości studentów dysponuje bardzo dobrą infrastrukturą.

**Tabela 15.** Ocena funkcjonowania sal do zajęć wymagających zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – pracownie komputerowe\* w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %).

<b>Funkcjonowanie sal do zajęć</b>	<b>Skala oceny</b>					
	<i>zdecydowanie tak</i>	<i>raczej tak</i>	<i>ani tak, ani nie</i>	<i>raczej nie</i>	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Liczba stanowisk komputerowych jest wystarczająca	11,4	38,9	24	17,4	6,6	1,8
Stanowisko komputerowe spełnia oczekiwania	14,4	46,7	25,1	9,6	2,4	1,8

Opis: \*dotyczy sal nr 111 i 216

Studenci dobrze oceniają sale do zajęć wymagających zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – pracownie komputerowe (*odpowiedzi*

zdecydowanie tak i raczej tak). W przypadku liczby stanowisk komputerowych połowa studentów akceptuje stan aktualny (50%), lecz 24% wyraziło brak zadowolenia w tej kwestii. Dla 61% respondentów stanowiska komputerowe spełniają ich oczekiwania. Jednak 12% wyraziło swoje niezadowolenie.

Pojedyncze osoby skorzystały z możliwości sformułowania propozycji dotyczących usprawnienia funkcjonowania obu pracowni, co przypuszczalnie wyjaśnia powody braku zadowolenia. Respondenci postulowali przede wszystkim usprawnienia techniczne, a więc („nowszy sprzęt”, „poprawienie zasięg, więcej routerów”, „szybszy Internet”). Kolejne uwagi odnosiły się do organizacji środowiska pracy, a mianowicie większej sali i zwiększenia liczby stanowisk „na pracownię komputerową powinna być przeznaczona większa sala” (dotyczy s. 216) oraz lepszego oświetlenia i zapewnienia większych blatów „do pisania przy jednoczesnym korzystaniu z komputera”.

Parametry najniżej oceniane stanowią kierunek poprawy warunków korzystania z obu pracowni komputerowych.

**Tabela 16.** Częstotliwość korzystania z sal do zajęć wymagających zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – pracownie komputerowe\* przez studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

<b>Częstotliwość korzystania</b>	<b>%</b>
<i>Kilka razy w tygodniu</i>	0,0
<i>Kilka razy w miesiącu</i>	2,4
<i>Kilka razy w semestrze</i>	18,6
<i>Rzadko</i>	30,5
<i>W ogóle nie korzystam</i>	47,9
<i>Brak odpowiedzi</i>	0,6

Opis: \*dotyczy sal nr 111 i 216

Kryteria określające częstotliwość korzystania z sal do zajęć wymagających zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – pracownie komputerowe wskazują, że prawie połowa ankietowanych studentów nie korzysta lub rzadko z nich korzysta (78%). Pozostali respondenci wykorzystują je niesystematycznie, najczęściej kilka razy w semestrze. Takie wyniki obrazują fakt powiązania udzielanych odpowiedzi z przedmiotami, w których uczestniczą w trakcie semestru respondenci oraz tego, że poza czasem, w którym realizowane są zajęcia TIK wykorzystywana jest

możliwość skorzystania ze sprzętu przy okazji realizacji innego rodzaju zajęć niż informatyczne.

**Tabela 17.** Ogólna ocena funkcjonowania sal do zajęć wymagających zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – pracownice komputerowe\* w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Ocena funkcjonowania	%
Bardzo dobra	9,0
Dobra	34,1
Przeciętna	19,2
Zła	1,8
Bardzo zła	2,4
Nie mam zdania	32,3
Brak odpowiedzi	1,2

Opis: \*dotyczy sal 111 i 216

Funkcjonowanie sal do zajęć wymagających zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – pracownice komputerowe ocenia pozytywnie ponad połowa korzystających z nich studentów (62%). Złą ocenę wystawił niewielki odsetek ankietowanych osób (4,2%). Brak zdania co do kwestii oceny funkcjonowania pracowni zadeklarowało 32% studentów. Przewidywalnie są to respondenci, którzy nie uczestniczą w żadnych zajęciach realizowanych w ocenianych salach.

**2) ocena dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia, tj. kierunków studiów, programów studiów, sylabusów przedmiotów, rozkładu zajęć dydaktycznych oraz wymiany studenckiej i doktoranckiej itp.**

Na stronie Internetowej Wydziału NoE <http://pedagogika.uwb.edu.pl/> zamieszczone są informacje o poziomach, formach i kierunkach kształcenia, działalności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych oraz wymianie studenckiej. Na stronie zamieszczone są także plany i programy kształcenia. Sylabusy przedmiotów (w których zawarte są efekty uczenia się, treści przedmiotowe oraz literatura przedmiotu) zamieszczone są w USOSweb. Na stronie Internetowej zamieszczona jest także problematyka seminariów dyplomowych, aby ułatwić studentom dokonanie wyboru w oparciu o nazwiska przyszłych promotorów i zagadnienia, które wzbudziły ich

zainteresowanie. W celu zapewnienia studentom możliwości e-mailowego kontaktowania się z nauczycielami akademickimi Dziekan zobowiązał wszystkich pracowników Wydziału Nauk o Edukacji do udostępnienia adresu e-mailowego w systemie USOSweb. Tam też zamieszczane są informacje o terminach konsultacji. Posiadamy wydziałowy profil na Instagramie, YouTube, fanpage na Facebooku – w celach promocyjnych oraz pełniejszego wykorzystania możliwości Internetu do komunikowania się z kandydatami i studentami.

Aktualny harmonogram zajęć dydaktycznych na poszczególnych kierunkach dostępny jest zarówno w systemie USOS, jak i na stronie internetowej Wydziału. Jest to możliwe dzięki praktycznej aplikacji programu „Planista”. Informacje dotyczące odwołanych zajęć, terminu ich odpracowania zamieszczane są systematycznie na stronie Internetowej i USOSweb. Pracownicy i studenci korzystają też z aplikacji na smartfony USOS UWB.

**Tabela 18.** Częstotliwość odwiedzania strony internetowej Wydziału Nauk o Edukacji UWB przez badanych studentów (w %)

Częstotliwość odwiedzania strony internetowej Wydziału Nauk o Edukacji	%
Kilka razy w tygodniu	14,4
Kilka razy w miesiącu	38,3
Kilka razy w semestrze	34,7
Rzadko	12,0
Jeszcze nie widziałem	0,6

Stronę internetową Wydziału z różną częstotliwością odwiedzają wszyscy studenci. Regularna aktualizacja informacji ważnych dla studentów spełnia ich oczekiwania w tym zakresie. Należy więc kontynuować zadanie polegające na systematycznej aktualizacji danych w zakresie osiągnięć kadry naukowo-dydaktycznej, wydarzeń naukowych, studenckich, społecznych, artystycznych. Tym bardziej, że strona ta jest też źródłem informacji dla osób poszukujących informacji o Uczelni i Wydziale z Polski i z zagranicy.

**Tabela 19.** Ocena informacji zawartych na stronie internetowej Wydziału pod kątem dostępu i przejrzystości informacji na temat kształcenia w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %).

Rodzaj informacji	Skala oceny					
	<i>zdecydowanie tak</i>	<i>raczej tak</i>	<i>ani tak, ani nie</i>	<i>raczej nie</i>	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
kierunek studiów	31,7	55,1	9,6	3	0,6	0,0
program studiów	30,5	55,7	9,6	2,4	1,8	0,0
rozkład zajęć dydaktycznych	29,9	49,1	11,4	6,0	3,0	0,6
możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej/doktorskiej	20,4	47,3	21,6	5,4	4,2	1,2

Zdaniem studentów układ treści zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału jest przejrzysty. Pozytywne, wysokie oceny (łącznie odsetek ocen kategorii „zdecydowanie tak” i „raczej tak”) dotyczą m.in. kierunku studiów (86,8%), programów (86,2%), rozkładu zajęć dydaktycznych (78%) oraz informacji na temat możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach różnych programów wymiany studenckiej (67,7%). Wyniki przedstawione w tabeli 17 wskazują na wysoką jakość informacyjną prezentowanych treści (zgodnie z podanymi kryteriami) na stronie Wydziału.

**Tabela 20.** Zawartość sylabusów przedmiotów w systemie USOS w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Ocena zawartości sylabusów przedmiotu w systemie USOS	Skala oceny					
	<i>zdecydowanie tak</i>	<i>raczej tak</i>	<i>ani tak, ani nie</i>	<i>raczej nie</i>	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Treści programowe przedmiotów	27,5	52,1	10,8	7,2	2,4	0,0
Lektury przedmiotowe	35,9	48,5	9,0	5,4	1,2	0,0
Kryteria oceny zaliczanych przedmiotów	21,6	49,1	15,6	9,6	3,0	1,2

Wysoko zostały ocenione informacje zawarte w sylabusach przedmiotów zamieszczonych w systemie USOSweb dotyczące: lektur przedmiotowych (84,4%), treści programowych przedmiotów (79,6%) i kryteriów oceny zaliczanych przedmiotów (70,7%). Niewielki odsetek respondentów ocenił negatywnie informacje zawarte w sylabusach lub uchylił się od dokonania oceny zawartości tych dokumentów (od 6,6% do 12,6% – suma kategorii „raczej nie”, „zdecydowanie nie” i „brak odpowiedzi”).

### **3) Ocena organizacji zajęć**

Na Wydziale Nauk o Edukacji UwB organizowane są zajęcia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym oraz zdalnym (po spełnieniu określonych warunków). W roku akademickim 2023/2024 – jak w poprzednich latach – rozkłady zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych były przygotowywane w module „Planista” systemu USOS. Każdy student i pracownik miał dostęp do rozkładu zajęć poprzez swoje konto indywidualne w USOSweb. Rozkład zajęć dostępny jest także na stronie internetowej Wydziału oraz w aplikacji USOS UwB. Tam też na bieżąco zamieszczane są informacje o zmianach w rozkładzie (np. odwołanie zajęć, terminy ich odpracowywania itp.). Rozkład zajęć na studiach podyplomowych opracowywany jest przez pracowników administracji zajmujących się danymi studiami, a następnie prezentowany na stronie internetowej. Rezerwacja sal na potrzeby przeprowadzenia konferencji, spotkań, a także zajęć studentów z innych Wydziałów UwB odbywa się w porozumieniu z Dziekanem Wydziału.

Wyznaczeni pracownicy dziekanatu odpowiedzialni są za obsługę studentów z poszczególnych kierunków i stopni. Studenci studiów stacjonarnych mają dostęp do dziekanatu przez cztery dni w tygodniu w określonych godzinach. Jeden dzień (środa) jest wyłączony z obsługi studentów. Studenci studiów niestacjonarnych obsługiwani są w tygodniu (o ile mają taką potrzebę) oraz w weekendy (dyżury pracowników administracji w soboty i w niedziele) w określonych godzinach. Źródłem informacji o pracownikach odpowiedzialnych za obsługę i godzinach pracy dziekanatów jest strona internetowa Wydziału oraz adekwatna informacja w wersji papierowej wywieszona na drzwiach dziekanatów.



**Tabela 21.** Częstotliwość odwiedzania dziekanatu w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

<b>Częstotliwość odwiedzania dziekanatu w celu załatwienia spraw</b>	<b>%</b>
Kilka razy w tygodniu	1,2
Kilka razy w miesiącu	4,8
Kilka razy w semestrze	51,5
Rzadziej	41,9

Częstotliwość odwiedzania dziekanatu przez studentów wskazuje, że większość z nich (93,4%) rzadko („kilka razy w semestrze” i „rzadziej”) odwiedza dziekanat, aby bezpośrednio załatwić daną sprawę. Uzyskany odsetek częstotliwości można wiązać np. z sytuacjami powiązаныmi z początkiem /końcem semestru lub roku akademickiego, ubieganiem się o indywidualny tryb studiów (IOS), składaniem dokumentów pozwalającym uzyskać stypendium socjalne, pobieranie skierowań wymaganych przy prowadzeniu badań na potrzeby prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich). Wiele procedur administracyjnych polega na składaniu potrzebnych dokumentów on-line, co znacznie przyczynia się do zmniejszania wizyt osobistych (np. procedura składania prac dyplomowych do systemu APD, składanie do opiniowania studenckich podań w systemie USOS).

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli 22 godziny otwarcia dziekanatu w opinii badanych studentów pozwalają na sprawne załatwienie ich spraw. Uznała tak ponad połowa badanych studentów (61,7%). Jednak 21% respondentów nie jest zadowolonych z godzin otwarcia. Osoby studiujący w trybie niestacjonarnym podnosiły kwestię „wydłużenia pracy dziekanatu chociaż w 1 dniu tygodnia np. do 17 – wydłużenie godzin pracy w sobotę” lub bardziej ogólnie „dłuższe godziny otwarcia dziekanatu”, „lepszy grafik godzin podczas weekendów”. Większość osób pozytywnie oceniło sposób przekazywania informacji dotyczących toku studiów przez pracowników dziekanatu (70,7%) oraz przekazywania informacji dotyczących spraw stypendialnych (69,5%).

**Tabela 22.** Wypełnianie zadań przez dziekanat umożliwiających załatwianie spraw związanych ze studiowaniem w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Zadania	Skala oceny					
	<i>zdecydowanie tak</i>	<i>raczej tak</i>	<i>ani tak, ani nie</i>	<i>raczej nie</i>	<i>zdecydowanie nie</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają załatwianie spraw	13,8	47,9	16,8	13,8	7,2	0,6
Informacje dotyczące toku studiów przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący	19,2	51,5	16,8	7,8	3,0	1,8
Informacje dotyczące spraw stypendialnych przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący	18,6	50,9	16,2	7,8	5,4	1,2

Studenci mają w większości (81,5%) pozytywną opinię na temat pracy dziekanatu (tabela 23), w tym ponad połowa studentów (64,7%) dobrze i bardzo dobrze ocenia wykonywanie zadań przez pracowników administracyjnych Wydziału Nauk o Edukacji. Niewielki odsetek badanych (9%) jest niezadowolony z pracy dziekanatów.

**Tabela 23.** Ogólna ocena pracy dziekanatu w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

<b>Ogólna ocena pracy dziekanatu</b>	<b>%</b>
<i>Bardzo dobra</i>	24,6
<i>Dobra</i>	40,1
<i>Przeciętna</i>	16,8
<i>Zła</i>	4,8
<i>Bardzo zła</i>	4,2
<i>Nie mam zdania</i>	9
<i>Brak odpowiedzi</i>	0,6

W roku akademickim 2023/2024 pojedynczy respondenci dodawali komentarze dotyczące oceny pracy dziekanatów. Pierwsza grupa uwag to wypowiedzi pozytywne dotyczące osób pracujących w administracji Wydziału NoE, wskazujące na „otwartość na studenta” pracownic dziekanatów, „miłą obsługę”, „wszystko super” czy ocenę zatrudnionych osób jako „przecudownych osób” i rekomendacji „polecam kompetentnych pracowników”, „nie mam zastrzeżeń w pracy dziekanaty mojego wydziału”. Druga grupa uwag dotyczy indywidualnych, negatywnych doświadczeń respondentów. Sygnalizowano potrzebę większej cierpliwości do osób, które „nie zawsze są w stanie wszystko zrozumieć” oraz „więcej uśmiechu i pogody ducha”. Trzecia grupa (liczebnie największa) to postulaty odnoszące się organizacji pracy dziekanatów (wydłużenie czasu pracy dziekanatu studiów niestacjonarnych).

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

- Utrzymać na dotychczasowym poziomie prace modernizacyjne i usprawnianie infrastruktury Wydziału NoE, w tym działania łączy internetowych.
- W miarę możliwości finansowych uwzględnić eksploatację sprzętu (sposób, w jaki użytkuje się różnego rodzaju urządzenia i maszyny). Dokonywać modernizacji pracowni komputerowej – wymiany części sprzętu komputerowego, mebli z zapewnieniem szerszych blatów roboczych oraz poprawa oświetlenia.
- Należy kontynuować zadanie polegające na systematycznej aktualizacji danych zamieszczanych na stronie WWW Wydziału.

### **Realizacja rekomendacji WZDJK z poprzedniego roku akademickiego**

- Modernizacja infrastruktury Wydziału dokonywana jest zgodnie z możliwościami finansowymi.
- Aktualizacja strony WWW Wydziału jest monitorowana. Dokonana została aktualizacja zbiorów w bibliotece i czytelnicy wydziałowej.

## **5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW I DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ**

Monitorowanie wsparcia studentów i doktorantów w procesie uczenia się realizowane jest zgodnie z zapisami § 11 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.

System opieki i wspierania studentów w procesie uczenia się tworzą działania wielu podmiotów: władz Wydziału, nauczycieli akademickich, wydziałowych koordynatorów ds. wymiany studenckiej (krajowej – MOST i międzynarodowej – Erasmus+), Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, opiekunów kół naukowych, opiekunów praktyk, pracowników biblioteki i administracji.

Na Wydziale realizowane są określone formy monitorowania bieżących potrzeb i problemów studenckich, które umożliwiają podjęcie właściwych i koniecznych działań podnoszących jakość funkcjonowania studentów. Wsparcie studentów Wydziału można ocenić jako bardzo wysokie, o czym świadczą jego różnorodne formy i wymiary:

### **1) Wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku i opiekuna praktyk, konsultacje nauczycieli akademickich)**

Formą organizacyjno-dydaktycznego wsparcia studentów jest możliwość elastycznego kształtowania przebiegu studiów poprzez skorzystanie z Indywidualnego Planu Studiów i Programu Kształcenia (IPS) oraz Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Przyznawanie IPS i IOS regulowane jest właściwymi procedurami, ustalone indywidualnie i ma na celu podnoszenie jakości kształcenia. Wspomniane formy indywidualizacji przeznaczone są dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bądź posiadających określone zainteresowania naukowe.

W roku akademickim 2023/2024 na Wydziale Nauk o Edukacji Indywidualną Organizację Studiów (IOS) realizowało 58 studentów (41 na studiach stacjonarnych, 17 na niestacjonarnych). W ramach Indywidualnego Programu Studiów (IPS) 1 student studiów stacjonarnych skorzystał z możliwości uczestniczenia w programie Mobilności Studentów (MOST), zaś 18 studentów studiów stacjonarnych wyjechało w ramach programu Erasmus+ (7 osób realizowało długoterminową mobilność (SMS), 6 studentek wyjechało na BIP – Blended Intensive Programme do Istanbul Aydin

University (Turcja) w ramach realizacji programu Multicultural training for international classroom settings, natomiast 5 studentek wyjechało na BIP – Blended Intensive Programme do School of Education of the Polytechnic Institute of Porto (Portugalia) w ramach realizacji programu DRAMA IN EDUCATION. CREATIVITY FOR INCLUSION. Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów zapewniają kierunkowi koordynatorzy ds. wymiany studenckiej. Zajmują się oni obsługą studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach programów wymiany studenckiej. W roku akademickim 2023/2024 koordynatorem była mgr Anna Dziejma z sekretariatu Prodziekana ds. Nauki i Umieędzynarodowienia.

W ramach wsparcia dydaktycznego procesu kształcenia studenci mają zapewniony kontakt z wykładowcami nie tylko podczas zajęć, ale w czasie indywidualnych dyżurów – informacje na temat dyżurów dostępne są w USOS. Każdy z pracowników co tydzień realizuje konsultacje (w razie potrzeby również w formie zdalnej). Dziekan i prodziekani także pełnią dyżury w każdym tygodniu, służąc radą i pomocą w kształtowaniu indywidualnych ścieżek kształcenia i wszelkich spraw dotyczących organizacji i przebiegu toku studiów. Dyżury organizowane są w dogodnych dla studentów godzinach (również dla studentów niestacjonarnych). Do potrzeb studentów stacjonarnych i pracujących studentów studiów niestacjonarnych dostosowywane są również godzin pracy dziekanatów.

Istotną rolę w systemie opieki naukowo-dydaktycznej pełnią pracownicy Biblioteki Wydziału NoE. Dzięki pełnionym dyżurom każdy student może uzyskać informację naukową, pomocną w realizacji zadań naukowych lub dydaktycznych.

Znaczącym obszarem wsparcia studentów jest również pomoc w kształtowaniu ich ścieżki zawodowej. Pierwszą i zasadniczą formą takiego wsparcia jest przygotowanie i pomoc w realizacji praktyk zawodowych. Dużą rolę odgrywają tu opiekunowie praktyk, których powinności wobec studenta określone są w Regulaminie Praktyk. Studenci odbywają praktyki zawodowe, w trakcie których zapoznają się z funkcjonowaniem instytucji, które mogą być ich potencjalnymi miejscami pracy. Wsparciem rozwoju zawodowego studentów zajmuje się również Biuro Karier UwB. W swojej ofercie Biuro Karier świadczy studentom takie usługi, jak: pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe grupowe i indywidualne (w tym dla osób z niepełnosprawnościami), działania informacyjne, prezentacje firm na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwenckich, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych. Formą wsparcia

zawodowego studentów jest również proponowana przez Wydział oferta dalszego kształcenia na studiach podyplomowych oraz w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku.

## **2) Wsparcie naukowe (m.in. działalność kół naukowych, organizacja obozów naukowych, konferencji studenckich i doktoranckich, udział w konferencjach)**

W ramach aktywności kół naukowych funkcjonujących na Wydziale NoE studenci mają okazję pogłębiania swojej wiedzy poprzez aktywne uczestnictwo w różnego typu działaniach, np. włączając się do nawiązywania współpracy z organizacjami społecznymi, organizowania konferencji i sympozjów, prowadzenia badań i realizacji projektów naukowych.

W roku akademickim 2023/2024 na terenie Wydziału NoE działało 17 kół naukowych, nad którymi opiekę organizacyjną i materialną sprawował Prodziekan ds. Nauki. Opiekę naukową i dydaktyczną na bieżąco sprawują natomiast nauczyciele akademicy w roli opiekunów koła. Pod ich kierunkiem studenci organizowali spotkania naukowe, imprezy dydaktyczne i społeczne, wolontariat oraz przeprowadzili projekty naukowe. Poniżej przedstawiono najważniejsze, wyróżniające się aktywności wybranych kół studenckich.

W roku akademickim 2023/2024 cykliczną działalnością studenckich kół naukowych na Wydziale NoE był aktywny udział w XX Podlaskim Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Dniach Otwartych Wydziału Nauk o Edukacji UwB w dniu 14 maja 2024 roku. W Festiwalu aktywnie uczestniczyły, m.in.:

- **Akademickie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży** zaproponowało wydarzenia prowadzone przez członków Koła pod hasłem POZA LEKCJAMI:
  - „Czas wzrastania we wspólnocie, czyli o posłudze w czasie wolnym”, którą przygotowała Anna Replin;
  - „Pomoc niejedno ma imię, czyli o wolontariacie w czasie wolnym”, którą przygotowała Julia Panasewicz;
  - „Wszystkie struny świata, czyli o muzyce w czasie wolnym”, którą przygotowała Joanna Lewandowska;
  - „Młodzi cyfrowi, czyli o nowych technologiach w czasie wolnym”, którą przygotowała Emilia Wasilewska.

- **Studenckie Koło Mentoringu i Wolontariatu** zaprezentowało warsztaty dla dzieci: „Mam MOC nieść poMOC”, które były skierowane do uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej. Uczestnicy warsztatów dowiedzieli się, czym jest wolontariat, jak odróżnić tę formę pomocy od innych, dlaczego warto pomagać, a także czym są zachowania prospołeczne. W warsztatach wzięło udział łącznie 70 dzieci (z Przedszkola Samorządowego nr 30 i Szkoły Podstawowej Ster w Białymstoku).
- **Studenckie Koło Kreatywności** – warsztaty twórcze: „Twórcza Wyobraźnia zaprowadzi Cię wszędzie”.
- **Studenckie Koło Młodych Dydaktyków** – warsztaty dla uczniów szkół średnich pt. „W poszukiwaniu motywacji do studiowania”.

W dn. 18-19.04.2024 r. odbyła się 33 Konferencja Studenckich Kół Naukowych "Człowiek i jego środowisko" na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. Wydział Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku reprezentowali przedstawiciele dwóch kół naukowych, łącznie udział wzięło 7 osób z 4 referatami, którzy należeli do: **Studenckiego Koła Pedagogów Społecznie Zaangażowanych** pod opieką naukową mgr Tomasza Śliwowskiego oraz do **Studenckiego Koła Naukowego Mentoringu i Wolontariatu** pod opieką naukową dr Agaty Butarewicz-Głowackiej. Studentki Anieli Darmofał, Amelia Dłużniewska zajęły II miejsca w konkursie na najlepszą prezentację.

W dn. 23.04.2024 r., **Akademickie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży** – reprezentowane przez Annę Replin, Agnieszkę Gronostajską oraz Joannę Lewandowską, na specjalne zaproszenie pracowników III LO im. K. K. Baczyńskiego w Białymstoku, odwiedziło grupę około pięćdziesięciu uczniów klas II i III z warsztatami pt. „Wygraj swoją młodość”. Zajęcia poświęcone były kwestii szczególnie ważnej dla młodzieży wchodzącej w dorosłe życie, a mianowicie – problematyce zniewoleń dzisiejszych czasów.

W dniu 15 maja 2024 roku **Naukowe Koło Pedagogiki Specjalnej** zorganizowało na Wydziale Nauk o Edukacji wystawę prac plastycznych uczestników Stowarzyszenia „My dla Innych”, uczniów Zespołu Szkół nr 13 w Białymstoku i Zespołu Szkół nr 15 w Białymstoku nt. „Zobacz mnie moimi oczami”.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie studentów Wydziału Nauk o Edukacji **Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży** zorganizowało warsztaty z cyklu: Nie daj się zagiąć, czyli PEDAGOG NA RYNKU PRACY. Pierwsze spotkanie odbyło się 23 maja 2024 roku i było poświęcone osobom kończącym studia, którzy mogli się dowiedzieć m.in., jak stworzyć dobre CV oraz jak dobrze przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Drugie

spotkanie odbyło się 13 czerwca 2024 i miało za zadanie pomóc studentom odpowiedzieć na pytania: *...czy będę wystarczająco kreatywny/a, aby prowadzić zajęcia z dziećmi? ... czy mój głos ma moc i siłę przebicia?*

W dn. 9 września 2024 r. studenci kół naukowych wzięli udział w XXI Konferencji studenckich i doktorskich kół naukowych w Siedlcach nt. „Nauka i sztuka młodych wobec wyzwań współczesnego świata”. Studenci ze **Studenckiego Koła Kreatywności** zaprezentowali wystąpienie nt. „Rola integracji i aktywności twórczej jako aspekt wspierania rozwoju potrzeb i perspektywa nowych wyzwań współczesnej edukacji”.

Wydział, jak czynił to wcześniej, wspiera i zachęca studentów (niezależnie od kierunku i stopnia studiów) do aktywnego uczestnictwa w działalności naukowej prowadzonej przez pracowników Wydziału lub pod ich opieką, w szczególności do publikowania wyników badań, udziału w konferencjach naukowych oraz do aktywności w ramach studenckich kół naukowych. Inicjatywy studenckie (w tym funkcjonowanie studenckich kół naukowych) są finansowane ze środków Wydziału. Pozwala to na organizację studenckich konferencji, sympozjów naukowo-dydaktycznych, dofinansowywanie udziału studentów w konferencjach naukowych, webinarjach, warsztatach, wystawach, konkursach, projektach. Ponadto w roku akademickim 2023/2024 studenci z Koła Naukowego Pedagogów Społecznie Zaangażowanych przy Zakładzie Pedagogiki Społecznej czynnie wspierali organizacje pozarządowe w formie wolontariatu w kwestiach związanych z pomocą na rzecz Ukrainy.

### **3) Wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta)**

Istotnym elementem systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej jest **system stypendiów**. Studentom, którzy mają udokumentowane osiągnięcia sportowe, artystyczne oraz naukowe wypłaca się stypendia Rektora. Studenci, którzy uzyskali wysoką średnią ocen, otrzymują stypendia Rektora dla najlepszych studentów za wysoką średnią ocen.

**Pomoc materialna** dla studentów Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku przyznawana jest na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.) oraz Regulaminu świadczeń pomocy materialnej studentom Uniwersytetu w Białymstoku zawartego w Zarządzeniu nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 września 2019 r.



z późniejszymi zmianami. Wszystkie formy pomocy materialnej (z wyjątkiem stypendium ministra za wybitne osiągnięcia) przyznawane są przez Komisję Stypendialną ds. Studentów i Doktorantów Studiów Doktorskich UwB. W ramach ww. komisji pracował Zespół Stypendialny Wydziału Nauk o Edukacji. Formami wsparcia materialnego są stypendia socjalne, stypendia socjalne zwiększone, stypendia socjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi.

W roku akademickim 2023/2024 studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych będący w trudnej sytuacji materialnej otrzymali następującą pomoc:

- 1) stypendium socjalne (przez okres do 10 miesięcy na wniosek studenta z miesięcznym dochodem na jednego członka w rodzinie netto za 2022 rok nie wyższym niż 1294,40 zł) w stawce:
  - 1300 zł przy miesięcznym dochodzie na 1 osobę w rodzinie nie wyższym niż 1294,40 zł.
  - a) zwiększenie stypendium socjalnego z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki w stawce:
    - 130 zł przy miesięcznym dochodzie na 1 osobę w rodzinie nie wyższym niż 1294,40 zł,
    - b) zwiększenie stypendium socjalnego z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem w stawce:
      - 130 zł przy miesięcznym dochodzie na 1 osobę w rodzinie nie wyższym niż 1294,40 zł.
- 2) zapomogi w przypadku przejściowo trudnej sytuacji życiowej, w maksymalnej stawce: 3 000 zł.
- 3) studenci, którzy udokumentowali stopień niepełnosprawności otrzymali stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych (na wniosek studenta, przez okres do 10 miesięcy):
  - 1 300 zł bez względu na stopień niepełnosprawności.

Stypendia Rektora przyznaje się na podstawie list rankingowych, sporządzanych zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku.

Studenci, którzy za rok akademicki 2022/2023 uzyskali średnią ocen kwalifikującą ich w grupie 10% studentów z najwyższą średnią na danym kierunku oraz posiadali

osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe otrzymali stypendia rektora przez okres 10 miesięcy w stawce: 1 300 zł – od 450 punktów.

Powyższe stawki stypendialne (stypendium socjalne, stypendium rektora, zapomoga oraz stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych) zastosowano zgodnie z Komunikatem nr 35 Rektora UwB z dnia 15 listopada 2023 r. Łącznie Komisja Stypendialna ds. Studentów i Doktorantów Studiów Doktorskich UwB w roku akademickim 2023/2024 rozpatrzyła pozytywnie następujące wnioski studentów Wydziału Nauk o Edukacji:

- 180 stypendiów socjalne,
- 29 zapomóg,
- 42 stypendia dla osób niepełnosprawnych,
- 143 stypendia Rektora.

#### **4) Inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów z niepełnosprawnością)**

Wśród studentów Wydziału NoE są osoby zajmujące się **twórczością artystyczną** w dziedzinie muzyki, teatru, animacji kultury, plastyki. Na wniosek studentów bezpłatnie udostępniane są im przestrzenie ekspozycyjne, dydaktyczne służące realizacji ich pasji, zajęć poza planem studiów. Istotnym wymiarem działalności studentów jest ich **aktywność społeczna**, przejawiająca się w uczestnictwie w licznych inicjatywach prospołecznych i wolontaryjnych. Wszystkie przestrzenie działalności artystycznej bądź społecznej studentów, organizowanie działalności kulturalnej powiązanej ze środowiskiem akademickim, otrzymują wsparcie ze strony władz Wydziału oraz pracowników naukowo-dydaktycznych.

Istotnym elementem wsparcia studentów w zakresie procesu dydaktycznego są rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia **studentów z niepełnosprawnościami**. Studenci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają wiele udogodnień w studiowaniu na UwB rozpoczynając już od procesu rekrutacji w trakcie którego, zgodnie z Uchwałą Senatu UwB w sprawie warunków i trybu rekrutacji, mogą ubiegać się o dostosowanie postępowania w sprawie przyjęcia na studia do swoich potrzeb zdrowotnych w postaci przyznania alternatywnych form wsparcia.

Ponadto, studenci z niepełnosprawnościami objęci są opieką w toku całego procesu studiowania. Udzielana jest pomoc adekwatna do ich specyficznych potrzeb edukacyjnych. Poza tym, studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać ze wsparcia

w trakcie stałych dyżurów Pełnomocnika Rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi funkcjonującego przy Dziale Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami ([www.uwb.edu.pl/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych](http://www.uwb.edu.pl/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych)). Formy i zasady alternatywnych rozwiązań w procesie kształcenia zostały przedstawione przez Pełnomocnika Rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi Kierownikom Katedr, Zakładów i Pracowni – do realizacji przez pracowników.

Na Wydziale stosuje się alternatywne rozwiązania realizacji procesu dydaktycznego na podstawie poniżej obowiązujących przepisów: [1] Uchwała nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami; [2] Zarządzenie nr 56 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 października 2022 r. w sprawie określenia Zasad wsparcia studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami w formie włączenia osób trzecich oraz dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych; [3] Zarządzenie nr 31 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia Regulaminu przyznawania nauczycielom akademickim Uniwersytetu w Białymstoku wsparcia w formie asystenta; [4] Zarządzenie nr 15 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie określenia Regulaminu korzystania z będących w dyspozycji Uniwersytetu w Białymstoku technologii wspierających; [5] Zarządzenie nr 93 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Procedury ewakuacji osób z niepełnosprawnościami w obiektach Uniwersytetu w Białymstoku; [6] Zarządzenie nr 90 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia standardów dostępności w Uniwersytecie w Białymstoku.

Dotychczas wobec studentów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi na Wydziale NoE stosowano następujące alternatywne rozwiązania realizacji procesu dydaktycznego: wydłużenie czasu trwania zaliczeń/egzaminów, korzystanie z dodatkowych urządzeń rejestrujących przebieg zajęć, umożliwienie rozłożenia terminów egzaminów/zaliczeń w trakcie sesji i poza nią stosownie do indywidualnych potrzeb, zmiany formy egzaminu/zaliczeń z pisemnej na ustną lub odwrotnie, zastosowanie alternatywnych form zapisu arkuszy zaliczeń/egzaminów – druk w powiększonej czcionce. Studentom słabowidzącym przetwarzano materiały

dydaktyczne na formę elektroniczną umożliwiającą ich odczytywanie za pomocą programów powiększających i czytających tekst oraz na formę plików dźwiękowych (mp3), do odsłuchiwania.

W bibliotece znajduje się stanowisko komputerowe wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie umożliwiające korzystanie z zasobów bibliotecznych osobom słabowidzącym. W razie potrzeby, istnieje możliwość wypożyczenia na potrzeby studenta urządzeń przenośnych tj. powiększalniki, przenośna maszyna do pisania brajlem. Osoby z niepełnosprawnością rąk mają możliwość korzystania z klawiatury z powiększonymi klawiszami oraz nakładki zapobiegającej omyłkowemu wciśnięciu klawiszy, w razie potrzeby także z urządzenia umożliwiającego obsługiwanie komputera bez użycia rąk (mysz sterowana głową). Poza tym, w bibliotece znajduje się także kserokopiarka, z której korzystają potrzebujący studenci niepełnosprawni. W sali wykładowej 204 jest zainstalowana pętla indukcyjna, pozwalająca osobom niedosłyszącym na lepszą jakość słyszenia podczas prowadzonych w niej zajęć. Na potrzeby przeprowadzenia egzaminu istnieje możliwość zainstalowania małej, przenośnej pętli indukcyjnej.

Budynki Wydziału są w większości dostosowane pod względem architektonicznym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Znajdują się w nich podjazdy dla wózków, dwie windy, sześć toalet. Studenci z dysfunkcją narządu ruchu mają organizowane zajęcia w części dostępnej.

Studenci mają też możliwość korzystania z alternatywnej formy wychowania fizycznego.

Stosowane rozwiązania zostały zatwierdzone przez Dziekana w postaci akceptacji wniosków o zastosowanie alternatywnych rozwiązań wspierających studentów niepełnosprawnych w procesie kształcenia.

W systemie wspierania studentów, w ich szeroko rozumianym rozwoju, ważną rolę odgrywają sami studenci. Wysoko ceniona jest współpraca z Wydziałową Radą Samorządu Studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Samorząd Studencki wspiera bądź inicjuje wiele przedsięwzięć studenckich, które z kolei uzyskują wsparcie Kolegium Dziekańskiego.

Studenci znajdują również wsparcie w kwestii **rozwiązywania zgłaszanych skarg**, rozwiązywania konfliktów. Skargi i wnioski zgłaszane przez studentów kierowane są do Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia. Skuteczność załatwiania spraw jest wysoka. Wszystkie zgłaszane problemy rozwiązywane są na bieżąco z uwzględnieniem interesu

stron konfliktu. Studentów obowiązuje Kodeks Etyki Studenta Uniwersytetu w Białymstoku opracowany przez Samorząd Studencki ([www.pedagogika.uwb.edu.pl/files/file/PDF/rozne/Kodeks Etyki Studenta.pdf](http://www.pedagogika.uwb.edu.pl/files/file/PDF/rozne/Kodeks_Etyki_Studenta.pdf)).

## **6) Dostępność informacji o formach wsparcia**

O możliwościach wsparcia studentów i jego zakresie studenci są powiadamiani za pomocą informacji zamieszczanych na stronach internetowych Wydziału oraz Uniwersytetu w Białymstoku, w mediach społecznościowych (wydziałowy profil Facebook), informacji udzielanych w Dziekanacie Spraw Socjalnych i Praktyk Studenckich. Ważnym źródłem wiedzy w tym zakresie są również informacje zamieszczane na tablicy ogłoszeń przy dziekanacie, informacje udzielane przez Samorząd Studentów Wydziału oraz przez pracowników naukowo-dydaktycznych. System pomocy materialnej co roku jest aktualizowany i dostosowywany do potrzeb studentów.

Ważnym narzędziem wspierania procesu dydaktycznego jest strona internetowa Wydziału oraz platforma USOSweb. Formy i zakres udostępnianych informacji są zgodne z potrzebami różnych grup odbiorców i łatwe do odnalezienia – sprzyja temu czytelna konstrukcja strony internetowej zawierająca wyodrębnione strefy: kandydata, studenta i absolwenta. Na stronie WWW Wydziału uwzględnione są informacje dotyczące form i wymiarów wsparcia studentów w procesie uczenia się. Dotyczą one aspektu organizacyjno-dydaktycznego, naukowego, materialnego, odniesienia do indywidualnych potrzeb edukacyjnych studentów, rozwijania zainteresowań naukowych i artystycznych, inicjatyw studenckich, stypendiów, znalezienia pracy, nawiązaniu kontaktu z pracodawcami i innych.

Ważnym elementem zapewniającym publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji jest możliwość pobrania ze strony internetowej Wydziału określonych procedur i dokumentów zatwierdzonych przez Radę Wydziału. Studenci i absolwenci Wydziału mają dostęp do informacji dotyczących możliwości dalszego kształcenia np. studiów podyplomowych, czy Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB.

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

- Kontynuowanie pracy nad docieraniem do studentów z informacjami o możliwościach wsparcia (m.in. materialnego, wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami).

- Dostosowywanie metod i form wsparcia stosownie do zasad projektowania uniwersalnego w uczeniu się (UDL) w stosunku do studentów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.
- W zakresie zwiększania dostępności informacji o formach wsparcia jeszcze bardziej zacieśniać współpracę z Samorządem Studenckim działającym na Wydziale NoE.

### **Realizacja rekomendacji WZDJK z poprzedniego roku akademickiego**

W roku akademickim 2023/2024 na bieżąco monitorowano potrzeby i problemy studentów, informowano ich o możliwościach uzyskania pomocy i kontynuowano wszystkie formy wsparcia.

## **6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEJZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA**

Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji następuje według kryteriów zawartych w § 10 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Przedmiotem oceny i analizy jest:

### **1) Funkcjonowanie wymiany studentów i doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów mobilności studentów i doktorantów**

Studenci Wydziału Nauk o Edukacji UwB mają możliwość uczestniczenia w programie Mobilności Studentów (MOST) i programie ERASMUS+.

**Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST** to program wymiany studentów uniwersytetów polskich umożliwiający odbywanie studiów semestralnych lub rocznych na wybranej przez studenta uczelni wewnątrz kraju. Z wyjazdu w ramach programu MOST w roku akademickim 2023/2024 skorzystał 1 student – cały rok akademicki spędził w Lublinie na UMCS.

**Program ERASMUS+** jest międzynarodowym programem współpracy między uczelniami skierowanym do szkół wyższych, ich studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych. Celem programu jest podnoszenie jakości kształcenia w krajach uczestniczących poprzez rozwijanie międzynarodowej współpracy między uczelniami oraz wspieranie mobilności studentów i pracowników szkół wyższych. W ramach programu ERASMUS+ Uniwersytet w Białymstoku realizuje Akcję 1 („Mobilność edukacyjna”) i Akcję 2 („Projekty międzynarodowe”). W ramach programu ERASMUS+ w roku akademickim 2023/2024 z Wydziału Nauk o Edukacji na uczelnie partnerskie wyjechało 18 studentów studiów stacjonarnych (7 osób realizowało długoterminową mobilność (SMS), 6 studentek wyjechało na BIP – Blended Intensive Programme do Istanbul Aydin University (Turcja) w ramach realizacji programu Multicultural training for international classroom settings, natomiast 5 studentek wyjechało na BIP – Blended Intensive Programme do School of Education of the Polytechnic Institute of Porto (Portugalia) w ramach realizacji programu DRAMA IN EDUCATION. CREATIVITY FOR INCLUSION. W ramach programu ERASMUS+ z uczelni partnerskich przyjechało natomiast na Wydział pięciu studentów z University of Malaga

(Hiszpania), University of Cordoba (Hiszpania), University Rey Juan Carlos w Madrycie (Hiszpania). Ponadto trzech studentów przyjechało na Wydział w ramach programu non-degree (Chiny).

Podsumowując: w roku akademickim 2023/2024 z Wydziału Nauk o Edukacji na zagraniczne uczelnie partnerskie wyjechało 18 studentów, zaś przyjechało na Wydział w sumie ośmiu studentów.

## **2) Funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów i doktorantów (punktów i ocen)**

W ramach wymiany międzynarodowej na Wydziale Nauk o Edukacji funkcjonują zasady uznawania przedmiotów zaliczonych przez studentów w trakcie pobytu za granicą zatwierdzone przez Prodziekana ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej.

Od kilku lat dobrze sprawdza się wydziałowa procedura rozliczania studentów odbywających część studiów na uczelni partnerskiej (w ramach programu ERASMUS+ i innych umów dwustronnych z uczelniami partnerskimi). Opracowany jest wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w jęz. angielskim. Na stronie internetowej uruchomiona jest zakładka: *ERASMUS+*, gdzie umieszczone są informacje o uczelniach partnerskich, zasadach i terminach rekrutacji do programu, informacje dla studentów przyjeżdżających (*Incoming Students*).

## **3) Wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów i doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć)**

Kontynuowane są działania polegające na tym, że studenci, którzy zaliczyli pobyt w ramach programu Erasmus+ uczestniczą w procesie rekrutacji kandydatów na wyjazd na studia do uczelni zagranicznej. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej udzielają kandydatom praktycznych informacji i wskazówek dotyczących organizacji, przebiegu studiów, systemu kształcenia, warunków zaliczania przedmiotów, a także życia studenckiego w wybranych uczelniach za granicą. Ich doświadczenia zdobyte podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach wykorzystywane są w przygotowywaniu oferty zajęć dla studentów zagranicznych.



**4) Opinie przekazane przez studentów i doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, życie studenckie, system nauczania, relacje student/doktorant – nauczyciel akademicki)**

Wydziałowy Koordynator programu Erasmus+ jest w stałym kontakcie ze studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na Wydział w ramach wymiany zagranicznej. Ich opinie są uwzględniane przy doskonaleniu systemu i procedur. Weryfikacji podlegają przedmioty oferowane tej grupie studentów. Podejmowane są również systematyczne działania zmierzające do zapewnienia odpowiednich warunków studentom przebywającym na Wydziale w ramach programów wymiany studenckiej.

W roku akademickim 2023/2024 kontynuowano prowadzenie Facebook'a „Erasmus+ Wydział Nauk o Edukacji UwB”, na którym umieszczane są aktualne informacje na temat realizacji programu na Wydziale, np. o rekrutacji, o organizowanych spotkaniach w ramach realizacji programu. Studenci Wydziału mogą wymieniać się doświadczeniami z pobytu na uczelniach zagranicznych.  
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100069193009781>

Na stronie internetowej Wydziału w zakładce *ERASMUS+* funkcjonuje zakładka *Ex- Erasmus*, gdzie również studenci przyjeżdżający na Wydział NoE, jak i wyjeżdżający na uczelnie partnerskie, dzielą się doświadczeniami ze zrealizowanych kursów w Polsce i za granicą. Często przyjmują one postać fotorelacji, przekazywania informacji dotyczących języka, kuchni, obyczajowości, ale również merytorycznych kwestii dotyczących studiowania.

W roku akademickim 2023/2024 zrealizowane zostało badanie ankietowe, którego celem było poznanie opinii studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej na temat wybranych elementów procesu dydaktycznego. W badaniach uczestniczyło pięciu studentów biorących udział w wymianie międzynarodowej pomiędzy partnerskimi uczelniami a Wydziałem Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.

Dokonana ewaluacja (wyniki w Tabeli 24) obejmowała warunki ogólne dotyczące uczelni, tj. organizację międzynarodowej wymiany studentów (m.in. kontakt z biurem, kontakt z wydziałowym koordynatorem, pomoc świadczoną przez Uniwersytet), warunki zakwaterowania w akademiku oraz parametry dotyczące Wydziału. Wśród nich ocenie poddano pracę nauczycieli (m.in. motywowanie studentów do pracy, kontakt ze studentami, realizację zajęć zgodnie z rozkładem, jakość zajęć, przygotowanie

nauczyciela do zajęć z uwzględnieniem wykorzystanych metod i środków oraz poziomu języka obcego). Wymienione parametry otrzymywały wysokie oceny – najczęściej 5. Również wysoko oceniona została infrastruktura Wydziału, tj. wyposażenie sal dydaktycznych, biblioteka, praca dziekanatu, funkcjonowanie bufetu.

**Tabela 24.** Ocena wybranych elementów procesu dydaktycznego w opinii studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej

<b>Wybrane elementy procesu dydaktycznego (w skali 0-5 pkt)</b>	
...kontakt z Wydziałowymi koordynatorami programu wymiany studenckiej	5,0
...zorganizowanie przyjazdu oraz wsparcie ze strony uczelni	5,0
...warunki panujące w domu studenta	4,4
... ocena pracy dziekanatu	5,0
...wyposażenie laboratoriów (gdy dotyczy)	-
... kontakt nauczyciela ze studentem	5,0
...wybór przedmiotów	5,0
...jakość prowadzonych zajęć	5,0
... zbiory biblioteczne	4,6
... motywowanie do pracy przez nauczyciela	5,0

Ankietowani studenci poleciliby swoim kolegom studiowanie na Uniwersytecie w Białymstoku. Wybrane wypowiedzi: *Wspaniałe doświadczenia z Uniwersytetem w Białymstoku. Wszyscy byli naprawdę pomocni. Nauczyciele akademicy rozumieli naprawdę wszystko, byli wspaniali wobec nas. Dobra robota! Powinniście być dumni z ludzi pracujących tutaj. Dobra organizacja. Kuchnia [w akademiku] zazwyczaj nie działała. Pracownicy w akademiku powinni znać bardziej angielski, reszta była cudowna. Uniwersytet w Białymstoku jest bardzo dobry.*

## **Wnioski i rekomendacje WZJK**

Należy kontynuować działania w zakresie szeroko rozumianego umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego. W miarę możliwości zaleca się objęcie badaniami ankietowymi większą liczbę studentów realizujących program Erasmus+ i MOST.

### **Realizacja rekomendacji WZDJK z poprzedniego roku akademickiego:**

Mobilność studentów oraz stopień umiędzynarodowienia kształcenia w ramach umów partnerskich z uczelniami zagranicznymi jest systematycznie monitorowany. Zostało uruchomione konto na Facebook'u: „Erasmus+ Wydział Nauk o Edukacji UwB”, na którym umieszczane są aktualne informacje na temat realizacji programu na Wydziale, np. o rekrutacji, o organizowanych spotkaniach w ramach realizacji programu.

## 7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Uzyskanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów następuje na podstawie § 12 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Odbywa się ono poprzez przeprowadzanie anonimowych badań ankietowych dotyczących programu nauczania, kadry dydaktycznej, organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów edukacji.

W roku akademickim 2023/2024 liczba absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uprawnionych do wypełnienia ankiety wynosiła 397 osób. Ostatecznie, zostały wypełnione 73 ankiety, co stanowi 18,3% ogólnej liczby osób, ale należy podkreślić, iż w stosunku do wcześniejszego roku nastąpił ich wzrost o 6,24%.

**Tabela 25.** Ocena kompetencji nabytych w czasie studiów w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Ocena kompetencji nabytych w czasie studiów	Skala oceny					
	<i>bardzo duży</i>	<i>duży</i>	<i>średni</i>	<i>mały</i>	<i>bardzo mały</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Znajomość zagadnień teoretycznych	20,5	54,8	23,3	0,0	1,4	0,0
Umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów	15,1	30,1	35,6	15,1	4,1	0,0
Zdolność do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów	17,8	34,2	27,4	16,4	4,1	0,0
Umiejętność pracy zespołowej	35,6	54,8	8,2	0,0	1,4	0,0
Umiejętność komunikacyjnych z innymi ludźmi	30,1	56,2	8,2	4,1	1,4	0,0
Umiejętność samodzielnego doksztalcania się	28,8	50,7	16,4	4,1	0,0	0,0
Wiedza o świecie	11,0	42,5	39,7	5,5	1,4	0,0
Możliwość realizacji własnych zainteresowań	15,1	34,2	34,2	11,0	5,5	0,0

Ukończone studia umożliwiły absolwentom w dużym lub bardzo dużym stopniu nabycie wielu kompetencji. W ocenie badanych ukończone studia wyposażyły ich przede wszystkim w umiejętność pracy zespołowej (90,4%), umiejętności komunikacyjne z innymi ludźmi (86,3%), ugruntowały znajomość zagadnień teoretycznych (75,3%) oraz pozwoliły nabyć wiedzę o świecie (53,5%). W omawianych kryteriach dominowały oceny wyrażające pozytywną opinię dotyczącą nabytych w czasie studiów kompetencji.

W opinii około 20% studentów studia w małym i bardzo małym stopniu ukształtowały umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów czy wyposażyły w zdolność do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów.

**Tabela 26.** Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Elementy procesu dydaktycznego	Skala						
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>przeciętnie</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>	<i>nie dotyczy</i>	<i>brak odpowiedzi</i>
Wykłady	11,0	60,3	23,3	4,1	1,4	0,0	0,0
Ćwiczenia i konwersatoria	26,0	47,9	21,9	1,4	2,7	0,0	0,0
Seminaria i proseminaria	53,4	27,4	11,0	2,7	5,5	0,0	0,0
Przedmioty fakultatywne	6,8	42,5	26,0	2,7	1,4	19,2	1,0
Lektoraty	21,9	43,8	17,8	4,1	2,7	9,6	0,0
Warsztaty i laboratoria	17,8	46,6	19,2	1,4	2,7	12,3	0,0
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	27,4	45,2	15,1	1,4	5,5	5,5	0,0
Indywidualne konsultacje	24,7	42,5	5,5	1,4	1,4	24,7	0,0
Organizacja studiów (rozkład zajęć)	8,2	27,4	37,0	11	12,3	0,0	0,0

Zdecydowana większość badanych absolwentów najwyżej (*bardzo dobrze* i *dobrze*) oceniła seminaria i proseminaria (80,8%), ćwiczenia i konwersatoria (73,9%), praktyki i zajęcia poza uczelnią (72,63%), wykłady (71,3%), lektoraty (65,7%) oraz indywidualne konsultacje (67,2%). Wszystkie oceniane kryteria – poza organizacją studiów – uzyskały przewagę ocen bardzo dobrych i dobrych. Absolwenci w swoich komentarzach wyrażali akceptację proponowanych im rozwiązań dotyczących

studiowania oraz wskazywali, co należałoby zmienić w celu polepszenia jakości studiowania.

Podobnie jak w poprzednich latach absolwenci wskazywali przede wszystkim na potrzebę organizowania większej liczby zajęć praktycznych, które mogłyby być realizowane w ramach zajęć przewidzianych w programie studiów. Postulowali również zwiększenie zajęć praktycznych w formie warsztatów, aby rozwijać kompetencje miękkie niezbędne w pracy z drugim człowiekiem. Świadczą o tym następują

- *Większa ilość godzin praktyk.*
- *Nacisk na praktyczną wiedzę i umiejętności, a nie tylko pisanie konspektów czy scenariuszy zajęć, wyjścia do placówek.*
- *Należy skupić się na praktyce, praktycznych zadaniach, wizytach w placówkach poza uczelnią oraz zmniejszyć ilość pisanych konspektów, scenariuszy, prezentacji na rzecz ćwiczeń praktycznych i manualnych.*
- *Przede wszystkim organizacja zajęć - równomierne rozłożenie ich w czasie. Więcej zajęć praktycznych, z przedmiotów kierunkowych, mających zastosowanie w późniejszej pracy.*
- *Więcej kontaktu, wycieczek z poszczególnymi instytucjami w trakcie studiów, aby uzyskać więcej doświadczenia i wglądu jako może wyglądać przyszła praca zawodowa.*

Wśród wypowiedzi studentów znalazły się również opinie wskazujące na potrzebę aktualizacji czy selekcji treści przedmiotów:

- *Skupienie się na przedmiotach, które mogą przydać się w przyszłej pracy.*
- *By poprawić ogólną jakość kształcenia, warto rozważyć integrację niektórych ćwiczeń, które często dotyczą podobnych tematów i powtarzają ten sam materiał. Dzięki temu studenci mogliby skupić się na głębszym zrozumieniu kluczowych zagadnień, zamiast powtarzać te same informacje w różnych kontekstach. Taki zabieg zwiększyłby efektywność nauczania i oszczędziłby czas zarówno studentom, jak i wykładowcom.*
- *Więcej przedmiotów przygotowujących do pracy w zawodzie.*
- *Mniej powtarzalności, w 5 letnim toku nauczania było sporo tematów, które były powtarzane wielokrotnie, a przedmioty które były moim zdaniem ważniejsze były często w za małym wymiarze godzin i przekazane w sposób teoretyczny.*

Niezadowolenie części absolwentów budziła organizacja studiów (rozkład zajęć), co można zauważyć tak we wskaźnikach ilościowych (37% absolwentów oceniło tę kategorię za ledwie jako przeciętną, a 23,3% zaznaczyło w skali określenie „źle” i „bardzo źle”), jak i jakościowych – w komentarzach pojawiały się uwagi takie, jak:

- *Nie robić dziur w planie lekcyjnym.*
- *Przede wszystkim organizacja zajęć - równomierne rozłożenie ich w czasie.*

- Zmienić rozkład planu, 3 weekendy pod rząd to zbyt obciążające dla osób pracujących.
- Elastyczny plan zajęć.

**Tabela 27.** Ocena kompetencji pracowników Wydziału Nauk o Edukacji UwB w opinii absolwentów (w %)

Nauczyciele akademicki i inni pracownicy	Poziom profesjonalizmu					
	wysoki	raczej wysoki	zróżnicowany	raczej niski	niski	brak odp.
profesorowie i doktorzy habilitowani	35,6	39,7	15,1	5,5	4,1	0
doktorzy	31,5	41,1	23,3	1,4	2,7	0
magistry	27,4	45,2	21,9	4,1	1,4	0
pracownicy dziekanatu	35,6	39,7	15,1	5,5	4,1	0
pracownicy sekretariatu	24,7	43,8	24,7	4,1	1,4	1,4

Badani absolwenci wysoko ocenili poziom kompetencji pracowników Wydziału Nauk o Edukacji UwB. W opinii badanych najwyższy poziom kompetencji (wysoki i raczej wysoki) charakteryzuje profesorów i doktorów habilitowanych (75,3%), doktorów i magistrów (72,6%), w następnej kolejności pracowników dziekanatów (69,8%) oraz pracowników sekretariatu. Dominowały oceny: wysoki poziom i raczej wysoki poziom.

**Tabela 28.** Ocena ponownego wyboru kierunku studiów i uczelni w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w %)

Ponowny wybór kierunku studiów i uczelni	%
Ten sam kierunek na UwB	46,6
Ten sam kierunek na innej uczelni	6,8
Inny kierunek UwB	24,7
Inny kierunek na innej uczelni	20,5
Brak odpowiedzi	1,4

Prawie połowa badanych absolwentów (46,6%) ponownie wybrałoby ten sam kierunek na Uniwersytecie w Białymstoku jako miejsce swoich studiów.

Od 19 listopada 2013 r. działa na Wydziale Nauk o Edukacji UwB powołana przez Dziekana Rada Absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji. W jej skład wchodzi znakomici absolwenci, którzy sprawują ważne funkcje w życiu społecznym, kulturalnym

i politycznym w Białymstoku, województwie podlaskim i kraju (skład Rady Absolwentów: <http://pedagogika.uwb.edu.pl> – strefa absolwenta). Członkowie Rady Absolwentów wydają opinie m.in. nt. programu studiów, oferty studiów podyplomowych, miejsca odbywanych praktyk, programu praktyk zawodowych, sylwetki absolwenta, itp.

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

Absolwenci wysoko oceniają przydatność ukończonych studiów oraz poszczególne elementy procesu dydaktycznego, w którym uczestniczyli. Wydział NoE prowadzi właściwe działania w kontekście jakości prowadzonych studiów. Tym niemniej należy kontynuować starania mające na celu zrealizowanie zgłaszanych przez absolwentów postulatów.

#### **Realizacja rekomendacji WZDJK z poprzedniego roku akademickiego:**

W stosunku do poprzedniego raportowanego roku akademickiego wzrosła liczba ankiet wypełnianych przez absolwentów.



## **8. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW STUDIÓW**

Z punktu widzenia współpracy z pracodawcami istotne znaczenie ma również działalność uczelnianego Biura Karier. We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest przez Biuro Karier analiza losów absolwentów poszczególnych kierunków dostarczająca informacji na temat przydatności na rynku pracy zakładanych efektów uczenia się. Rezultaty ankiet wskazują na ich wysoką przydatność i zgodność z wymaganiami rynku pracy. We współpracy z Biurem Karier UwB uzyskiwane są opinie pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów oraz karierach zawodowych absolwentów, które stanowią impuls do namysłu nad zmianami w programie studiów.

Biuro Karier publikuje roczne raporty dotyczące monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców. Badanie losów absolwentów stanowi sposób na zweryfikowanie tego, w jakim stopniu studia na Uniwersytecie w Białymstoku przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy. Pomaga w ustaleniu stopnia teoretycznego oraz praktycznego przygotowania, a także wskazuje elementy, które należy zmienić w celu ułatwienia startu zawodowego. Opracowania i wnioski końcowe stanowią ważne sugestie w udoskonalaniu oferty edukacyjnej.

Ostatnie raporty to:

- Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2020/2021 w trzy lata po ukończeniu (wypełniły ankietę 510 osób co stanowi 21% ogólnej liczby absolwentów);
- Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2022/2023 (wypełniły ankietę 528 osób, co stanowi 24% ogólnej liczby badanych) – Raport z badań (autorem obu opracowań jest dr Szymon C. Czupryński).

Ostatnie opracowane i dostępne dane z Badania Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku **rocznika 2020/2021** wskazują na to, że większość absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (92%) posiadała zatrudnienie. Osoby, które nie podjęły pracy najczęściej – pomimo poszukiwań – nie znalazły żadnej pracy lub podawały inny powód.

Tylko 14% badanych z Wydziału NoE napotkało problemy podczas szukania zatrudnienia. Większość osób, które miały trudności ze znalezieniem pracy narzekały na:

brak doświadczenia (86%), brak ofert na lokalnym rynku pracy (71%) oraz nieatrakcyjne warunki zatrudnienia (71%). Większość ankietowanych (84%) pracuje w miejscu, które jest zgodne z profilem studiów, na których się kształcili. Co dziesiąty respondent zarabia na życie wykonując inny zawód niż wynikałoby to z kierunku studiów.

Dokładnie 72% ankietowanych wykorzystuje umiejętności, które nabyła podczas studiów. Co dziesiąty absolwent Wydziału Nauk o Edukacji UwB ma odmienną opinię na ten temat.

Większość respondentów (91%) pracowała podczas studiów. Z tego 10% ogółu ankietowanych decydowała się na pracę zarobkową tylko podczas wakacji. Dla nieco mniej niż połowy absolwentów (47%) decydujących się na pracę w czasie studiów, nie był to łatwy czas, aby pogodzić te dwie kwestie. Dla 80% ankietowanych nie odpowiadał niedogodny sposób planowania godziny zajęć, w tym długie przerwy pomiędzy zajęciami lub pojedyncze zajęcia w ciągu dnia. Tyle samo ankietowanych stwierdziło, że problemem dla nich była duża liczba zajęć.

Większość ankietowanych (60%) pozytywnie wspomina czas praktyk zawodowych. Tylko 8% respondentów nie jest z nich zadowolona. Większość absolwentów (62%) samodzielnie wybrała miejsce odbywania praktyk, a tylko 28% absolwentów skorzystała z dostępnej listy na wydziale, gdzie zapisani są pracodawcy organizujący praktyki.

W opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji rocznika 2022/2023 na temat stopnia ich przygotowania do wykonywania zawodu nie czują się oni do końca przygotowani, jeśli chodzi o kwestie praktyczne odnośnie wykonywanego zawodu. Tego zdania jest 59% ankietowanych. Jednak 57% respondentów doceniło własne przygotowanie teoretyczne i jest zdania, że posiada wystarczającą wiedzę, aby pracować w danej profesji, o której uczyli się podczas studiów.

Ankietowani uważają, że studia pomogły im w rozwinięciu umiejętności specjalistycznych (42%) oraz kompetencji miękkich (51%). Pozostałe umiejętności są oceniane niżej. Na brak postępu w podwyższaniu poziomu znajomości języka obcego wskazało 51% respondentów, a na nabywanie umiejętności związanych z posługiwaniem się komputerem 48% respondentów.

Większość absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji (56%) z badanego rocznika nie angażowało się w działalność studencką. Tylko 19% działało w organizacjach pozarządowych. Nieco mniej, bo 14% respondentów znalazło swoje miejsce w kołach naukowych lub organizacjach studenckich.

Z przeprowadzonych badań wynika, że więcej niż połowa absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji ponownie wybrałoby Uniwersytet w Białymstoku (64%). Większość z tej grupy osób zdecydowałaby się na ten sam kierunek studiów. Natomiast 25% ankietowanych wybrałoby zupełnie inną drogę kariery zawodowej.

Wśród absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji można wyróżnić trzy trudności związane z zatrudnieniem, które są wspólne dla dwóch kierunków (Pedagogiki i Pracy socjalnej):

- brak doświadczenia,
- brak ofert na lokalnym rynku pracy
- nieatrakcyjne warunki zatrudnienia.

Te mankamenty absolwenci wskazują najczęściej. Osoby studiujące kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna nie zgłaszały trudności w znalezieniu zatrudnienia.

Tylko 16% absolwentów z dyplomem pedagoga uważa, że są przygotowani pod względem praktycznym do wykonywania zawodu. Większość absolwentów tego kierunku (71%) ma inne zdanie. Tę samą opinię wyrazili ankietowani, którzy ukończyli Pedagogikę przedszkolną i wczesnoszkolną. Respondenci, którzy są absolwentami kierunku Praca socjalna nie wyrazili jednoznacznej opinii na temat tego przygotowania. Najwięcej badanych po resocjalizacji zaznaczyło odpowiedź neutralną (czyli ani przygotowały ani nie przygotowały).

Bardziej pozytywną opinię mają absolwenci w kwestii przygotowania teoretycznego. Najwięcej ankietowanych, to osoby, które uważają, że są one wyposażone w niezbędną wiedzę, aby pracować w zawodzie. Tego zdania są absolwenci kierunku Praca socjalna (60%). Absolwenci pozostałych kierunków mają podobne zdanie na ten temat (po Pedagogice 58% ankietowanych podziela tę opinię, a po Pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej 56%).

Absolwenci każdego kierunku studiów na Wydziale NoE nie zawsze są zadowoleni z udzielanego wsparcia wydziału odnośnie doskonalenia ich umiejętności posługiwania się językiem obcym – po Pedagogice to 46%, po Pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej 52%, po Pracy socjalnej 60%. Nie wszyscy absolwenci Wydziału Nauk o Edukacji są zadowoleni z osiągniętego przez siebie poziomu rozwoju kompetencji informatycznych. Tak uważa odpowiednio: połowa absolwentów po ukończeniu pedagogiki, 39% ankietowanych z dyplomem Pedagogiki przedszkolnej

i wczesnoszkolnej oraz 60% badanych po ukończeniu kierunku Praca socjalna. Respondenci po każdym ukończonym kierunku są zadowoleni z rozwoju kompetencji miękkich: pedagogika (50%), pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (52%) oraz praca socjalna (60%).

Z Badania Losów Absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku **rocznika 2022/2023** wynika, że większość (89%) absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB posiada zatrudnienie. Osoby, które nie podjęły pracy najczęściej kontynuują studia lub pomimo poszukiwań nie znalazły żadnej pracy. Tylko co czwarty badany absolwent miał problemy podczas szukania zatrudnienia. Większość osób, które miały trudności znalezieniem pracy narzekały na:

- brak ofert na lokalnym rynku pracy (67%),
- brak doświadczenia (58%),
- brak odpowiednich kwalifikacji i nieatrakcyjne warunki zatrudnienia (58%).

Większość ankietowanych (57%) pracuje w miejscu, które jest zgodne z profilem studiów, na których się kształcili. Nieco więcej niż 30% respondentów zarabia na życie wykonując inny zawód niż wynikałoby to z kierunku studiów. Prawie 1/3 badanych (32%) wykorzystuje umiejętności, które nabyła podczas studiów. Na ten temat ma inną opinię 41% absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Warto zauważyć, że większość respondentów (88%) pracowała podczas studiów. Z tego 14% ankietowanych decydowała się na pracę zarobkową tylko podczas wakacji. Jednak dla ponad połowy absolwentów (52%) decydujących się na pracę w czasie studiów, nie był to łatwy czas, aby pogodzić kwestię studiowania i pracy zarobkowej. Aż 91% ankietowanych zwróciło uwagę na niedogodne godziny zajęć, czyli długie przerwy pomiędzy zajęciami lub pojedyncze zajęcia w ciągu dnia. Więcej niż połowa respondentów (64%) narzekała na dużą ilość zajęć. Problemem była również zbyt duża odległość pomiędzy uczelnią a miejscem pracy, co podkreśliło 68% ankietowanych.

Większa część ankietowanych (75%) pozytywnie wspomina czas praktyk zawodowych. Tylko 8% respondentów nie jest z nich zadowolona. Ponad połowa absolwentów (58%) samodzielnie wybrała miejsce odbywania praktyk, a co piąty absolwent skorzystał z dostępnej na wydziale listy, na której umieszczeni są pracodawcy umożliwiające odbywanie praktyk, w instytucjach którymi kierują. Absolwenci Wydziału Nauk o Edukacji są zdania, że nie są do końca przygotowani, jeśli chodzi o kwestie praktyczne odnośnie wykonywanego zawodu (55%). Jednak równocześnie

42% respondentów jest zdania, że posiada wystarczającą wiedzę teoretyczną, aby pracować w danej profesji, do której przygotowywali się podczas studiów.

Większość ankietowanych jest zdania, że studia nie pomogły im w rozwinięciu powyższych umiejętności. Respondenci nie mają jednoznacznej opinii, jeśli chodzi o umiejętności specjalistyczne oraz kompetencje miękkie. Chociaż w obu tych przypadkach zbliżona liczba ankietowanych wskazała również na odpowiedzi pozytywne. Niestety, pozostałe dwie umiejętności są oceniane gorzej. Na brak postępu w poziomie znajomości języka obcego lub umiejętności związane z posługiwaniem się komputerem narzeka odpowiednio 54% i 67% respondentów.

Ponad połowa absolwentów studiów pedagogicznych (65%) planuje kontynuować swoją edukację. Najbardziej popularne kierunki ich ścieżki to: studia podyplomowe (84%), kursy lub szkolenia (73%), ale też ukończenie studiów II stopnia (32%).

Bardzo ważną informacją zwrotną jest fakt, że aż 68% absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji ponownie wybrałoby Uniwersytet w Białymstoku jako miejsce do swoich studiów. Mniejsza część z nich zdecydowałaby się na ten sam kierunek, ale na innej uczelni (32%).

### **Wnioski i rekomendacje WZJK**

Kontynuować współpracę z Biurem Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów i dokonać analizy przedłożonych wniosków.

### **Realizacja rekomendacji WZDJK z poprzedniego roku akademickiego**

Władze Wydziału systematycznie zapoznają się z wynikami Raportów przygotowanych przez Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów. Kontynuowana jest współpraca z Biurem Karier UwB w zakresie Badania Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku. Pracownicy Wydziału NoE mają dostęp do Raportów przygotowanych przez Biuro Karier UwB.